



Proleter DEVİRİMÇİ DURUŞ

Devrimler tarihin lokomotifidir!

5 Dergisi

Aylık siyasal dergi

ISSN: 2147-4028

Ekim 2016 Sayı: 55

Fiyatı: 2 TL (KDV dahil)

15 Temmuz darbe girişiminin ardından ilan edilen Olağanüstü Hal Uygulaması, (OHAL) sözde darbecilere karşıydı. Başbakan Binali Yıldırım, OHAL'in "millele değil, devlete karşı" yapıldığını iddia etmiş, hatta üç aylık sürenin dolmasını bile beklemeden kaldırabileceklerini söylemişti.

Kitleleri yatıştırmak ve OHAL'e alıştırmak için bu sözlerin sarfedildiği şimdi daha iyi anlaşılıyor. Sürenin dolmakta olduğu bugünlerde, 3 ay daha uzatma hazırlığı yapıyorlar. Bunun da demagojisi, "FETÖ ile mücadele"nin düşündüklerinden daha "grift" olmasıymış!

Gülen Cemaati'nin devletin her kurumuna kendi elleriyle yerleşmesini "sızma" olarak gösterdikleri gibi, şimdi de bu masalı uyduruyorlar.

Oysa her şey son derece net ve açık! Kimin Cemaatçi ve darbeci olduğunu en iyi onlar biliyor. Yıllarca birlikte hükümet olmadılar mı? Önerinin açılması için, rakip klikleri birlikte ekarte etmediler mi? Devrimci, demokrat, ilerici kişi ve kurumlara birlikte saldırmadılar mı?

İşte "grift"leştirmek, yani karmaşık hale getirmek istedikleri şey, bu gerçeklerdir.

Aylardır "FETÖ"cü avına çıkanlar, onun "siyasi ayağı" denildiğinde, sus-pus kesiliyorlar. Oysa ellerinde "darbe hükümeti"nde yer alması düşünülen kişilerin listesi olduğu söyleniyor. Buna gerek de yok zaten. Ama Cemaat'in "siyasi ayağı" çökertildiğinde, AKP diye bir parti kalmayacak! Onların asıl korkutan bu!

Sayfa 2'de sürüyor

OHAL halka karşıdır!

GÜN MÜCADELE GÜNÜDÜR!



OHAL, halka karşıdır! GÜN MÜCADELE GÜNÜDÜR!

OHAL'in ilanından bu yana yaklaşık üç ay geçti. Bu süre boyunca "FETÖ ile mücadele" adına ne yapıldı?

40 bini aşkın memur görevden uzaklaştırıldı. Çoğu Eğitim-Sen'li 10 binden fazla öğretmen açığa alındı. İlerici, demokrat akademisyenler, yazarlar, sanatçılar hapse atıldı. Mitingler, gösteriler yasaklandı. Birçok dergi, gazete, televizyon kanalı kapatıldı. Son olarak Hayat TV, TV 10, Azadi gibi, Kürt, Alevi, işçi-emekçi sorunlarını işleyen kanallar karartıldı.

Bütün bunlar, OHAL'in asıl olarak, devrimci, demokrat kişi ve kurumlara ve bir bütün olarak halka karşı yapıldığı göstermiyor mu?

Bu arada 15 Temmuz darbesinin en önemli ismi, "FETÖ'nün askeri imamı" denilen, Adil Öksüz bilmecesi halen çözülmüş değil. Darbe gecesi gözaltına alındığı halde, ertesi gün neden ve kimler tarafından serbest bırakıldığı bir türlü açıklanmıyor. Öksüz'ün MİT elemanı olduğuna dair iddialar var ki, bu ihtimal yüksek.

Darbenin arkasında MİT'ten Genelkurmay'a, Hükümet'ten Saray'a, devletin en üst kademesinden insanlar bulunuyor. Fakat "FETÖ ile mücadele" adına, Cemaat'le hiç bir ilgisi olmayan, hatta ona karşı mücadele eden kişi ve kurumlara saldırılıyor. Ya da Bank Asya'ya kirasını yatıran, çocuğunu Gülen'in dershanesine-okuluna gönderen, bu okullarda çalışan kişiler tutuklanıyor. Bazı Cemaatçi patronlar, subay ve polis de tutuklanmadı değil. Ancak bunlar hem oldukça sınırlı kaldı, hem de birçoğu sonrasında serbest bırakıldı.

Örneğin şehrin en gözde arsalarını "parsel parsel" Cemaat'e sunan İstanbul, Ankara gibi büyükşehirlerin AKP'li belediye başkanlarına dokunulmazken, Kürt illerindeki DBP'li belediyelere "teröre destek verdikleri" gerekçesiyle "kayyum" atanıyor! Halkın oylarıyla seçilen belediye başkanları, meclis üyeleri görevden alınıyor, hapse atılıyor. Keza HDP'li vekiller hakkında "zorla mahkemeye getirme" kararı çıkartılıyor. Kendilerine verilen oyları "milli irade" diye yücelten AKP, başta Kürt halkının olmak üzere, kendilerine karşı kullanılan oylara "çöp" muamelesi yapıyor.

Kısaca AKP, 15 Temmuz darbesini, bir "fırsat" a çevirmede epeyce yol aldı. Bunun en önemli nedeni, darbe sonrasında mücadelenin iyice geriye düşmüş olmasıdır. Binlerce üyesi açığa alındığı, tutuklandığı halde, sendikaların

ve kitle örgütlerinin, bu saldırılara denk düşen bir tavır koymamasıdır.

Birleşik mücadeleyi yükseltmenin zorunluluk olduğu bir dönemde, TMMOB'un bugüne dek birlikte hareket ettiği "dörtlü"den ayrılması, diğerlerinin ise dişe dokunur bir eylem yapmalarını, nasıl bir gerileyiş içinde olunduğunun göstergesidir.

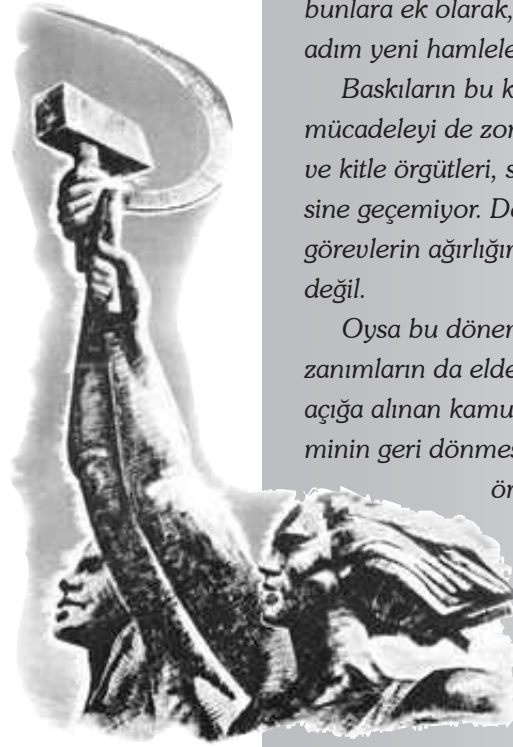
Öyle ki, 10 Ekim katliamının yıldönümünde, Ankara'da bir miting gerçekleştirmeye dahi yanaşmadılar. Bir yıl önce kendilerinin organize ettiği "emek, barış ve demokrasi" mitingi, İŞİD'in canlı bomba saldırısıyla kana bulanmış ve 100'den fazla insan can vermişti.

Böylesine büyük bir katliam, ancak çok daha kitlesel ve militan eylemlerle protesto edildiğinde, yeni saldırılar püskürtülebilir. Oysa 10 Ekim'den bu yana "can güvenliğimiz yok" denilerek, mitingler yapılmıyor. Devletin bu tür katliamlarla yaratmak istediği şey tam da budur. "Güvenlik" gerekçesiyle her tür kitlesel eylemi reddetmek, onların amacına ulaşmasını sağlamak, hatta işlerini kolaylaştırmaktır.

"Mücadele edenler her zaman kazanmazlar, ama kazananlar hep mücadele edenlerdir" sözünü unutmamak gerekir. Dahası, bu dönem "mücadele edenlerin kazanması" ihtimalinin yüksek olduğu bir dönemdir. Açığa alınan öğretmenlerin, sadece Dersim'de büyük oranda göreve dönmeleri, bunun en çarpıcı örneğidir.

AKP'nin OHAL'i üç ay daha uzatma planını bozmanın tek yolu, mücadeleyi yükseltmektir. Bir yandan Suriye savaşına batan, diğer yandan Moodys'in kredi notunu düşürmesi ile ekonomik olarak daha zora giren AKP, ancak şiddetini arttırarak ayakta durmaya çalışıyor. Buna daha fazla izin vermeyelim!

Geçen üç ay, nasıl bir saldırı furyası ile karşı karşıya olduğumuz gösterdi. Her geri adım, daha büyük saldırıların zeminini oluşturuyor. Gün geri çekilme günü değil, mücadele günüdür!



Okurlara...

Merhaba,

"FETÖ'ye karşı mücadele" ve "OHAL" adı altında işçi ve emekçilere, devrimci-demokrat kesimlere, Kürt halkına dönük baskılar giderek artıyor. Televizyonlar kapatılıyor, yazarlar-gazeteciler tutuklanıyor, belediyelere kayyum atanıyor, öğretmenler açığa alınıyor, Kürt illerinde savaş şiddetlendiriliyor, dincigerici eğitim ve yaşam tarzı güçlendiriliyor. Bütün bunlara ek olarak, bir de Suriye savaşında adım adım yeni hamleler gerçekleşiyor.

Baskıların bu kadar artmış olması, ona denk bir mücadeleyi de zorunlu kılıyor. Ancak ilerici kurum ve kitle örgütleri, son derece zayıf kıpırdanışların ötesine geçemiyor. Devrimci yapılar ise, üzerine düşen görevlerin ağırlığına uygun bir konumlanış içinde değil.

Oysa bu dönem, baskıların artması bir yana, kazanımların da elde edilebildiği bir dönem. Dersim'de açığa alınan kamu emekçilerinin önemli bir kesiminin geri dönmesi de, şort giyen kadına saldıran

örümcek kafalı adamın tutuklanmak zorunda kalınması da, mücadele edildiğinde kazanıldığının göstergeleri...

OHAL'in baskılarına rağmen birçok işçi direnmeyi sürdürüyor, bazı liselerde "15 Temmuz propaganda materyalleri" protesto ediliyor. Ve giderek zorlaşan yaşam koşulları içinde, mücadele etmekten başka bir yol bulunmuyor.

Gündemdeki konulara ilişkin yazıları, dergimiz sayfalarında bulabilirsiniz.

Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere...

55. Sayıda

3	Suriye topraklarında Türkiye'nin ne işi var
4	Gaziantep'te düğündeki katliamı lanetliyoruz
5	Emperyalistler ve işbirlikçiler Suriye'den elinizi çekin!
7	İçeride dışarıda savaşa hayır
8	TÜİK'in gelir raporu
9	Zorunlu BES yasalaştı
10	KESK direnişi büyütmelidir
11	Mırıldanamazsınız!
12	Niye öleyim?!
14	Kolombiya barışı, kimin barışı
17	Kerimov öldü, Özbekistan'ın geleceği belirsiz
18	Tarık Akan'ı yüzbinler uğurladı Vedat Türkali aramızdan ayrıldı
19	Geleceğimizin köprüsü tarihimiz
21	Ordu-siyaset ilişkisi

24

Ağustos günü başlayan “Fırat Kalkanı” operasyonu ile, AKP hükümeti nihayet isteğine kavuşmuş, Türkiye’yi Suriye’deki savaşın içine sokmuş oldu.

Ortadoğu’da bilinen bir söz vardır. “Savaşa girmeyi siz belirlersiniz, ancak ne zaman çıkacağınızı siz belirleyemezsiniz.” Bugün Türkiye’nin de bu savaşta nasıl bir yol izleyeceği, savaşın ne tür sonuçlarıyla karşı karşıya kalacağı belirsizdir.

Türkiye neden Suriye’ye girdi?

Tam da 15 Temmuz darbe girişiminin ardından Türkiye, neden Suriye’ye girdi? Erdoğan, işgalci bir güç olarak Suriye’ye girerken, çok yönlü fayda bekliyordu bu hamlesinden. **En başta, ülke içinde FETÖ ile mücadele bahanesi altında**

tarafından teşvik edilmesine rağmen, bugün aynı Cemaatle ilişki kurdularından dolayı en ağır maddi-manevi cezalarla karşı karşıya kalmanın öfkesi, patlama noktasına gelmiş durumda. Bunun yarattığı hoşnutsuzluk da, Cerablus’taki tankların atışları arasında eritmeye çalışılıyor.

Üçüncüsü, AKP hükümeti, Kürt hareketini kontrol altına alamamış olmanın hıncını, Suriye topraklarında çıkarmaya çalışıyor. ABD’nin yönlendirmesiyle başlattıkları “çözüm süreci” ile sadece Türkiye’deki Kürt hareketini değil, yanı sıra Suriye Kürdistanı’nı da bir biçimde etkileri altına alacaklarını umuyorlardı; fakat bu beklenti, duvara tosladı. Böylece Rojava ve PYD, AKP’nin en kinlendiği “düşman”lar kategorisine girdi. Ve Suriye’de “İŞİD karşıtlığı”ndan

bugün görünürde ÖSO’nun, gerçekte ise doğrudan Türkiye’nin silahlı güçleri sayesinde elde tutuluyor. Ve Türkiye, Suriye savaşında önemli bir rol oynamaya hazırlanıyor.

Cerablus’ta savaş olmadı

AKP hükümeti, Cerablus’tan başlayan savaşta, yeni hedefin el Bab olduğunu, burayı da ele geçireceklerini, böylece İŞİD’in Kilis’e roket atma olanağını ortadan kaldıracaklarını ileri sürüyor. Ancak bu iş görüldüğü kadar kolay değil.

En başta, bugüne kadar yürütülen savaşta, gerçekler, AKP’nin göstermeye çalıştığı gibi parlak değil. **Türkiye’nin Cerablus’a girmesi, İŞİD ile savaşarak olmadı. Türkiye ve ÖSO girerken, İŞİD çekildi.** Bir kısım İŞİD militanı da, sakallarını keserek halkın arasına karıştı ve Cerablus’ta kaldı.

PYD’nin Menbiç’i temizledikten sonra devam edeceği kesinleşmişti. Ya Türkiye sınırından giderek Cerablus-Mare hattını ele geçirecek, ya daha aşağıdan, Menbiç’ten el Bab’a yürüyerek Halep’in kuzeyinden Afrin’e uzanacaktı. **Hedef, her koşulda kantonları birleştirmektir. Ve bu politika, en fazla İŞİD’i rahatsız ediyordu; çünkü kantonların birleşmesi, İŞİD’in Türkiye’ye uzanan hattını kesecekti.** İŞİD’in asıl beslenme alanı Türkiye olduğu için, bu hattın kesilmesi İŞİD’in yok edilmesinin başlangıcı olurdu.

Türkiye’nin, “kantonların birleşmesine asla izin vermeyeceğiz” tutumu ise, İŞİD’i güçlendiren, İŞİD’e her tür sevkıyatın sürmesini garanti altına alan bir politikadır.

Bu koşullarda İŞİD, Mare-Cerablus hattının PYD’nin eline geçmesinden, Türkiye’nin eline geçmesini tercih etti. Cerablus’tan başlayarak hiçbir direniş göstermedi, ÖSO bir taraftan girerken, İŞİD diğer taraftan çıkarak köyleri boşalttı. Böylece PYD’nin ilerlemesini de durdurmuş, kendisini garanti altına almış oldu.

Ancak bundan sonrası, bu kadar kolay olmayacak.

Cehennem kapısından geçmek

ÖSO’nun-Türkiye’nin ilerlemesi için ilk hedef olarak Dabık kentinin ele geçirilmesi ve el Bab’a yürünmesi gerekiyor. **Dabık, İŞİD’in yazılı belgelerinde “kıyamet savaşı”nın geçeceği yer olarak tanımlanıyor.** “Kapı” anlamına gelen el Bab ise, Sünni-gerici Arap

Suriye topraklarında Türkiye’nin ne işi var?

devrimci-demokrat-aydın kesimler üzerinde estirdiği teröre karşı tepki gösterenlerin dikkatlerini dağıtmak istiyordu. Suriye savaşı öncelikli gündem olduğunda, açığa alınan onbinlerce kamu emekçisinin, yargılanan aydınların ya da mağdur olan kesimlerin sesi duyulmaz hale gelecekti.

İkincisi, Suriye savaşı yine ülke içinde giderek kangren haline gelen ekonomik ve siyasi sorunların perdelemesini sağlayacaktı. Asgari ücretin 1300, açlık sınırının ise 1386 lira olduğu ülkemizde, çalışan nüfusun yaklaşık yarısının asgari ücrete talim ettiği koşullarda; bir de ekonomik krizin dayanılmaz hale gelmesiyle, hükümete olan tepki, Suriye’ye dönük bombardımanın tozu dumanı arasında görünmez oluyordu.

Yanı sıra toplumu dinci-gericileştirmek için sistemli biçimde atılan adımlar; eğitimin giderek daha niteliksiz ve gerici hale gelmesi; laik yaşam tarzına dönük saldırganlığın artırılması; laik-emekçi kesimlerde AKP’ye karşı bir öfkenin büyümesine neden oluyordu. AKP’nin kendi tabanında ise, geçmişte Cemaatin kurumlarıyla ilişkinin doğrudan AKP

daha güçlü bir “PYD karşıtlığı” ile savaşa girişti.

PYD, savaşın başından bugüne, kendisinin bile beklemediği biçimde topraklarını genişletme olanağı bulmuştu. ABD’nin hava desteği ile, İŞİD’e karşı etkili bir savaş vermiş, sadece Kürt bölgelerinde değil, Arap bölgelerinde de kendisine alan açmayı başarmıştı. Kobane topraklarında kurulan iki ABD askeri üssü, bu kazanımların bedeliydi. **ABD’nin ve PYD’nin hedefi, Afrin-Kobane kantonlarını birleştirerek tek parça bir Rojava yönetimini kurmaktır.** Böylece hem çok geniş bir alan Esad’ın ve Rusya’nın etki alanından kopartılacak, hem Fırat Nehri’nin iki yakasında birden konumlanarak Suriye’nin ana su kaynağının vanası ele geçirilecek, hem de Türkiye’den Suriye’ye uzanan ana ticaret yollarının hakimiyeti alınacaktı. Türkiye’nin Suriye’ye girmesi, bu planları altüst etti.

Dördüncüsü, Erdoğan, bir yıldan fazla zamandır dışına düşmüş olduğu savaştaki rolünü yeniden güçlendirmek için girdi Suriye’ye. Kürtlerin ve ABD’nin almayı hedeflediği bu bölge,

AKP’nin Cerablus’a girmesi konusunda emperyalistler destek oldular. Rusya, Türkiye’yi yanına çekmek ve Suriye politikasında destekçisi haline getirmek için, ABD ise 15 Temmuz darbesine AKP’nin duyduğu öfkeyi soğutmak için, onay verdiler. Hatta bir aşamada, ABD Türkiye ile birlikte Cerablus-Azez hattında birlikte hareket etti. Ancak Erdoğan daha da ilerlemekten bahsettikçe, emperyalistlerin tutumu değişmeye başladı.



nüfusuna, IŞİD'i destekleyen bir kitle tabanına sahip olan bir kent. Bu nedenle, **yanyana kentler olan Dabık ve el Bab hedeflerine yürümek, "cehennem kapısından geçmek" olarak tanımlanıyor.**

Türkiye'ye sınır olan kasabalardan kolaylıkla çekilen IŞİD, bugün Dabık kentine müthiş bir askeri yığınak gerçekleştiriyor. El Bab'da ise beton duvarların örüldüğü, barikatların kurulduğu, hendeklerin kazıldığı konusundaki bilgiler, uydu fotoğrafları ile de doğrulanıyor. Yani **IŞİD, Dabık ve el Bab'da büyük bir savaşa hazırlanıyor. Elinde ağır savaş silahlarının olduğu da sır değil.** Daha Musul işgalinin başında IŞİD, Irak ordusunun ağır silahlarını ele geçirmişti. Üstelik ABD'nin IŞİD'i askeri olarak desteklediği de biliniyor. Daha geçtiğimiz günlerde, Deyr ez Zor'da Suriye Ordusu'nu bombalayan ABD'nin, bu saldırıyı gerçekleştirirken bir taraftan da IŞİD ile telsiz görüşmeleri yaptığı ortaya çıktı.

IŞİD böylesine etkin bir biçimde savaşa hazırlanırken, Türkiye'nin desteklediği ÖSO güçleri, kelimelerin tam anlamıyla "dökülüyor". Cerablus'u alan ÖSO'cuların parmakarası terlikle çekilmiş fotoğrafları alay konusu olmuştu. **Yapay olarak kurulmuş ve zorla biraraya getirilerek ÖSO adı verilmiş olan birlikler de, fazla uzun ömürlü olmadı. Bir kısmı harekattan ayrıldığını duyurdu, toplanıp Azez'deki güvenli bölgeye çekildi.** El Nusra gibi IŞİD'den hiçbir farkı olmayan bir örgüt de bu harekate katıldığını duyurdu.

Diğer taraftan, aldıkları kasabaları sadece birkaç gün ellerinde tutabildiler. **Sessiz sedasız çekilen IŞİD, yine sessiz sedasız ilerledi, o ilerledikçe ÖSO kaçtı, savaş bile vermeden 20'ye yakın kasaba yeniden IŞİD'in eline geçti.** IŞİD, Dabık ve el Bab'da son derece önemli bir savaş için hazırlık yapıyor, ÖSO ise bu savaşı verebilecek güç ve kararlılığa sahip olmadığını gösteriyor.

Bu koşullarda AKP hükümeti, Türkiye askeri-ni ileri sürmeyi planlıyor. 40 bin askerin, sınırda hazır bekletildiği söyleniyor. Ve **eğer onbinlerce asker bu savaşa girerse, Türkiye "cehennem kapısı"ndan geçerek Suriye bataklığına tamamen batmış olacaktır.**

Girmek kolay, ya çıkmak...

Türkiye'den Suriye topraklarına tank atışı yapmak, ya da uçakla bombardıman gerçekleştirmek

başka bir şey. Cerablus'ta ÖSO askerlerine "komuta etme" bahanesiyle bir birlik göndermek de öyle. Ancak onbinlerce askerle Suriye topraklarına girmek basit bir şey değildir.

Birincisi, "savaş olmayan" Cerablus harekatı sırasında bile asker cenazeleri gündeme geldi. Suriye topraklarında ilerledikçe, IŞİD'le, PYD ile, hatta Suriye Ordusu ile karşı karşıya

gelinecek ve büyük kayıplar verilecektir. Türkiye'nin Suriye içinde "dostu" yoktur. Karşı karşıya kalacağı bütün güçler, onunla güçlü bir savaşa girmekten çekinmeyecektir.

Özellikle PYD için durum daha da sıkıntılıdır. Ağır bedeller ödeyerek, şehitler vererek ilerlemektedir. Menbiç gibi bir bölgenin alınması hiç de kolay olmamıştır. Bu ABD'nin bütün askeri desteğine rağmen böyledir. Şimdi Erdoğan bastırıyor, ABD'de de durumu sertleştirmek istemediği için, PYD Menbiç'ten çekilmiş gibi görünüyor. Ancak Türkiye Menbiç'e yönelirse, PYD ona karşı savaşmaktan çekinmeyecektir.

Diğer taraftan bugün için Suriye ve Rusya'nın öncelikleri farklıdır. Ancak **Suriye Halep'i kurtardıktan sonra, Türkiye'nin varlığını da sorun etmeye başlayacaktır. Türkiye'nin Suriye topraklarında kalması gibi bir ihtimal, söz konusu bile olamaz.** Bu nedenle Erdoğan, BM'den "güvenli bölge" oluşturma kararı çıkarmaya çalışmaktadır. Ama bunun gerçekleşme ihtimali bugün son derece uzak görünmektedir.

İkincisi, AKP'nin Cerablus'a girmesi konusunda emperyalistler destek oldular. Rusya, Türkiye'yi yanına çekmek ve Suriye politikasında destekçisi haline getirmek için, ABD ise 15 Temmuz darbesine AKP'nin duyduğu öfkeyi soğutmak için, onay verdiler. Hatta bir aşamada, ABD Türkiye ile birlikte Cerablus-Azez hattında birlikte hareket etti.

Ancak Erdoğan daha da ilerlemekten bahsettikçe, emperyalistlerin tutumu değişmeye başladı. AKP'nin müdahalesinin uluslararası hukuka uygun olmadığını, Suriye devleti ile birlikte çalışmıyor oluşunun onu "işgalci" konumuna getirdiğini söyleyenler arttı. Son bir ay içinde, hem ABD'den hem de Rusya'dan Türkiye'ye üst düzey ziyaretler gerçekleştirerek, Erdoğan'ı kontrol

altına almaya çalıştılar. Şimdilik Türkiye'nin **"el Bab politikası" söylemde kaldığı için sorun edilmiyor. Ancak AKP, onbinlerce askeri Suriye'ye sürdüğü zaman, elbette emperyalistlerin buna bir karşılığı olacak.**

* * *

15 Temmuz darbesinin yarattığı kargaşa ortamından yararlanan Erdoğan, Suriye'ye girmeyi başardı. Böylece 2011'de savaş başladığı andan itibaren kurduğu hayali gerçekleştirme yönünde önemli bir adım atmış oldu.

Bu son derece tehlikeli bir adımdır. Daha da tehlikeli olan, Suriye içinde ilerleme çabasıdır. Riskler son derece büyük olduğu için, bundan sonra ilerlemeye devam etmesi sorunludur. **Eğer ki, onbinlerce askerle işgali sürdürmeye kalkışırsa, buradan geri çıkabilmesi ihtimali yoktur. Ve bu hamle, Türkiye'nin 3. Emperyalist paylaşım savaşına dahil olduğu gün olarak tarihe geçecektir.** Savaş karşıtı mücadeleyi yükseltmek, tam da bu nedenle, bugün her zamankinden daha önemli bir görevdir.



Gaziantep'te düğündeki katliamı lanetliyoruz

Gaziantep'te bir düğüne canlı bomba saldırısı düzenlendi. İlk gelen haberlere göre, onlarca ölü ve yaralı var.

Saldırının IŞİD tarafından gerçekleştirildiği düşünülüyor. Yaşananlar Suriye savaşındaki gelişmelerden bağımsız değildir. Birincisi, Suriye'de her geçen gün yenilgiye uğrayan, Menbiç'ten sürülen, Halep'te sıkıştırılan IŞİD, Türkiye'de kanlı bir saldırı düzenleyerek "intikam" almaya çalışıyor. İkincisi, estirdikleri terör ile Türkiye'deki halkların, emekçi kitlelerin korku ve terör atmosferi içinde yaşaması hedefleniyor. Üçüncüsü, Türkiye'nin son dönemde Rusya ile yakınlaşması ve bununla paralel olarak IŞİD'de verdiği desteği azaltmak zorunda kalması karşısında, Türkiye'yi daha fazla savaşın içine çekecek bir hamle gerçekleştiriyorlar.

Emekçi kitlelerin bulunduğu bir alana, üstelik de bir düğün ortamına saldırı düzenlenmesi, her tür savaş hukukuna aykırı, insanlık dışıdır. Yapılan bu alçak katliamı lanetliyoruz.

Bize düşen tek şey, hükümetin IŞİD'e verdiği her türden desteğin durdurmasını zorlamak ve savaşa karşı direnişi büyütme. Savaşa ve faşizme karşı birleşik mücadeleyi yükseltelim!

21 Ağustos 2016 tarihinde internet sitemizde yayınlanmıştır

Emperyalistler ve işbirlikçileri SURIYE'DEN ELİNİZİ ÇEKİN!

Ve beklenen oldu... Türkiye savaşın içine doğrudan girdi...

Türkiye, bugüne dek emperyalist güçlere ve cihatçı çetelere her tür yardımını sunarak destek verdiği savaşa, şimdi kendi uçağı, tankı ve subayları ile girerek, doğrudan müdahil oldu.

24 Ağustos sabahı, "Fırat kalkanı" adı verilen operasyon ile önce Suriye'nin Cerablus kasabasına hava saldırısı düzenlendi; ardından Türkiye'de eğitilen yaklaşık 2 bin civarında cihatçı, Türk tanklarının güvencesi altında Suriye'ye girdi.

Ağustos ayının ilk günlerinden itibaren bu savaşın hazırlıkları adım adım örüldü. 9 Ağustos günü Putin ile Erdoğan arasında bir görüşme yapıldı. Ardından İran Dışişleri Bakanı Cevad Zarif, Türkiye'ye geldi. Sonra Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu, İran'a gitti. Diğer taraftan ABD'li generaller üstüste Türkiye'ye geldiler. 2 Ağustos'ta ABD Genelkurmay Başkanı Türkiye'deydi. Geçtiğimiz günlerde ise önce ABD'nin Avrupa Kuvvetler Komutanı, ardından Mesut Barzani ve 24 Ağustos'ta ABD Başkan Yardımcısı Biden Türkiye'ye geldiler.

Bütün bu yoğun trafik, savaşın yaklaştığını gösteriyordu. 20 Ağustos'ta ise, en önemli işaret verildi: Öğlen saatlerinde devletin "güvenlik zirvesi" toplandı. Toplantıda, Cerablus'taki IŞİD varlığının Türkiye için bir tehdit olduğu ve buna karşı önlem alınması gerektiği açıklandı.

Toplantının ardından Gaziantep'te bir düğüne IŞİD'in bombalı saldırısı gerçekleşti. Bu tür saldırıların savaşa kitle desteği sağlamak için yapıldığını biliyoruz. Fransa, İngiltere, Almanya gibi AB ülkelerinde bile IŞİD saldırılarıyla, hem kitleler devletlerinin savaşa girmesine hazır hale getiriliyor; hem de o güne dek kazanılmış haklar birer birer gaspediliyor, baskı ve şiddet artıyor.

Türkiye'de de bugüne dek gerçekleşen IŞİD saldırılarının ardından, egemenler bu iki yönde yol aldılar. **Son Gaziantep katliamı ise, Cerablus operasyonunun zeminini oluşturmada kullanıldı.**

Cerablus operasyonunun gerçek nedeni

Bilindiği gibi Türkiye, bir süredir "güvenli bölge" adı altında Suriye'nin kuzeyini işgal etmek istiyordu. Türkiye'de bulunan sığınmacıları ve ülke içinde patlayan bombaları bahane ederek, kendi güvenliğini sağlama adına bu isteğini sıkça belirtti. Gerçekte ise, besleyip büyüttüğü cihatçı çetelere daha fazla yardım edebilmek ve Suriye'nin parçalanma planında söz sahibi olabilmek ve bir pay kapmak derindeydi.

Özellikle de Türkiye-Suriye sınırını boydan boya



Yüzbinlerce cihatçının Suriye'ye giriş yaptığı söyleniyor. Bunların önemli bir kısmı Türkiye'den geçti. Türkiye'nin adı "cihatçı otobanı"na çıktı. Sadece giriş-çıkışta kullanılmadı; cihatçıların eğitildiği, yaralıların tedavi edildiği ve yeniden Suriye'ye gönderildiği bir "cephe gerisi" oldu. Ardından başta İncirlik olmak üzere üsler, ABD ve AB'li emperyalistlere açıldı. Oradan kalkan uçaklar Suriye'yi vurdu. Türkiye, Suriye savaşının bölgedeki en önemli gücü olarak, emperyalistler tarafından tepe tepe kullanıldı. Cihatçı çetelerin cirit attığı ve bölge ülkelere saldırının en önemli üssü haline geldi.

PYD'ye kaptırma tehlikesini bertaraf etmek istiyor-du.

Ancak ABD'nin onayını bir türlü alamadı. Çünkü Suriye savaşı, başladığı yıldan bu yana çok önemli evreler geçirdi. Savaşın başında Türkiye'yi bir "kara gücü" olarak Suriye'ye sokmak isteyen ABD'ydi. Buna karşı çıkan ise, dönemin TSK'sındaki üst düzey komutanlar ve diğer burjuva klikler olmuştur.

Sonrasında Suriye'nin kuzeyinde özerk bir Kürt yönetimi (Rojava) kurulunca ve ABD bu yönetimle işbirliğine yönelince, işler değişti. Türkiye, kendi sınırlarında fiilen bir Kürt devletinin kurulmasından büyük bir rahatsızlık duydu. Üstelik ABD'nin desteği ile bu alan genişliyor, neredeyse tüm sınırı kaplıyordu.

Bunun üzerine "güvenli bölge" adı altında Suriye'ye girmek istedi. Fakat bu kez karşısına

dikilen ABD oldu. PYD ile olan işbirliğinin Türkiye yüzünden bozulmasını istemiyordu. Bu durum Türkiye-ABD ilişkilerinde bir gerginlik yarattı. AKP'yi ve Erdoğan'ı "ılımlı İslam" modeli olarak işbaşına getiren ABD, ayakbağı olmaya başladığı andan itibaren, Erdoğan'dan kurtulmanın yollarını aradı. Son olarak 15 Temmuz'da Gülen Cemaati'ni kullanarak yaptırmak istediği askeri darbe de başarısız oldu.

Darbe girişiminin arkasında ABD'nin olduğu ortaya çıkınca, Türkiye'de zaten varolan anti-Amerikancılık iyice yükseldi. Erdoğan, Rusya ile bozulan ilişkilerini tamir etmeye girişti ve ABD'ye ona mahkum olmadığı mesajını verdi. Ardından bir oldu-bittiyle Cerablus'a girildi. ABD, Türkiye'yi tümünden kaybetmemek için bu durumu kabullenmek zorunda kaldı.

Hiç kuşkusuz **Türkiye'yi Cerablus'a müdahaleye götüren asıl unsur, IŞİD'in elinde tuttuğu bölgelerin PYD tarafından birer birer alınmasıdır.** Türkiye'nin bütün itirazlarına rağmen PYD, "Fırat'ın batısı"na geçmiş, bu bölgelerde IŞİD'in işgal ettiği yerleri, en son Menbiç'i ele geçirmiş, "kantonları birleştirme" yolunda önemli bir hamle yapmıştı.

Türk devleti açısından, PYD'nin bu hareketi iki büyük "tehdit" içeriyordu. Birincisi, 911 kilometrelik Suriye sınırında bir Kürt devletinin kurulmasını kabullenmiyordu. İkincisi, **Fırat Nehri Suriye'nin en önemli su kaynağıydı ve bu suyun kontrolünün PYD'nin elinde olması, Suriye'nin geleceğinde stratejik bir rol üstlenmesine neden olacaktı.** Türkiye, Cerablus'a girerek PYD'nin gücüne ve geleceğine önemli bir darbe vurmayı hedefledi.

Yanısıra, o bölgeyi "Türkmen bölgesi" ilan ederek, masada elini güçlendirmek istiyor. Önümüzdeki hafta ABD ve Rusya Dışişleri Bakanları'nın "Cenevre süreci"ni yeniden başlatmak üzere görüşecekleri biliniyor. Cenevre'de Suriye'nin geleceği çiziliyor. Doğal olarak savaşta kim güçlüyse, masada onun sözü geçiyor. Fiilen ilan edilenler, resmiyete bürünüyor.

Türkiye savaşın hep merkezindeydi

ABD, Türkiye'yi kullanarak Suriye'de iç savaşı kışkırtmış ve yine Türkiye üzerinden giden onbinlerce radikal İslamcı terörist ile Suriye savaşını başlatmıştı. Bu çeteler aracılığıyla kısa sürede Suriye'yi ele geçireceklerini sandılar. Ama öyle olmadı.

Suriye halkının önemli bir kısmı, ülkesinin emperyalistler ve işbirlikçileri tarafından işgaline karşı direnişe geçtiler. Bunun meşruiyeti ile **Esad rejimi, tahmin edilenden daha büyük bir dayanıklılık gösterdi. İran ve Rusya'nın da desteğini**

alınca, bu gücü arttı. Son olarak Rusya'nın doğrudan savaşın içine girmesiyle, dengeler değişti. Suriye devleti, çetelere karşı üstünlüğü ele geçirmeyi başardı.

Başını ABD'nin çektiği Batı bloku ise, Esad'ı yıkmakta zorlanınca "koalisyon" adı altında Suriye'ye hava saldırılarını başlattılar. **Sözde IŞİD'e karşı mücadele adı altında Suriye'yi bombaladılar. Gerçekte ise, sıkışan çeteleri koruyup kolladılar, onları takviye ederek savaşı yeniden büyümeye çalıştılar.**

Bütün bu faaliyetlerde Türkiye işin merkezindeydi. 80 ülkeden yüzbinlerce cihatçının Suriye'ye giriş yaptığı söyleniyor. Bunların önemli bir kısmı Türkiye'den geçti. Türkiye'nin adı "cihatçı otobanı"na çıktı. Sadece giriş-çıkışta kullanılmadı; cihatçıların eğitildiği, yaralıların tedavi edildiği ve yeniden Suriye'ye gönderildiği bir "cephe gerisi" oldu. Ardından başta İncirlik olmak üzere üsler, ABD ve AB'li emperyalistlere açıldı. Oradan kalkan uçaklar Suriye'yi vurdu.

Kısacası Türkiye, Suriye savaşının bölgedeki en önemli gücü olarak, emperyalistler tarafından tepe tepe kullanıldı. Cihatçı çetelerin cirit attığı ve bölge ülkelere saldırının en önemli üssü haline geldi.

Şimdi Türkiye, savaşa girme gerekçesini "IŞİD'e karşı mücadele" olarak açıklıyor. Sözde Cerablus'u IŞİD'ten kurtaracaklarmış! Sanki IŞİD'i ABD yaratmamış, Türkiye aracılığıyla semirtilmemiş gibi, insanlığın hafızasıyla dalga geçiyorlar.

Peki IŞİD'e karşı kimlerle savaşıyor? Ahı gitmiş vahi kalmış, yüz parçaya bölünmüş ve hiçbir hükmü kalmamış ÖSO dedikleri cihatçılarla...

Bu çetelerin IŞİD'ten farkı var mıdır? Cerablus'a girerken çekilen fotoğrafları bile, bir "ordu" değil, dinci-gerici bir çete ile karşı karşıya olduğumuzu gösteriyor. Değişik isimler altında toplanan bu çeteler, aynı zihniyete sahip ve halka karşı aynı vahşeti uygulayan emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin maşalarıdır.

Cerablus, bir gün içinde işgal edildi! Çünkü IŞİD

çok önceden bölgeyi terk etmişti. Yani "danışıklı bir dövüş" sözkonusuydu.

Türkiye, 24 Kasım 2015'te Rus uçağını düşürdüğü andan itibaren, Suriye için kurulan masanın tümüyle dışında kalmıştı. 15 Temmuz sonrası Rusya ile ilişkileri geliştirerek ve Suriye politikasında ciddi değişiklikler olacağının mesajını vererek, böyle bir hamle yaptı. Rusya ve Suriye, bu hamleye karşı açıklamalar yaptıysa da, ciddi bir tepki göstermediler. Zaten Rus uçağı düşürülmeden hemen önce Antalya'da yapılan G-20 toplantısında biraraya gelen Erdoğan ve Putin'in Türkiye'nin bu planını konuştukları ve Putin'in buna zımni destek verdiği sonradan açığa çıktı. Rus uçağının da bu yüzden düşürüldüğü iddia edildi.

Cerablus operasyonu öncesinde Türk yetkilileri, İran ve Rusya ile sık sık görüştüler. Saldırı, bu ülkelerin onayı ile gerçekleşmiştir. Bunun karşılığında Rusya, Halep'te bulunan ve Türkiye tarafından desteklenen radikal İslamcı çetelerin geri çekilmesini istemektedir. Halep'in Suriye Ordusu tarafından ele geçirilmesi, Rusya için hayati önemde olan "Doğu Akdeniz hattı"nın güvence altına alınması anlamına gelecektir.

Verilen tavizler bununla mı sınırlıdır, başka hangi alanları kapsamaktadır şimdilik bilinmiyor. Keza Türkiye'nin Cerablus'u ne kadar elinde tutacağı ve ne kadar derine inebileceği de tartışma konusudur. Şimdilik tankların menzili olan 40 kilometrelik bir alan belirlenmiştir.

Kürt hareketini bekleyen tehlike

ABD, Türkiye'yi tümünden kaybetmemek için Cerablus operasyonuna göz yummak zorunda kaldı. Yine Türkiye'nin isteği doğrultusunda PYD'nin "Fırat'ın doğusu"na çekileceğini duyurdu. Ardından PYD de bu yönde bir açıklama yaptı.

Elbette bunlar, göstermelik adımlar olacaktır. Zaten ABD, PYD'nin ağırlığında Suriye Demokratik Güçleri'ni (SDG) kurarak, PYD'yi bu perde altında gizlemişti. Şimdi Menbiç'te SDG'nin varlığını

sürdürmesi, PYD'nin de varlığı anlamına geliyor. Sonuçta PYD gerçekten çekilse bile, Türkiye-Suriye sınırının yaklaşık 750 kilometrelik

bölümünde hakimiyetini kurmuş durumdadır. Türkiye "Fırat'ın batısı" sınırını çekerek, PYD'nin Fırat'ın doğusundaki varlığını kabul etmiş oluyor.

Kürt halkı, yüzyıllardır süren mücadelesi sonucunda Suriye'de önemli kazanımlar elde etti. Bunun için büyük bedeller ödedi, halen de ödüyor. Uzunca bir süre hem rejim güçlerine, hem de cihatçı muhafefete karşı "üçüncü yol" adını verdikleri bağımsız bir çizgi izlediler. Bu çizgileriyle başta IŞİD olmak üzere cihatçı çetelere karşı büyük bir mücadele yürüttüler. Ve dünya kamuoyunun, ezilen halkların sempatisini, desteğini kazandılar.

Ancak PYD'nin son dönemde ABD ile işbirliği içine girmesi, hem elde ettiği kazanımları tehlikeye sokuyor, hem de yarattığı sempatiyi, destek ve dayanışmayı azaltıyor. **Hiç kuşkusuz Kürt halkının her halk gibi kendi kaderini tayin etme hakkı vardır. Fakat bunu emperyalistlerle işbirliği içinde diğer halkların düşmanlığını kazanarak yapmaya kalktığında, kaderini emperyalistlere terk etmiş olur.** Barzani'nin pozisyonuna düşer. Onların izni olmadan tek bir adım bile atamaz. Üstelik diğer halkların düşmanlığını kazanır.

Diğer yandan, **emperyalistler çıkarları gereği bugün işbirliği yaptığı güçleri, yarın satmakta hiçbir beis görmez. Tarih, bunun örnekleriyle doludur. Özellikle ABD emperyalistlerinin Kürt hareketini defalarca yüz üstü bıraktığını biliyoruz.** En son Irak işgali sırasında yaşananlar ortadadır. "Türkiye mi Kürt hareketi mi" ikilemiyle karşı karşıya kaldığı her durumda Türkiye'ye dönmüştür. Bugün Kürt hareketi bir kez daha böyle bir "seçim" sonucuyla karşı karşıya kalacaktır.

Suriye savaşında daha hiç bir şey bitmiş değil. Geçen 5 yıl içinde nelerin değiştiği gözönüne alınırsa, bundan sonra da çok şeyin değişeceğini öngörmek zor olmaz.

Esad rejimi, savaşın başlangıcında PYD'nin özerklik ilanına göz yumdu. Hem Türkiye'yi zor duruma sokmak, hem de cihatçı çetelerle PYD'yi çatıştırmak işine geliyordu. Fakat savaşın sonunda rejim güçlü çıktığında, bu fiili durumu değiştirmek isteyecektir. Suriye ordusunun Haseke'de PYD ile çatışması, bunun ilk emaresidir.

Benzer bir durum Türkiye'nin Cerablus operasyonu için de geçerlidir. Şimdilik göz yumulmuştur. Yarın dengeler değiştiğinde, Türkiye'ye verilen sözler de yerine getirilmeyecektir.

5 yıldır süren savaşın çilesini, asıl olarak Suriye halkı çekiyor. Bu savaşta yaklaşık 500 bin kişinin öldüğü, 10 milyon insanın göç ettiği saptanmış durumda. Ege Denizi'nin kıyıları, karaya vuran ölü balıklar gibi insan cesetleriyle doldu. 3 yaşındaki Aydan bebek, 5 yaşındaki Ümrân, savaşın simgeleri oldular. Şimdi bu çocuklara timsah gözyaşları dökülenler, bu cinayetlerin sorumlularıdır.

Emperyalistler ve işbirlikçileri Suriye'den ellerini çekmelidir! Suriye'nin nasıl yönetileceğine Suriye halkı karar vermelidir!

Bu yazı 25 Ağustos 2016 tarihinde internet sitemizde yayınlanmıştır.



OHAL'le karşı mücadeleye çağıran PDD imzalı dövizler ve stickerlar, merkezi yerlerde ve emekçi semtlerinde duvarlara yapıştırıldı. Ayrıca, "İçeride-dışarıda savaşa hayır" başlıklı bildiriler, işçi bölgelerinde ve semtlerde dağıtıldı.



İçeride-dışarıda SAVAŞA HAYIR!

Türkiye, içeride-dışarda savaşı büyütüyor.

Yaklaşık bir yıldır Kürt illeri yerle bir edildi. Evler yıkıldı, binlerce kişi katledildi, yüzbinler göçe zorlandı. Halen sokağa çıkma yasakları sürüyor. Ve halen insanlar ölmeye devam ediyor.

Ülkemizde bugüne dek görülmemiş vahşette bir kirli savaş sürerken, bir de Suriye topraklarına girildi. Böylece Ortadoğu'daki emperyalist savaş bataklığına boylu boyunca battılar.

Cihatçı çetelerle kol kola...

Türkiye, güya IŞİD'e karşı savaşmak için Suriye'ye girdi! Bugüne dek IŞİD'i besleyip büyüten, TIR'larla yardım gönderen sanki onlar değildi! IŞİD'in canlı bombalarını bildikleri halde, mitinglerde patlatan; hapishanelerden onları salıveren kimdi?

Her yanlarından yalan ve riyakarlık dökülüyor!

Türkiye, IŞİD'e karşı savaşacaksa, önce ülke içindeki IŞİD'cileri temizlesin! Sınırdan rahatça girip-çıkımlarına izin vermesin!

IŞİD'e karşı ileri sürdükleri ÖSO adlı cihatçı güruhun IŞİD'ten bir farkı var mı? Bu çeteleri Türkiye'de yetiştirdiler, Türk subayları ile sarmaş-dolaş yine Suriye topraklarına saldıılar.

Suriye'den elinizi çekin!

ABD, AB, Rusya, İran, Türkiye, hepsinin eli Suriye'nin içinde. 80 ülkeden onbinlerce cihatçı terörist ile Suriye'yi paramparça ettiler. Yüzbinlerce Suriyeli katledildi, milyonlarcası ülkesini terketmek zorunda kaldı.

Suriye'nin geleceğine Suriye halkı karar vermelidir! Esad'lı ya da Esad'sız nasıl yönetileceği Suriye halkının sorunudur. Emperyalistler ve işbirlikçileri Suriye'den elini çekmelidir

Türkiye, sadece kendi içinde değil, komşu ülkelerde de Kürt halkının kendi kaderini belirlemesini önlemeye çalışıyor. Kürt halkı bulunduğu her ülkede, oranın halkıyla birlikte nasıl istiyorlarsa öyle yönetilmelidir.

Halklar kardeşir! Onları birbirine kırdıran emperyalistler ve işbirlikçileridir. Onları defettiklerinde bugün yaşanan sorunların hiçbir kalmayacaktır.

AKP savaş hükümetidir

AKP hükümeti, kurulduğundan bu yana bir savaş hükümetidir.

İçerde halka karşı savaş açmıştır. En küçük bir hak arayışına saldırmıştır. Kazanılmış hakları gaspetmiş, yeni saldırı yasaları çıkarmıştır.

Dışarda ise, komşu ülkelere karşı girilen emperyalist işgalleri desteklemiş, onlara yardım ve yataklık etmiştir. Şimdi bir adım daha atarak, savaşın içine dalmıştır.

Emperyalistlerin paylaşım savaşına taşeronluk yaparak, buradan pay kapma hevesindedir.

Savaş ve faşizme karşı birleşelim savaşalım!

Savaş, halklara ölüm ve yıkımdan başka birşey getirmez! Türkiye halklarına da Irak ve Suriye'de yaşananlardan farklı bir şey getirmeyecektir. Onun için içeride-dışarıda savaşa hayır demek ve durdurmak zorundayız.

AKP ve Erdoğan, görüldüğü gibi güçlü değildir. Aksine en zayıf dönemini yaşıyor. 15 Temmuz, devletin tüm kurumlarıyla birlikte ne kadar çürümüş ve çökmüş olduğunu ortaya koydu. AKP-Cemaat ittifakının getirdiği noktayı gözler önüne serdi. Şimdi bu durumu savaşla bastırmaya çabalıyorlar.

Bu köhnemiş düzeni yerle bir edelim!

Kahrolsun emperyalist savaş!

Yaşasın halkların kardeşliği!

Yaşasın devrim ve sosyalizm!

30 Ağustos 2016



Avcılar Belediyesi'nde direniş sürüyor

Belediye-iş 2 nolu sendikada örgütlendikleri için işten atılan Avcılar Belediyesi işçilerinin direnişi 5. aya girdi. İşçiler, ikinci bayrama da direniş çadırında, işten yeni atılan arkadaşlarıyla birlikte girdiler. Daha önce 32 kişi olan direnişçi sayısına, yeni atılan işçiler eklendi.

Bayramın üçüncü günü, işçileri direniş çadırında ziyaret ettik. İşçiler bayram dolayısıyla 15'şer kişilik gruplar şeklinde, nöbetleşe direniş çadırında bekliyorlardı. Sendika yönetiminden konuştuğumuz Ercan Gürünlü, işten atmaların devam ettiğini, atılan işçi sayısının 350'yi bulduğunu ifade etti. Bayram günlerinde eylemlere ara verdiklerini söyleyen Gürünlü, bayramdan sonra yeni bir takvim çıkararak, mücadeleyi ileri taşıyacaklarını belirtti.

29 Ağustos günü, belediyenin farklı bölümlerinde çalışan 800'ün üzerinde taşeron işçi, ücretlerin ödenmesi, çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve atılan işçilerin geri alınması için iş bırakmıştı. Bunun üzerine işçilerin ücretleri ödendi, atılan işçiler için de görüşme yapılacak sözü verildi. İşçiler yeniden işbaşı yaptılar, fakat ücret kısmı dışında verilen sözler yerine getirilmediği gibi, kitlesel işten atmalar başladı.

İşçiler, direnişlerini çeşitli eylem ve etkinliklerle güçlendirmeye çalışıyorlar. Her hafta başta Avcılar merkez olmak üzere semtlerde yürüyüşler yapıyorlar. Başka eylemlere kendi pankartlarıyla katılıyorlar. Gittiğimiz günün ertesinde, yani 18 Eylül Pazar günü Tarık Akan'ın cenaze törenine de katılacaklarını bildirdiler.

İşçiler, sorunun çözümü için CHP'yi de sıkıştırmaya çalışıyor. CHP il binasının önünde zaman zaman eylem yapıyorlar, bir yandan da milletvekilleriyle görüşmeleri sürdürüyorlar. Oluşan bu basınç üzerine CHP sorunun çözümü için, bir milletvekili görevlendirmiş. Fakat sorun çözülmüş değil, dahası işten atmalar devam ediyor. İşçiler, işe sendikalı olarak geri dönene kadar direnişlerini sürdüreceklerini belirttiler.

PDD olarak Avcılar işçilerini ziyaretimizden sonra, "İçerde-dışarda SAVAŞA HAYIR" başlıklı bildirilerimizi dağıttık. Direnişçi işçilerin yanı sıra, Avcılar halkına da verdiğimiz bildiriler büyük ilgi gördü. Avcılar'ın Marmara Caddesi'nde, parklarda oturan kitleye sözlü ajitasyonla birlikte bildirilerimizi verdik. Ellerindeki telefon dışında hiçbir yere bakmayan önemli bir kesim, bildiri dağıtımından sonra merakla bildirileri okumaya başladı. Bunda bildirileri sözlü bir şekilde dağıtıp dikkatleri çekmenin rolü oldu.

İşçi ziyaretimizi, savaşa ve faşizme karşı mücadele çağrımızla birleştirerek bölgeden ayrıldık.



TÜİK'in gelir raporu: Zengin daha zengin, yoksul daha yoksul

Gelir dağılımı, bir ülkede üretilen mal ve hizmetleri, yani ülkenin elde ettiği toplam gelirin, toplumun çeşitli kesimlerine paylaştırılması- nı ifade etmek üzere kullanılan bir kavramdır.

Ancak bu gelir, toplumdaki tek tek bireylere eşit olarak dağıtılmaz. Ülkenin kişi başına milli geliri 10 bin dolar ise, bu her bireyin yılda 10 bin dolar elde ettiğini göstermez. Yoksullar her zaman bunun çok düşük bir bölümünü elde ederken, onlardan kesilen pay en zenginlere aktarılır. Ve kapitalizme özgü bu sistem, "gelir eşitsizliği" adı altında meşrulaştırılır.

İstatistik kurumları her yıl bu eşitsizliği rakamlara dökerler. Yoksulluk rutubetli evdir, et yiyememektir, tatile gidememektir, asgari ücretle 10-12 saat boyunca çalışmaktır: Ama istatistikler, bu gerçeği yüzdelik dilimlere, oranlara, paylara çevirir. Böylece rakamların içinde insanlar kaybedilir; sömürünün çıplak yüzüne maske geçirilir.

Yine de, bu sömürünün ne düzeyde arttığını görmek açısından, rakamları bilmek gerekir.

TÜİK bile yoksullaşmayı gizleyemiyor

TÜİK'in yayınladığı 2015 yılında dair "Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması Raporu"na göre, Türkiye'deki "gelir eşitsizliği" biraz daha büyüdü. Zengin daha da zenginleşirken, fakir daha fakirleşti.

TÜİK'in, tüm rakamlarla oynadığını, ülkenin ekonomisini daha iyi göstermek için çeşitli manevralar yaptığını biliyoruz. Enflasyon rakamlarını düşürmek, işsizliği olduğundan daha az göstermek için hesaplama yöntemlerini değiştirdiği açıklanmıştı. Gelir eşitsizliği rakamlarına da böyle bakmak gerekiyor. **Zenginleşme oranının TÜİK'in rakamlarından daha yüksek, fakirliğin ise daha düşük olduğunu baştan kabul etmek gerekiyor.** Üstelik TÜİK'in rakamları bile, yoksullaşma düzeyinin ne kadar büyüdüğünü gözler önüne seriyor.

Gelir eşitsizliği hesaplamaları genel olarak yüzde 10'luk dilimlerle yapılır. Ve yüzde 10'luk dilimler, eşitsizliği daha net, daha doğrudan gösterir. Mesela en yoksul yüzde 10'un gelir düzeyi, en yoksul yüzde 20'ye göre daha düşük çıkar. Benzer biçimde, en zengin yüzde 10'un gelir düzeyi, en zengin yüzde 20'den daha fazladır. En zengin yüzde 1'in geliri, dudak uçuklatacak düzeydedir. Yüzdelik dilimler küçüldükçe, gelir dağılımındaki eşitsizlik netleşir. TÜİK ise, son yıllarda bilinçli bir biçimde yüzde 20'lik dilimler kullanmaktadır. Ancak ülkemizde yoksullaşma oranı öylesine yüksektir ki, TÜİK'in bu manevrası bile bazı gerçekleri gözlerden gizlemeyi başaramaz.

Rapora göre, en yüksek gelire sahip yüzde 20'lik grubun toplam gelirden aldığı pay, yüzde 46,5'e yükselirken, en düşük gelire sahip yüzde 20'lik grubun aldığı pay ise yüzde 6,1'e düştü. Yani **en zengin**

Türk-iş açlık ve yoksulluk rakamlarını da açıkladı. Sendikaya göre, 4 kişilik bir ailenin açlık sınırı 1386 lira, yoksulluk sınırı ise 4 bin 515 lira. Asgari ücretin 1300 lira olduğu koşullarda, açlık sınırının asgari ücretten yüksek olması çarpıcı bir rakamdır. Daha çarpıcı olanı ise, 4 kişilik emekçi bir ailenin yoksulluk sınırına ulaşması için, en az üçünün asgari ücretle çalışmasının bile yetmemesidir.



yüzde 20'lik kesim, ülkenin toplam gelirinin yaklaşık yarısına el koymaktadır. Toplumun geri kalan yüzde 80'i, gelirin kalan yarısını paylaşmaya mecbur bırakılmaktadır. Bu paylaşım da eşit değildir. En yoksul yüzde 20'ye düşen, gelirin sadece yüzde 6,1'idir. En yoksul yüzde 10 üzerinden hesaplandığında ise, çok daha düşük çıkacağı kesindir.

Açlık sınırının altında

Türk-iş açlık ve yoksulluk rakamlarını da açıkladı. Sendikaya göre, 4 kişilik bir ailenin açlık sınırı 1386 lira, yoksulluk sınırı ise 4 bin 515 lira. **Asgari ücretin 1300 lira olduğu koşullarda, açlık sınırının asgari ücretten yüksek olması çarpıcı bir rakamdır.** Daha çarpıcı olanı ise, 4 kişilik emekçi bir ailenin yoksulluk sınırına ulaşması için, en az üçünün asgari ücretle çalışmasının bile yetmemesidir. Aileden birinin çalışamayacak kadar küçük çocuk olduğunu varsayarsak, ailenin diğer fertlerinin çalışması, bu aileyi yoksulluktan kurtaramıyor.

TÜİK'in rakamları, bu gerçeği daha da çarpıcı hale getiriyor. **TÜİK'e göre kişi başına aylık geliri 520 liradan az olanların sayısı 11.2 milyon kişi. Kişi başına aylık geliri 624 liradan daha düşük olanların sayısı ise 16.7 milyon. Ülke nüfusu içinde yaklaşık olarak her 4 kişiden birinin, aylık 500-600 lira ile geçinebilmesi ihtimali nedir ki?**

Ev kirası, gıda masrafı, ulaşım gibi en temel ihtiyaçları düşündüğümüzde, kişi başına bu kadar düşük bir rakam, yoksulluğun ne kadar dibe vurduğunu gösteriyor.

TÜİK'in açıkladığı her rakam, bu gerçeği daha da derinleştiriyor. Nüfusun yüzde 67.9'u borçla yaşıyor. Bu borca, konut alım kapsamındaki taksit ödemeleri

dahil değil. Gıda, giyim gibi temel ihtiyaç maddelerine ilişkin borçlar kastediliyor sadece. Öyle olunca nüfusun yüzde 67.9'unun, temel ihtiyaç maddeleri için bile borca girdiğini görüyoruz.

Devletin bu soruna bulduğu çözüm ise, sorunun kendisinden daha çarpıcı: Devlet gıda harcamalarında taksit sayısını artırdı. **"Taksit sayısının artması", mobilya gibi yaklaşık on yılda bir alınan eşyalar için faydalı olabilir. Ama "gıda" gibi her gün alınan bir malın taksitlenmesi, bu yoksulluğun içinde, bir çözüm değil, borçların katlanarak devasa hale gelmesidir.**

"Gıda harcamaları" ifadesi de aslında görece bir kavram. "Beslenme uzmanları" her gün nasıl ızgaralar yenmesi gerektiğini ayrıntılı olarak tarif ediyorlar; ama "iki günde bir" et, tavuk ya da balık içeren bir yemek yiyemeyenler, nüfusun yüzde 35.8'i gibi oldukça yüksek bir oran. Yoksul etle değil, ekmekle doyuruyor karnını.

Nüfusun yüzde 68.5'i, eskimiş mobilyalarını ekonomik nedenlerle değiştiremediğini söylüyor. Yaşam standardı yükseldikçe mobilya değiştirmek de rutinlerden biri haline gelirken, onyıllar boyunca aynı mobilyaları tamir ederek oturmaya çalışan devasa bir nüfus söz konusu. **Ailelerin % 39'unun çatısı akıyor, yüzde 43'ünün ısınma sorunu var.**

Reklam dünyası, sanki her aile yazın lüks otellerde "deniz-kum-güneş tatili" yapıyormuş gibi bir izlenim uyandırıyor. Ama gerçekte, "evden uzakta bir haftalık tatil" masraflarını karşılayamayanların oranı yüzde 71.4'e ulaşıyor.

Çarpıcı bir gerçek de çocuklu ailelerle ilgili. **Erdoğan her fırsatta "3 çocuk" diyor ama, bu çocukların nasıl doyacağını söylemiyor. Çünkü TÜİK rakamlarına göre, çocuksuz ailelerin yüzde 3,3'ü yoksulken, üçten fazla çocuğu olan ailelerin yüzde 34.9'u yoksul.**

Kapitalist sistem, işçi ve emekçi kitlelerin sömürülmesi, onların en yoksul, en kötü yaşam koşullarına mahkum edilmesi, onlardan çalınan zenginliğin bir avuç servet sahibine aktarılması üzerine kuruludur. Proletaryanın sömürsü, burjuvaziye daha da zenginleştirir. Bu nedenle yoksul ne kadar çalışırsa çalışsın, gelir dağılımındaki eşitsizliği gidermeyi başaramaz. Yaşam koşullarını düzeltmenin, daha insanca yaşam koşullarına sahip olmanın tek yolu ise, bu sömürü sistemine karşı mücadele etmektir.

Zorunlu BES yasalaştı TUZAĞA DİKKAT!

İşçi ve emekçilerin zorla Bireysel Emeklilik Sistemi'ne (BES) dahil edilmesini getiren yasa düzenlemesi, resmi gazette yayınlandı. Ocak 2017'de yürürlüğe girecek olan yasal düzenlemeye göre, 45 yaş altı çalışanlar,

zorla sisteme dahil edilecek. Aylık ödemeler çalışanın prime esas kazancının yüzde üçüne karşılık gelen tutar kadar olacak. (Bu tutar, asgari ücretli için yaklaşık 50 lira. Ücret yükseldikçe kesinti miktarı da artıyor, keza ikramiye alınan aylarda, kesinti miktarı da katlanıyor.) Bu oranı iki katına kadar artırmaya, yüzde bire kadar azaltmaya veya katkı payına maktu limit getirmeye Bakanlar Kurulu yetkili olacak. Ve isteyen iki ay içerisinde sistemden çıkabilecek. Yaklaşık 13 milyon kişiyi ilgilendiren bu düzenleme ile işçilerin sırtından 100 milyar TL'nin tekellere peşkeş çekilmesi hedefleniyor.

Hatırlanacağı gibi yasanın ilk hali 6 ay süre, 100 lira aidat kesintisi olarak öngörülmüştü. Gelen yoğun tepkiler üzerine süre 2 aya, kesinti de kazancın yüzde 3'üne kadar indirilmekle birlikte, bakanlığın keyfine teslim edildi. Yani tepki yükselmediği koşulda, kesinti miktarı artırılabilir. Kanunlaşan haliyle, çalışanlar zorla sisteme dahil ettiği gibi, sistemden çıkmayı da zorlaştıran veya oyuna getiren tuzaklar var.

Mevcut sistemde, 18 yaş üstü isteyen herkes gönüllü olarak 10 yıl kalma şartı ile katılabilir, 56 yaşında emeklilik hakkını kazanıyordu. Emekli olmadan önce ayrılanlara, sistemde kaldığı yıllara göre parasından kesinti yapılıyor. Yeni düzenlemede gönüllülük kaldırılarak zorunluluk getirildi. Zorunluluk kısmını esnetmek için "isteyen sistemden iki ay içerisinde çıkabilir" deniyor. Tuzak tam da burada. "İki ay sonra çıkabilir" denmiyor, "iki ay içerisinde çıkabilir" deniyor.

Yani çalışan, emeklilik planına dahil olduğu kendisini bildirildikten sonra, isterse ertesi gün sistemden çıkabilir. Bir tuzak da burada var. Sistemden çıkmak istediğini bildirdikten sonra, kesinti yapılmış olan miktarın tamamını (sigorta şirketlerinin standart 'ceza kesintisi' olmadan), on işgünü içinde geri alıyor; ancak zamanında başvuru yapmazsa, parasını geri alamıyor.

Burada, konuya tam hakim olmayan işçinin, istemese bile iki ay sistemde kalması hedefleniyor. Böylece, sigorta şirketlerine daha fazla para gitmesi sağlanıyor. Keza, çıkmak isteyen işçi de, başvuru sonrasındaki on işgünü süresini kaçırdığında, hesabında bulunan para yanmış, yani sigorta şirketine aktarılmış oluyor. Ayrıca, iki aylık süre geçtikten sonra, işçinin gönüllü olarak sistem içinde kalmak istediği varsayılıyor ve bundan sonra ya on yıl boyunca sistemde kalması zorunlu oluyor ya da herhangi bir tarihte sistemden çıkma isteği, sigorta şirketlerinin rutin "ceza kesintileri"ne maruz bırakılıyor.

Yasanın geçmesi engellenemedi, ancak tepkiler üzerine önemli geri adımlar atılmış oldu. Şimdi de, işçilerin derhal sistemden çıkması sağlanarak yasa işlevsizleştirilebilir. Böylece sigorta şirketlerine işçinin cebindeki parayı aktarma hedefi de boşa düşmüş olur.

İşçilerin rızası olmadan sisteme konmaları zorbalıktır. Ücretlerin açlık sınırının altında olduğu koşullarda 50 liradan başlayan kesinti miktarı önemlidir. Bu konuda işçileri uyarmak, sendikaları harekete geçirmek ve yasanın yürürlüğe girdiği gün işçilerin sistemden çıkmak için başvurusunu örgütlemek, saldırının boşa çıkartılması anlamına gelecektir.

Diğer taraftan, kıdem tazminatının gaspı, taşeron sistemi gibi saldırıların boşa çıkartılması, ücretsiz sağlık, ücretsiz eğitim ve asgari ücretin yükseltilmesi talepleri başta olmak üzere, işçi ve emekçilerin yaşam koşullarını iyileştirecek talepler doğrultusunda mücadeleyi yükseltmek gerekir.



TEDİ işçileri direniyor

DİSK Limter-iş sendikasında örgütlendikleri için işten atılan Tedi depo işçileri, sendikacı olarak işe geri dönmek için 2 Ağustos tarihinden bugüne, direnişe devam ediyorlar. İşten atılan işçilerin 3'ü Topkapı'da 29'u Tuzla yan sanayide olmak üzere, pazar günü dışında her gün akşam 6'ya kadar direniş yerindeler. Pazar günleri Tuzla'daki direniş noktasında, "nöbetçi" olarak 2-3 işçi kalıyor.

Direnen işçilere patronun ve polisin baskıları da artarak devam ediyor. Direnişlerinin 10'cu gününde Tedi işçilerinin çadırına polis tarafından saldırı gerçekleşti. OHAL gerekçe gösterilerek fabrikanın önünde bulunan işçilerin çadırı söküldü. Çadırın sökülmesine tepki gösteren işçilerle polis arasında kısa süreli bir çatışma yaşandı. İşçiler fabrikanın karşısına yeni bir direniş çadırı kurdular. Devlet de fabrika kapısının önünde TOMA ve çevik polis ekibi bekletmeye başladı.

26 Ağustos günü fabrikanın özel güvenlikçileri işçilere saldırdı. Patron atılan işçilerin yerine taşeron işçi çalıştırarak işini sürdürmeye çalışıyor. Akşam iş çıkışı taşeron işçilere seslenmeye çalışan sendika genel başkanı Kamber Saygılı'ya özel güvenlikçilerin saldırması üzerine, işçiler ile özel güvenlikçiler arasında çatışma yaşandı. Saldırıyı gerçekleştirenler özel güvenlikçi olmasına rağmen, polis işçilerden 4 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınan işçiler akşam geç saatlerde bırakıldılar.

Saldırı duyulur duyulmaz işçi yakınları, devrimci, demokratlar Tedi işçileriyle dayanışmaya direniş yerine gittiler. Burada bir protesto gösterisi gerçekleştirildi. Limter-iş Başkanı Saygılı ve dayanışma için orada bulunan çeşitli kurumlar birer konuşma yaptılar. PDD olarak Tedi Depo işçileriyle dayanışmak için biz de oradaydık. Geçmiş olsun dileğinde bulunarak, saldırı ve direniş hakkında konuştuk, haklı direnişlerinin yanında olduğumuzu bir kez daha belirttik.

Diğer taraftan Tedi işçileriyle dayanışma ziyaretleri de oluyor. Bunların içinde en anlamlı ziyaretlerden biri 25 Ağustos günü Birleşik Metal-iş sendikasına üye Mata ve Cesun işçilerinin kitlesel ziyareti oldu. Mata ve Cesun işçileri vardiya çıkışı evlerine değil, Tedi işçilerinin yanına gittiler.

Direniş ikinci ayına girerken, işçiler Topkapı'daki genel merkez önünde basın açıklaması yapmak istediler. İşçilere güvenlik görevlileri kapıları kapatarak engel olmaya çalıştı. İşçilerin yolu trafiğe kesmeleri üzerine güvenlik görevlileri kapıları açmak zorunda kaldılar. İşçiler burada yaptıkları basın açıklamasından sonra "şimdi gidiyoruz daha güçlü geleceğiz" diyerek genel merkez önünden ayrıldılar.

Depo önündeki direniş çadırlarının yanı sıra, işçiler Tedi mağazalarının önünde eylemler yapmakta, direnişte olan diğer işçilerle dayanışma ziyaretleri örgütlemekte, İstanbul'da yapılan eylemlere katılmaktalar. Keza, işçiler mağazanın boykot edilmesi çağrısını da yaptılar.

Direnişlerinin 50. gününde Kadıköy Moda'daki mağazanın önündeydiler. İşçiler mağazanın içerisine girerek "sendikalaştıkları için hukuksuz bir şekilde işten atıldıklarını, işe geri dönmek için direnişte olduklarını" çalışanlara ve müşterilere anlattılar. Müşterileri Tedi'yi boykot etmeye çağırdılar. Bazı müşteriler alkışlarla işçilere destek sundu. Polis iki işçiyi göz altına almaya çalıştı. İşçiler, arkadaşlarının gözaltına alınmasına izin vermedi. Oluşan bu tepki üzerine polisler gözaltı yapmaktan vazgeçti.

Tedi işçileri daha önce kaymakamın girişimiyle patronla iki kez görüşme yapmışlardı. Fakat yapılan görüşmede patron işçilerin bir kısmını geri alacağını söylemişti. İşçiler çalışma bakanıyla da bir görüşme yaptılar. Buradan da bir sonuç çıkmadı. Tedi işçisi, sendikacı olarak işe dönene kadar direnişlerini sürdüreceklerini belirtiyorlar.



Dersim’de kamu emekçileri kazandı KESK direnişi büyütmelidir

15 Temmuz sonrasında devrimci-demokrat-yurt-sever kesimlere karşı en ciddi saldırılardan biri, Eğitim-Sen üyesi 11 binden fazla emekçinin görevden uzaklaştırılması olmuştu. Bu konuda devletin ilk geri adımı Dersim’de geldi. Açığa alınan 504 kamu emekçisinden 418’i göreve iade edildi.

Elbette bu başarının Dersim’de yaşanması sebepsiz değil. Dersim’de gerçekleşen büyük direnişin sonucudur. 504 kamu emekçisinin görevden alınması haberinin ardından, gerek Dersim Eğitim-sen, gerekse diğer kitle örgütleri hızla harekete geçti. Neredeyse her gün, Dersim’de eylemler gerçekleştirildi. Sadece kamu emekçilerinin değil, Dersim halkının, öğrencisinden esnafına çok geniş kesimlerin katıldığı, destek verdiği eylemlerdi bunlar. Yürüyüşler, basın açıklamaları yapıldı.

Kitlenin kararlılığı, devletin geri adım atmasına neden oldu. Kamudaki açığa almalar konusunda ilk ve en kapsamlı iade, Dersim’de gerçekleşti.

Bu direniş ne yazık ki, diğer illere taşınmadı. Yer yer bazı illerde, açığa almalarla ilişkin basın açıklamaları, oturma eylemleri gerçekleştirilirken, Eğitim-sen’in ve KESK’in genelini harekete geçiren bir eylem çizgisi oluşturulmadı.

KESK mesleki-sendikal direnişi büyütmelidir Emekçi memur hareketinin önderliğini yapan KESK’in taşıdığı zaaf, 15 Temmuz sonrası açığa almalar söz konusu olduğunda, kendini bütün netliği ile bir kere daha ortaya koydu.

KESK, kendi üyelerinin açığa alınması karşısında bile, sonuç alıcı, etkili eylemler örgütlemek yerine, son derece pasif ve zamana yayan bir tutum içindedir. 17-18 Eylül tarihli “acı” toplantıda alınan karar, yerel eylemlerin örgütlenmesi olmuştur. Bu karar, yaşanan sürecin ciddiyetine ve önemine denk bir karar değildir. Çünkü bir taraftan, **birçok ilde kamu emekçilerinin yeterli güç ve örgütlülüğü yoktur. Dahası, büyük illerin dışında genel olarak devlet, “OHAL nedeniyle” diyerek eylemleri engellemekte, en küçük bir basın açıklaması girişimine bile saldırarak gözaltına almaktadır.** Bu durum küçük illerin kendi gücüyle başarı kazanma şansını ortadan kaldırmaktadır. Diğer taraftan, **kamu çalışanlarına yönelik saldırı kapsamlı, merkezi ve etkilidir; ona karşı direniş de kapsamlı, merkezi ve etkili olmak zorundadır. Bu durumda en doğru karar, merkezi eylemler örgütlemektir.** Yerel faaliyetleri bir kenara bırakmadan, merkezi eylemler daha etkili sonuçlar yaratacaktır.

Devrimci-demokrat bir sendika konfederasyonu, elbette siyasal gündemi de dikkate almalı, ezilen bir halka yönelik saldırılara karşı duyarlı olmalıdır. Siyasal gündemi tümüyle dışlaması, ekonomist-reformist bir yaklaşımdır. Ancak **siyasal gündem kendi öznel**



sorunlarından daha öne geçiyorsa, üstelik de bu tek bir konu üzerinden (Kürt hare-



keti ile dayanışma) gerçekleşiyorsa, burada büyük bir eksiklik söz konusudur.

Mesela 657 sayılı yasanın tehdit altında olmasından eğitimde gerilemeye kadar pek çok konuda, KESK ciddi bir tavır geliştirememiştir. Benzer bir durum, son saldırılarda da görülmektedir. Bugüne kadar eylem çağrılarında katılan, üyelik aidatını ödeyen, KESK’li olduğu için çalıştığı kurumda çeşitli hak gasplarına, özel mobbing politikalarına mazur kalan KESK üyeleri, açığa alma saldırısı karşısında örgütünün harekete geçmesini beklemektedir. Hem de göstermelik bir şekilde değil, sonuç alıcı biçimde...

Kitle örgütlerinin geri tutumu

Geçtiğimiz yıl 10 Ekim’de Ankara mitinginde gerçekleşen bombalı saldırının arkasından, merkezi eylemler örgütlenme konusunda KESK, DİSK, TTB ve TMMOB’da bir isteksizlik ortaya çıkmıştı. Ancak çok zorunlu hallerde, daraltılmış basın açıklamalarıyla sınırlı eylemlerin ötesine geçilemez olmuştur.

15 Temmuz sonrası bu tutumun daha da derinleştiğine tanık olduk. Artan faşist baskılar ve hak gaspları, OHAL uygulamaları ve KHK’lar konusunda, geçen iki aya yakın zamanda, başta KESK olmak üzere sendika konfederasyonlarının kayda değer bir tavır geliştirdiklerini görmedik. Yasak savma kabilinden birkaç basın açıklaması, onların bu eylemsizliğini örtbas etmekten başka bir anlam taşımaz.

Son olarak 4 Eylül İstanbul Barış Mitingi konusunda da benzer bir tablo ortaya çıktı. **TMMOB gibi önemli bir kurum, bu eylemsizlik çizgisini bir adım daha ileri götürüp teori düzeyine yükseltti ve “üyelerin can güvenliği” gibi bir bahane ile mitingden çekildi.** Ardından 15 Temmuz sonrasında oluşturulan Güçbirliği’nden de çekildiğini duyurdu.

Geride kalan kurumlar ise, adeta katılımı düşürmek için özel bir çaba harcadı. “Flama yasağı” tartışması başlatarak birçok devrimi yapının, katılmak konusunda temkinli davranmasına neden oldu. Kitle taşımak için ise, hiçbir çaba gösterilmedi. HDP’nin tek başına düzenlediği barış mitinglerine onbinler, kimi zaman yüzbinler katılırken, HDP’nin yörüngesinde örgütlenen 4 Eylül mitingine katılım birkaç bin kişiye zor ulaştı.

Mücadele eden kazanır

15 Temmuz darbesinin ilk gününden itibaren, “sıra solculara da gelecek” cümlesini her kesimden duyduk. Her darbenin öncelikli hedefi devrimci-demokratlar olduğu için, bu cümleyi söylemek bir kehanet ya da özel bir tespit değildi. Ve **önemli olan da bu cümleyi söylemek ve kurbanlık koyun gibi o günü beklemek değil; “sıranın gelmemesi” için mücadele etmektir.** Kitle örgütlerinin, devrimci yapıların ve sendika konfederasyonlarının önündeki en önemli göreviydi bu.

Üstelik, 15 Temmuz sonrası darbeden kurtulmayı başaran Erdoğan’ın, hem içte, hem de dışta son derece önemli açmazlar yaşadığı görülmüyordu. Aldığı her kararın, dönüp kendisini vuracak yan etkileri vardı. Bu nedenle bugüne kadar birçok önemli konuda kitlelerin tepkisini çekmemek için geri adım atmak zorunda kaldı. Yani **süreç, reformist kesimlerin iddia ettiği gibi, Erdoğan’ın saldırılarını pervasızca sürdürdüğü, önünde hiçbir engelin kalmadığı, istediği her şeyi yapabileceği bir süreç değildi. Tersine, kitle hareketinin yükseldiği anda, hükümetin manevralar yapmak zorunda kaldığı, kendisini güvende hissetmediği bir süreçti.**

Dersim’de direnen kamu emekçilerinin göreve iade edilmesi de bunun sonucudur; şortlu kadına otobüste tekme atan şeriatçıyı cezalandırmak zorunda kalmaları da...

Üstelik sendikalar ve kitle örgütleri böylesine atıl kalırken, bugün OHAL’e ve Erdoğan’a karşı kitlenin kendiliğinden patlamalarının çarpıcı örneklerini de yaşıyoruz. Düzce’de okulları İmam Hatip’e çevrilen liselilerin “sınıfları işgal” direnişi yapması, Ankara’da Erdoğan ile Fethullah Gülen’in birlikte fotoğrafının üzerine “Ortakınız” yazan afişlerin liselerde asılması gibi...

Bu nedenle, “darbe olsaydı da farklı olmayacaktı”, “sıra solculara da gelecek” türü edilgen, beklemeçi tutumlar, bir kenara bırakılmalıdır. **Evet bir taraftan önemli saldırılar yaşanmaktadır. Ancak bir taraftan da, “mücadele edenin” kazanmaya en yakın olduğu dönemde olduğumuz görülmelidir.**

Miting yasağının(korkusunun) bir kenara atılarak sokağa çıkılması bugün her zamankinden daha önemlidir. “Can güvenliği” kaygılarına karşı kendi can güvenliğini sağlayarak miting yapmak mümkündür, 10 Ekim sonrasındaki bütün eylemlerde bu görülmüştür.

Başta 10 Ekim Ankara Katliamı’nın yıldönümü anması, Ankara’da yapılacak görkemli-merkezi bir mitingle gerçekleştirilmelidir. Bununla birlikte, kamuda açığa almalar başta olmak üzere, KHK’lara, emekçi semtlerdeki saldırılara, Cemevlerine dönük tehditlere, Kürt halkına dönük katliamlara, Suriye’deki emperyalist savaşa dahil olma çabasına, ekonomik krizin faturasını kitlelere ödetme girişimlerine karşı mücadele yükseltilmelidir. Böylesi kargaşa dönemlerinde, etkili eylemlerle, değil saldırıları püskürtmek, yeni kazanımlar elde etmek bile mümkündür.

Mİ RİL DA NA MAZ Sİ NİZ



Ayşegül Terzi, şort giydiği için otobüste bir gericiden tarafından darp edildi. Ve yaşam tarzına müdahale anlamına gelen bu saldırı, ilk defa tutuklanma ile sonuçlandı.

Bugüne kadar birçok kadın, modern giyinişi nedeniyle şeriat kılıklı adamlar tarafından, kamuya açık yerlerde rahatsız edildi, çoğu zaman bu darp etmeye kadar vardı. Mesela birkaç ay önce Kızılay'da şalvarlı-cüppeli, IŞİD kılıklı adamlar, kadınların kapanması gerektiğini yazan bildiriler dağıttılar. Keza İstanbul'da sahillerde denize giren kadınlar, yine şeriat giyimli erkekler tarafından, örtünmeleri konusunda uyarıldı. Voleybol oyuncusu bir genç kadın, şort giydiği için otobüste fesli ve orta yaşlı bir adam tarafından darp edildi.

Bütün bunlar, şeriatçı yaşam tarzının laik ve modern kesimlere dayatılmasıydı. Kamu kurumlarında türbanın serbest bırakılmasından, kadınlardan kan alımının yasaklanmasına kadar pek çok alanda, şeriat yaşam tarzı hakim hale getirilmeye çalışıldı. Bunun bir ayağında dinci-gericilerin türbanlı-takkeli biçimde ortalığı doldurması varken, diğer ayağında laik yaşam tarzını ısrarla sürdürenlerin üzerindeki baskının artırılması duruyor.

Ve AKP hükümetinin son yıllarında, bu müdahaleler giderek yaygınlaştı, meşrulaştı. IŞİD'e verilen destek, ülke içinde IŞİD örgütlenmesinin güçlenmesi, bu müdahaleleri de güçlendirdi. Fiili saldırılar, sözlü şataşmalar, yazılı uyarılar peşpeşe sıralandı.

AKP hükümeti döneminde ahlaksızlık ve cinsel suçlar çığ gibi büyüdü, özellikle çocuklara dönük taciz ve tecavüzlerde patlama yaşanırken, laik kesimlere karşı "ahlakçı" bir saldırganlık alıp başını gitti. Çocuklara tecavüz edenleri cezalandırmayan devlet, kadınların giyimi konusunda ahlak dersi vermeye kalktı. Aile ve Sosyal Politikalar eski Bakanı Sema Ramazanoğlu, Ensar Vakfı'ndaki çocuklara



tecavüzler konusunda "bir defadan bir şey olmaz" diyerek konuyu örtbas etmeye, Ensar Vakfı'nın tecavüzçülerini korumaya çalışmıştı. Diğer taraftan mesela Bülent Arınç, kadınların sadece "utangaçça gülümsemesi" gerektiğini söylüyor, kakhaha atmanın ya da rahat davranmanın "ahlaksızlık" olduğunu ima ediyordu.

Bu dönemde, kadınların giyim tarzına dönük fiili saldırılar da hukuk tarafından koruma altına alınmıştı. Salt şort giydi diye bir kadını darp eden bir saldırgan, kitle baskısı nedeniyle gözaltına alınsa bile tutuklanmıyor, yargılanmıyordu.

Ayşegül Terzi'ye dönük saldırı ise, kamuoyunun büyük tepkisini çekti. Saldırı, otobüs kamerası tarafından açık biçimde kayıt altına alınmış, saldırgan Abdullah Çakıroğlu'nun şort karşısındaki tepkisi açıkça gözler önüne serilmişti. Saldırgan önce "sen şeytansın" diye taciz ediyor, "şort giyenler ölmeli" diye bağıyor, arkasından Ayşegül Terzi'nin yüzüne tekme atıyordu.

Yükselen tepki üzerine Abdullah Çakıroğlu'nu bulup gözaltına almak zorunda kaldılar. Ve her zamanki pervasızlıklarıyla kısa sürede serbest bıraktılar. Üstelik ifadesinde "giyimini beğenmediğim kişileri döverim" diyecek kadar büyük bir küstahlık içindeydi. Bu durum bir infiale neden oldu. Tepkiler çığ gibi büyüdü. Kadın hakları örgütleri eylem yaptı. Ve devlet saldırganı tutuklamak zorunda kaldı.

AKP hükümetinin bu konuda geri adım atmak

zorunda kalması, 15 Temmuz sonrasında gelişen süreçle doğrudan bağlantılıdır. Darbe girişimi sonrasında ilk bir ayı "demokrasi şöleni" demagogileri ile geçiren AKP, bu çığırtkanlık ile kitleyi manipule etmeye çalışmıştı. Ancak bir taraftan da, 15 Temmuz'dan bugüne yazdığımız bütün yazılarımızda belirttiğimiz gibi, AKP büyük bir "yönetme" ve kitleleri manipule etme krizi de yaşıyordu.

17-25 Aralık yolsuzluk operasyonlarına kadar Cemaat ile birlikte yürüyen, sonrasında da birçok noktada örtük desteğini sürdüren Erdoğan, bugün kendi tabanı karşısında bile önemli açmazlar ve sıkışma noktaları yaşamaktadır. En başta

Cemaatle olan ilişkisi konusunda kendi tabanını ikna edememektedir. Keza FETÖ operasyonu adı altında yürütülen gözaltı, tutuklama, açığa alma saldırıları, kitlelerde giderek tepkileri büyütmektedir.

Bu koşullar altında AKP hükümeti, genel kitlenin tepkisini çekecek unsurlardan uzak durmaya çalışıyor. Laik yaşam tarzına dönük bu saldırıda infialin kopması, AKP'yi fazlasıyla tedirgin etti. Bu nedenle Ayşegül Terzi'ye "sahip çıkıyor" göründüler, saldırı gerçekleştiren bir şeriatçıyı ilk defa olarak tutukladılar, hatta bu konuda yasal değişiklik yapacaklarını duyurdular.

"Huylu huyundan", şeriatçı da gerici düşüncelelerinden vazgeçmez elbette. Başbakan, "saldırması doğru değil" diye karşı çıkıyor görünürken, "rahatsız olduysa mırıldansaydı" diyerek gerçekte şeriatçı saldırganı haklı çıkarmaya çalışan sözler de söyledi. Ancak bu da, yine kamuoyunun sert tepkisiyle karşılaştı. "Mırıldanamazsınız" sloganıyla, yeniden tepkiler yükseldi.

Ayşegül Terzi olayı bir semboldür. Bu dönem mücadele eden, hak gasplarına karşı direnen her kesimin, kazanma ihtimalinin son derece yüksek olduğunun sembolüdür. Erdoğan'ın ve AKP'nin yaşadığı büyük açmazlar nedeniyle, kitle hareketi karşısında geri adım atmak zorunda kaldıklarının bir göstergesidir.

Gerici eğitime hayır

AKP, eğitimi gericileştirmek için sistemli biçimde adımlar atıyor. 2012-2013'te 1099 olan imam hatip ortaokulu sayısı, geçen yıl 1597'ye, bu yıl ise 1961'e yükseldi. 708 olan imam hatip lisesi ise geçen yıl 1017'ye, bu yıl 1149'a çıktı. AKP'nin yönetime geldiği 2002 yılında imam hatip öğrencisi sayısı sadece 71 bin 100'dü; geçen yıl 1 milyon 201 bin 500 oldu.

İlköğretimde türban serbest bırakıldı; Diyanetin açtığı kreşlerde ve sıbyan mektebi denilen Kuran kurslarında 4-6 yaşındaki çocuklara dini eğitim verildi. Okullarda ve yurtlarda "değerler eğitimi" adı altında gerici yaşam tarzının propagandası yapıldı; "seçmeli" denilen dini dersler, "zorunlu" hale getirildi.

Bütün bu sistemli bombardımana rağmen, eğitimin gericileştirilmesine karşı liselilerin direnişi sürüyor. Geçtiğimiz yıl "karanlığa teslim olmayacağız" sloganıyla eylem yapan liseliler, bu yıl da hareketli. Bazıları okullarının imam-hatip yapılmasına karşı direniyor; bazıları 15 Temmuz için hazırlanan AKP'nin propaganda broşürlerine tepki gösteriyor, 15 Temmuz videolarının gösterilmesini engelliyor. Sonuçta gençliğin dinamizmi, AKP'nin gericiliğine karşı direnişini sürdürüyor.



Bu cümlelerin sahibinin adı Burak Kayaoğlu. Kendisi şairmiş! Onu ve yazdığı şiiri bize tanıtan ise, Melih Pekdemir. 12 Eylül mahkemelerinde “örgüt değil, dergiyiz” savunmasıyla ünlü Devrimci Yol’un “önder”lerinden Melih Pekdemir.

Pekdemir, 5 Eylül tarihli BirGün gazetesinde yayınlanan yazısında, “Niye ölelim ki” başlığını kullanmış; ayrıca bu şiire atıfta bulunmuş. Yazısında 15 Temmuz’dan bugüne yaşanan sürece ilişkin olarak “işbaşındaki şeytanların” gidici olduğunu ve “bu şeytanlar intihar ederken” devrimcilerin yapması gereken şeyin “ölme-mek” olduğunu ileri sürüyor. Yazısının sonuna da, Burak Kayaoğlu’nun şiirini ekliyor. Şiir şöyle:

Niye öleyim / ben şimdi niye öleyim / sağ olun ama niye öleyim şimdi / bir yaşam büyüğünü veriniz / dar geliyor bu yaşam büyütüp de veriniz / niye öleyim bu küçülmüş hallerinize / ben? / şimdi? / niye? / karan-fil sardığım kağıtlar veriniz / menekşe ektiğim saksılar / voltasını attığım bahçeler / uyandığım rüyalarımı geri veriniz / bana bir gitmek veriniz uzağınız olsun / uzağınız! / kalmalar sizin olsun gelmeyiniz / mavi bir uzağım var benim / yaklaştıkça netleşen saydamlığıyla / ben şimdi niye öleyim?

Belli ki Melih Pekdemir bu şiiri çok sevmiş; kendi yazısının başlığını da, içeriğini de bu şiirden almış zaten. Bir yaşam felsefesinin özeti bu: Bir kaç tane menekşe saksısı, volta atılacak bahçe, pembe panjurlu bir ev, romantik komedi filmleri tadında bir hayat...

Nerede yaşıyorsunuz?!!

Hangi dünyada?

Tercihlerimiz, bize sunulanlar içindendir

Bu dizelerin yazarı, hayat hakkında hiçbir şey bilmeyen, ama çok şey bildiğini zanneden günümüz cahil gençlerinden biri olabilir. Hayata “pamuklara sarılı” biçimde başlamış, geçim derdi ve gelecek belirsizliği olmayan, ailesinin sağladığı mali olanaklarla yaşayarak ahkam kesen “tuzu kuru” gençlerden biri; ve hatta bütün bunlara sahip olmadığı halde bu varlığa sahip olanlara özenen biri de olabilir. Bu nedenle onun şiiri, bir ahmağın hezeyanlarından ibaret görülebilir.

Ancak Melih Pekdemir, gerçek yaşamı iyi bilmektedir. Bu nedenle onun bu referansı, bir ideolojik yozlaşmanın, burjuva ideolojik argümanları yayma çabasının ürünüdür.

Yaşam tercihlerimiz “ölmek ya da yaşamak” gibi kalıpların içine sıkışmış şıklardan ibaret değildir. “Tercih” yapma marjımız, sanıldığı kadar geniş de değildir. İçine doğduğumuz, var olduğumuz ortamın sınırlarından ibaret. Ve bu sınırların dışına çıkmak, “Ayşecik-Ömercik” filmlerinde olduğu kadar kolay değildir.

6 aylıkken ölen Ayaz bebek (2011 yılında) “ölmeyi seçmiş” olabilir mi mesela? Ya da o yoksulluğun içinde doğmak, annesinin sütü bile kuruyacak kadar dehşetli bir yaşantının bir parçası olmak onun seçimi midir? “Menekşe saksıları, volta atılacak bahçeleri” olan bir evi reddederek, açlıktan ölmeyi mi seçmiştir? İşsizliğin ve açlığın

“Niye öleyim”?!

kol gezdiği bir ülkede, sobası olmayan bir evde, her tür sosyal güvenceden yoksun bir ailenin çocuğu olmak, bir tercih değildir ama onun yaşam gerçeğidir. Tıpkı Ayaz bebeğin bu koşullarda ancak 6 ay yaşayabilmesi gibi...

Ya geçtiğimiz yıl ölen 4 yaşındaki Aylan bebek? Ne Suriye savaşının ortasında doğmak onun tercihidir, ne de ölümden kaçmak için patlak botlara binerek denize açılmak... ABD’nin sömürgecilik hırsının yarattığı bir savaşta, AKP hükümetinin desteklediği IŞİD çeteleri tarafından öldürülmemek için harekete geçen bir Kürt ailesinin çocuğu olmak dışında hiçbir “suçu”(!) yoktur. Ve onu ölüme götüren yolda, kendisinin aldığı hiçbir karar, yaptığı hiçbir tercih de yoktur.

Sadece bebekler değil ki “menekşe saksılarını” bırakıp(!) “ölümü” seçenler. Mesela Soma’da 13 Mayıs 2014 günü madene inen işçiler de “akılsız”lık edip, “niye öleyim” sorusunu sormayı unutanlar(!) arasındalar.

Keza Ermenek’teki maden ocağında gerçekleşen su baskınında ölen işçiler de. Birinin annesi, “oğlum yüzme bilmezdi” diyerek ağıt yakıyordu. Yerin yedi kat altında inerken, yüzme bilmiyor olmanın “kefareti” miydi onun ölümü? Kaldı ki, maden işçilerinin önemli bir kısmı, öncesinde kendi toprağını ekip biçen, parlak güneşin altında yeşil doğanın içinde ekmeğini çıkaran; tarım te-kellerine yenilerek toprağını kaybettikten sonra yerin yedi kat altına mahkum kalan insanlardı.

Ağır çalışma koşulları ve meslek hastalıkları her yıl kaç insanı alıyor aramızdan? AKP’li yıllarda 16 bin işçi, iş “kaza”larında hayatını kaybetti. Bunların ezici çoğunluğu, “önlenebilir” kapsamındaydı. Mesela silikozis hastalığı onlarca kot kumlama işçisinin ölümüne neden oldu; son-rasında kot şirketleri kot kumlama işlemini durdurmak yerine, “maske verdik” diyerek üretime devam ettiler. Ve hala işsiz-yoksul gençler, asgari ücret karşılığında bu işlerde çalışıyorlar.

Ruanda’da 1 milyon insan, emperyalistler tarafından kıskırtılan etnik bir savaşın kurbanı olarak katledildiğinde, “tarih öncesi”ni değil, ‘90’lı yılları gösteriyordu takvimler. 2000’lerin başında Irak işgalinin ardından yaklaşık 2 milyon insanın katledilişine tanıklık edildi.

Sömürünün tarihi, insanların pervasızca ve dizginsizce, kitleler halinde katledilmesinin tarihidir aynı zaman-da. Avustralya’da aborjin yerlileri, “günlük 700 kalori” olarak belirlenmiş beslenme programı ile, ortalama bir yıl içinde ölmeleri hedeflenerek madenlerde çalıştırılmış-lardır. İşçilerin normal beslenmesi patronlara “maliyetli” gelmektedir ve ölenlerin yerine yeni köle-işçi bulmak zor değildir.

İngiltere ve ABD’ye köle olarak götürülmek üzere Afrika’dan gemiye bindirilen siyahların yaklaşık yarısı, gemilerde ölmektedir. Sadece gemilerde ölen bu insanların sayısı, yüzbinlerle ifade edilmektedir. Ve gemilerde çoğu havasızlık-tan ya da kötü

gıdalardan ölen bu siyahlar, “beyaz adam” gelmeden önce, doğa ile içiçe, sakin ve huzurlu bir hayatın bir parçasıdılar.

Masallardan başını kaldırıp baktığımızda görülen gerçek hayat budur işte.

Savaşlarda ya da sömürü çarkının dişleri arasında yaşamdan koparılan insanların hiçbiri, bunu kendisi seçmemiştir.

“Karnı tok, sırtı pek” olanların bunu anlaması elbette mümkün değildir; ama insanlığın ezici bir çoğunluğu-nun önüne konulan “şık”lar, “açlıktan ölmek”, “çalışarak ölmek” ve “emperyalist savaşta ölmek” ile sınırlıdır. Seçimlerini bunların arasından yapar. Ya da hiç seçim yapma hakkı bile olmaz, sömürücü sistemin yaptığı ve ona dayattığı seçimi yaşar (ya da ölür).

“Neden ölesin”, “hayatını yaşa”, “hayat çok kısa, keyfince, gönlünce yaşa”, “kendi istediğin hayatı seç” gibi argümanlar ise, burjuvazinin sömürücü yüzünü gizlemeye dönüktür. Ve tarihin-yaşamın gerçekliği karşısında, çok-tan çöp sepetine atılmışlardır. Bugün bunları yeniden öne sürmeye çalışmak, burjuvazinin gerçek sömürücü yüzü-nü, vahşetini ve katliamlarını gözlerden gizleme çabası-nıdan başka bir anlam taşımaz. Ve bunu yapan kişinin, bir burjuva ideoloğu olduğunu kanıtlamaktan öteye gitmez.

“Yaşadım diyebilmek için...”

Bir hayatın içine doğarsın. Doğduğumuz evin gecekon-du mu, saray mı olacağını biz belirleyemeyiz. Ailemizin gelir durumu, okuma-eğitim olanakları, tümüyle bizim dışımızdaki koşullardır. Bu nedenle, kendi seçimlerimizi içinde bulunduğumuz koşullarda yapabiliriz. Marks’ın ünlü sözüdür: “İnsanlar kendi tarihlerini kendileri yaparlar. Ama kendi keyiflerine göre, kendi seçtikleri koşullarda değil, verili olan ve geçmişten kalan koşullar içinde...”

Bize dayatılan bu hayatı değiştirmek için önümüzde tek bir koşul vardır: Neden bu kadar farklı hayatların yaşandığını sorgulamak, anlamak ve ona karşı mücadele etmek...

Bu, Melih Pekdemir’in iddia ettiği gibi, “ölüm karşısın-da yaşam”ı seçmekle ilgili bir şey değildir. Bireysel bir “ölüm” ve “yaşam” tartışmasının tümüyle dışında ve ötesinde bir unsur olarak, sınıf mücadelesinin varlığını anlamak ve bilince çıkarmakla ilgili bir durumdur. Ve sömürüyü, sınıf mücadelesini bilince çıkartan bir insan için, seçim noktası yine “ölüm” ve “yaşam” üzerine de-ğildir; bu sınıf mücadelesinin bir parçası olmak ya da buna gözlerini kapatarak burjuvazinin çarklarına girmektir.

Ölümün yüzü soğuktur, ama yaşamın kaçınılmaz bir gerçeğidir.

Kimse ölmek istemez. Fakat daha iyi yaşama çabası, bazen ölümlerle sonuçlanır. Bu da devrimci olup olmama-nın ötesinde bir durumdur. En sıradan insanlar bile, daha iyi yaşam koşulları arayışı içinde ölümlerle karşılaşabilirler. Burada önemli olan, yaşadığı sürenin ne kadar dolu, ne kadar onurlu, ne kadar insana layık olduğudur.

Devrimci insan ölmek için çıkmaz yola. Ama çıktığı yolda ölümlerle karşılaşacağını da bilir. Deniz Gezmiş’e atfedilen bir sözdür; “bir devrimci hayata nişanlı, ölüme sözlüdür.”

Mesela işkence tezgahındayken, önündeki seçe-nekler “menekşeli yaşam” ile “ölüm”den ibaret değildir. Onursuz yaşamak ile onurlu yaşamak arasındaki tercih





sözkonusudur burada. Ve onurlu bir direnişin sonu ölümse eğer; o ölüm, “hoş gelmiş, sefa gelmiş”tir. Tıpkı İbrahim Kaypakkaya’nın, Fatih Öktülmüş’ün yaptığı gibi... Kızıldere’de kuşatılan Mahir Çayan ve arkadaşlarının zihinlerinde “teslim olarak yaşamak” gibi bir seçenek yoktur. “Dönmeye değil, ölmeye geldik” sözüyle kazanmışlardır tarihe. Pir Sultan, idam sehpa-sına çıktığı zaman, Komünarlar, kurşuna dizilmek için duvara dizildiklerinde “niye öleyim” diye düşünmemiş-tir. Attıkları sloganlarla, söyledikleri sözlerle ölümlerini taçlandırmışlardır.

Savaş alanlarında korkarak saklananlar vardır. Onların ki açık bir ihanettir aslında. Bu ihanet savaşı kaybetmekle sonuçlandığında, kendilerini bekleyen şey ya yine bir ölüm, ya da şerefsiz bir işbirlikçiliktir.

Onurlu bir yaşam için, bazen onurlu bir ölümü göze almak gerekir. Sömürüye karşı mücadele, sömürünün sonuçları doğrultusunda gelen ölümü engellemenin tek yoludur. Açlıktan, iş kazasından, aşırı çalışmadan ölmek için sömürüye karşı mücadele etmek gerekir. Etnik-dini savaşlarda, emperyalist işgallerde, şoven katliamlarda ölmek için faşizme ve savaşa karşı mücadele etmek gerekir. Yaşam hakkımızı savunmak için egemen sınıflara karşı mücadele etmek gerekir. Sınıf savaşı “menekşe saksıları” ile verilmez, kanla, canla yürütülen bir savaştır bu.

Ve bu mücadelenin içinde, bazılarımız toprağa düşecektir elbette. Ama her biri, geleceğe onurlu bir miras bırakacak, gelecek kuşaklara direnme gücü aşılayacak, daha iyi bir yaşamı kurmanın doğru yolunu gösterecektir.

Nazım ustanın dizeleriyle “yosun-solucan misali” yaşamak da mümkündür. Başının üzerinde demoklesin kılıcı savrulurken, en ağır sömürü çarkları altında inlerken, siyasi ve ekonomik baskıdan nefes alamaz hale gelirken “yaşamak” mümkündür. Gözünün önünde her tür insanlık dışı saldırı gerçekleşirken; birileri saraylarda safahat içinde, birileri gecekondu-larda yaşam savaşı verirken; dini, dili, ırkı yüzünden insanlar katledilirken, “menekşelerim bana yeter, niye şimdi öleyim” diyenler de her dönem çıkar. Ve bunlara bir şey anlatma, hatalarını gösterme ihtimali de yoktur. Öylesine bencil, öylesine kişiliksiz, onursuz canlılardır ki bunlar, “yosun-solucan misali” yaşamayı seçen organizmalardır. “Menekşe saksılı” yaşamları, gerçekte yoksul, acınası bir yaşamdır.

Çünkü “insan” olmanın, “insanlaşma süreci”nin belli kriterleri vardır. Düşünmek, bir şeyleri değiştirmek için harekete geçmek, mücadele etmek, daha yaşanır bir dünya kurmaya çalışmak, bu doğrultuda toplumun

sorunlarına ve ihtiyaçlarına duyarlı olmak, vb, vb... “İnsanlaşma süreci”nin bir biçimde dışına düşmüş organizmalar, bu gerçeklerin ya farkında değildir, ya da bir zamanlar bir biçimde öğrenmiş, sonra unutmuştur. Sonuçta “her insan yaşamı boyunca kendi heykelini yontar.” Bu bir “yosun-solucan” biçiminde de olabilir, dimdik duran bir onur abidesi de...

İnsanlığı ileriye taşıyan, her zaman ikinciler

*Yaşamak şakaya gelmez,
büyük bir ciddiyetle yaşayacaksın
bir sincap gibi meselâ,
yani, yaşamanın dışında ve ötesinde hiçbir şey beklemeden,
yani, bütün işin gücün yaşamak olacak.*

*Yaşamayı ciddiye alacaksın,
yani, o derecede, öylesine ki,
meselâ, kolların bağlı arkadan, sırtın duvarda,
yahut, kocaman gözlüklerin,
beyaz gömleğinle bir laboratuvar
insanlar için ölebileceksin,
hem de yüzünü bile görmediğin insanlar için,
hem de hiç kimse seni buna zorlamamışken,
hem de en güzel, en gerçek şeyin
yaşamak olduğunu bildiğin halde.*

*Yani, öylesine ciddiye alacaksın ki yaşamayı,
yetmişinde bile, meselâ, zeytin dikeceksin,
hem de öyle çocuklara falan kalır diye değil
ölmekten korktuğun halde ölüme inanmadığın için,
yaşamak, yani ağır bastığından.*

*Diyelim ki, ağır ameliyatlık hastayız,
yani, beyaz masadan
bir daha kalkmamak ihtimali de var.
Duymamak mümkün değilse de biraz erken gitmenin kederini
biz yine de güleceğiz anlatılan Bektaşî fıkrasına,
hava yağmurlu mu, diye bakacağız pencereden,
yahut da yine sabırsızlıkla bekleyeceğiz
en son ajans haberlerini.*

*Diyelim ki, dövülmeye değer bir şeyler için,
diyelim ki, cephe-deyiz.
Daha orda ilk hücumda, daha o gün
yüzükoyun kapaklanıp ölmek de mümkün.
Tuhaf bir hınçla bileceğiz bunu,
fakat yine de çıldırısıya merak edeceğiz
belki yıllarca sürececek olan savaşın sonunu.*

*Diyelim ki, hapisteyiz,
yaşımız da elliye yakın,
daha da on sekiz sene olsun açılmasına demir kapının.
Yine de dışarıyla beraber yaşayacağız,
insanları, hayvanları, kavgası ve rüzgârıyla
yani, duvarın arkasındaki dışarıyla.*

*Yani, nasıl ve nerde olursak olalım
hiç ölmeyecekmiş gibi yaşanacak...*

Nazım Hikmet

olmuştur. Hem de “kimse onları buna zorlamamış-ken”... Onlar, ateşi söndüremeyeceğini bildiği halde, salt “safım belli olsun” diye, İbrahim’i yakan odunlara gaga-sıyla su dökmeye çalışan kuşlardır. İnsanlığa faydalı olsun diye ateşi çalmak isterken yakalanıp yıllarca bir kayaya bağlanan ve göğsü kartallar tarafından gaganırken hala hedefinin hayalini kuran Prometuslardır. Sonunda çarmı-ha gerilerek öldürülen, ama kölelerin de ayaklanıp kendi özgür yaşamlarını kurabileceğini kanıtlayan Spartaküsler-dir.

Ailesi yoksulluğun girdabında boğulur-ken, tüm zamanını yazacağı kitaplar için çalışmaya ayıran Marks’tır. Padişah’ın sağ kolu bir din alimi iken, bırakıp Ege’deki köylülerle komün yaşamını kuran ve otoriteye başkaldıran Şeyh Bedrettin’dir.

“Cesur Yürek” filminin bir sahnesinde, İskoçya’nın direniş önderi William Wallace şu sözleri söyler: “Herkes bir gün ölür; ama sadece bazıları gerçekten yaşar.”

Doğum ile ölüm arasındaki süreyi, her insan kendi karakterine, kendi gücüne, kendi cesaretine göre doldurur. Bazıları gerçekten yaşar; bunu başaracak güce ve cesarete sahip olmayanlar ise, ardında ışıldayan bir isim bırakanlara karşı hiç bitmeyecek, hep çoğalacak öfke besler. Çünkü onurlu ve cesur insanların, tarihin altın sayfalarına kazınan yaşamları, onların aciz, yoksul, acınası yaşamlarının da eleş-tirisidir.

Yaşamak direnmektir

Her an ve her koşulda mücadele etmektir. Yaşam koşullarını iyileştirmek için dövüştürmektir.

Özellikle 15 Temmuz sonrasında, her miting ve eylem önerisini “şimdi zamanı değil” diyerek, “üyelerimizin ve aileleri-nin cangüvenliği” bahanesinin arkasına saklanarak reddedenlerin sözcülüğünü üstlenmiştir Melih Pekdemir.

Bu düşünce tarzı yabancımız değil. Bugün bunu savunanlar, 12 Eylül’de de aynı şeyi yapmışlardı. “Gocuklu celep kaldırınca sopasını”, halkı yüzüstü bırakıp Avrupa’ya koşmuşlardı. Kimisi de, “yaşamak” adına şubelerde, mahkemelerde, zindanlarda her tür yaptırıma boyun eğmiş, “yosun-solucan misali” bir teslimiyete razı olmuşlardı. Bugün de ülkede “Fetöçü-lere ölüm” çığırkanlığı altında faşizmin saldırganlığı kitleler üzerinde estirilirken, devrimci-demokratların yaşam ve müca-dele alanları kısıtlanırken, “niye ölelim” teslimiyetçiliğini savunmaya kalkıyorlar!

Diğer taraftan, burjuva ideolojisine olan teslimiyet ne kadar güçlü olursa olsun, her dönem direnenler vardır. Her dönem, onurunu ve inançlarını kendi yaşamın-dan üstün görenler çıkmıştır. Ve karanlığı delen ışıklar, onların bu direnişiyle görünür olmuştur. Ne kadar çok insan, “yaşadım diyebilmek için” onurlu bir duruş ortaya koyar ve mücadeleyi yükseltirse, o kadar hızlı dağılır bu karanlık...

Kolombiya Devrimci Silahlı Güçleri (FARC) ile Kolombiya hükümeti arasında 25 Eylül 2016 tarihinde yapılan anlaşma ile silahlı savaşın sona erdiği açıklandı. Anlaşma, 2 Ekim’de referanduma sunulacak, kabul durumunda, yürürlüğe girecek. Kamuoyu buna göre hazırlanmış zaten, yüzde 65 destek olduğu söyleniyor.

Bu gelişme, sansasyonel bir şekilde dünyaya duyuruldu. Öyle ki, anlaşmanın gerçekleştiği toplantıda tüm tarafların beyaz gömlek giymesi, yakalarının güvercin rozeti takmaları gibi ritüellerden, imzalanan kalemin kurşundan yapılmasına kadar, her şey önceden düşünülmüş ve adeta bir şov haline getirilmişti. Tabi ki, **tüm bu gösteriler, sadece Kolombiya halkının değil, benzer sorunları yaşayan tüm halkların gözlerini boyamak için yapılıyordu. İzlenmesi gereken yegane yol, güzel bir “örnek” olarak ambalajlanıyor; böylece içeriğine dair her şey, yani gerçekler gözlerden kaçırılmış oluyor.**

Yakın bir zamana kadar “çözüm süreci” adı altında benzer bir “barış” havasının estiği ülkemizde de, Kolombiya’nın geldiği nokta büyük bir “başarı” olarak gösterildi. Yeniden “çözüm süreci”ne dönülmesi üzerine konuşmalar arttı. **Başta HDP olmak üzere birçok kesimden “dışarı başımıza” temennileri yapıldı.**

Kolombiya’da gerçekleşen “barış”, gösterilmek istendiği gibi, gerçekten sevinilmesi, taktir edilmesi ve “dışarı başımıza” bir gelişme midir? Ezilen halklara, sömürülenlere huzur ve mutluluk mu getiriyor? Eğer öyleyse **ABD, “Kolombiya Planı” adı altında bu projeye 10 milyon doları aşkın bir parayı neden harcadı?** Başta Obama olmak üzere emperyalist devletlerin başkanları, bu anlaşmayı kutlama yarışına neden girdiler? Onları bu kadar sevindiren bir anlaşma, nasıl halkların lehine olabilir?

Ya da anlaşmaya imza atan FARC yetkilisinin dediği gibi, (tüm “barış” görüşmelerinde söylenen) “kazanani-kaybedeni olmayan bir anlaşma” mıdır?

Bu ve benzeri birçok sorulara yanıt bulabilmek için, gösterilenin ötesinde, arka planda neler olduğuna bakmak gerekiyor. Anlaşmanın içeriğine, “barış” görüşmelerinin evrimine, **sadece Kolombiya’da değil, başta Latin Amerika olmak üzere tüm dünyada ‘90’lardan bu yana gerçekleşen “barış” anlaşmalarının sonuçlarına kısaca göz atmak bile, tablonun gerçek yüzünü görmeye yeter.**

Kolombiya ve FARC’a dair bazı gerçekler “Barış” anlaşmasının ardından, silahlı savaşın 52 yıldır sürdüğü, 220 bin insanın öldüğü, 7 milyon insanın zorla göç ettirildiği, 45 bin kişinin kaybedildiği, medyada yer aldı.

Bu kadar uzun süren ve böylesi büyük kayıplara yol açan bir savaş, neden ve nasıl başladı? FARC denilen bu örgüt, nasıl doğdu ve bu kadar uzun süre ayakta kalabildi? Bunlara ya hiç değinilmiyor, ya da bilinçli şekilde çarpıtılıyor.

Kolombiya, ABD’nin “arka bahçesi” olarak anılan bir Latin Amerika ülkesi. Coğrafi olarak hem Atlantik, hem Pasifik Okyanusu’na komşu olması, ona stratejik bir önem kazandırıyor. **ABD’nin**

kara, hava, denizde 10 askeri üssünün bulunduğu bir yarı-sömürge. ABD tarafından Güney Amerika ülkelerine karşı “jandarma” olarak kullanılıyor. CIA ve Pentagon, her yıl Kolombiya’ya devasa askeri, finansal destek sunarak, kirli savaşa asker ve polis yetiştiriyor. Ayrıca en çok **uyuşturucu üretimi ve ticaretiyle öne çıkan bir ülke. Zaten “barış” görüşmelerinde “uyuşturucu ekimi ve ticareti” önemli bir yer tutuyor.** Nüfusun büyük çoğunluğu And Dağları’nın eteklerinde yaşıyor. Yoksulluk ve işsizlik devasa boyutlarda.

FARC’ın doğuşu ve bu kadar güçlenmesi, işte bu sosyo-ekonomik koşullardan kaynaklanıyor. Tarihsel olarak FARC’ın kökeni 1948’e dayanıyor. Bir halk önderinin, suikast sonucu öldürülmesi, böyle büyük bir örgütün doğuşunu tetiklemiş. Özellikle kırsal kesimlerden büyük bir destek ve katılım görmüşler. **Devrim ve sosyalizm hedefiyle, emperyalist bağımlılığa, sömürüye, yoksulluğa, devlet terörüne karşı mücadeleyi yükseltmişler. ABD destekli paramiliter gruplar ve devletin silahlı güçlerinin saldırıları üzerine, 1964 yılında FARC ile Ulusal Kurtuluş Ordusu (ELN) gerilla savaşını başlatmış.**

Bu savaşta 220 bin insanın öldürüldüğü söyleniyor ve sanki bunun sorumlusu bu örgütlermiş gibi gösteriliyor. Oysa resmi raporlara göre, 220 bin kişinin çoğu, resmi paramiliter grupların cinayetleri ile öldürülmüş. Keza bugün **“barış” anlaşmasını imzalayan Kolombiya Devlet Başkanı Santos, bir önceki hükümetin “Savunma Bakanı” olarak pek çok katliamın sorumlusu bir katil. Şimdi “Nobel barış ödülü”ne aday olacağı söyleniyor.**

Halkı ve kendilerine yönelik saldırıları püskürtmek için silaha sarılmak zorunda kalan örgütlerle, tepeden tırnağa silahlı ve her tür olanağa sahip paramiliter güçler, devletin polisi-ordusu, aynı oranda “suçlu” gösteriliyor. **“Barış” görüşmeleriyle yapılan, en hafifinden budur: Devleti aklamak, işçi ve emekçileri, ezilen halkları ve onların çıkarları için mücadele edenleri suçlamak!**

Elbette buna tepki gösterenler de oluyor. Kolombiya’nın ikinci büyük gerilla örgütü Ulusal Kurtuluş Ordusu (ELN) yaptığı açıklamada, *“FARC silahlı mücadeleyi bırakarak yasal siyasi bir parti olmayı kabul etti ve Kolombiya devletinin kirli savaşını ve devlet terörünü akladı. Bu anlaşma; toplumsal adaletsizlik, eşitsizlik ve dışlanma sonucu, milyonlarca insanın ezilmesi ve sömürülmesine neden olan sisteme karşı isyanın, siyasi doğasının Kolombiya devleti tarafından gizlenmesine hizmet etmektedir”* dedi.

ELN bu noktada doğru şeyler söylemekle birlikte, *“kendisi*

Kolombiya’da “barış” kimin barışı?

ile yürütülmesi planlanan barış görüşmelerinin başlanmamasını” sorun etmesi, onun da bu “eğik düzlem”e girdiğini gösteriyor. Muhalefeti, buna tepkiden kaynaklanıyor olabilir; ya da uzlaşmacılığı henüz işbirlikçiliğe evrilmemiş olabilir. **Her halükarda “barış” anlaşmasını desteklemeyen devrimci-demokrat grupların varlığı önemlidir.** Sonrasında yaşanacak olanları bir nebze olsun frenleyebilmek bile, bu grupların tutumuna bağlı olacaktır.

“Barış” görüşmelerinin tarihi

Kolombiya’da “barış” görüşmeleri yeni başlamış değil. ‘90’lardan bu yana başlayıp biten uzun bir dönemdir sürüyor. Ve bu dönem boyunca, eskisinden çok daha şiddetli saldırılar yaşanıyor; gerilla kampları basılıyor, komutanları katlediliyor. **Kasım 2011’de FARC’ın en kıdemli komutanı ve teorisyenı Alfonso Cano, devlet tarafından katledildi. Şimdi “barış güvercini” olarak sunulan Santos, bu cinayeti sevinçle karşılamış, “FARC’ın artık bittiği, silahlarını bırakıp dağılmaları” gerektiğini söylemişti.** Ve bu cinayet, bugünkü barış görüşmelerine başlamadan bir yıl önce gerçekleşti. “Barış”ın yolları işte böyle döşendi...

‘90’lar, sadece Kolombiya’da değil, başta Latin Amerika olmak üzere tüm dünyada bu yönde girişimlerin başladığı yıllardır. Silahlı mücadele veren örgütler, “siyasi çözüm”, “diyalog” adı altında düzen-içine çekilmiştir. **Bir yandan en vahşi saldırılar yapılırken, bir yandan “demokrasi”, “barış”, “çözüm” denilerek kitleler kandırılmış, silahlı örgütler adım adım tasfiye edilmiştir.** Güney Afrika’dan Filistin’e, hatta Türkiye’ye kadar bunu görebiliriz.



Nikaragua’dan El Salvador’a kadar pek çok Latin ülkesinde, gerilla hareketleri bu şekilde yok edildi. Bu örgütlerin birçok yöneticisi, parlamento koltuklarına gömüldüler. İçlerinde devlet başkanı, CIA danışmanı olanları bile çıktı. Şimdi Kolombiya’yı da aynı yola sokuyorlar. Bu yolun sonunu görmek için El Salvador’a bakılmalıdır. Son derece çarpıcı ve ibretlik bir numunedir El Salvador.

Latin Amerika üzerine çalışmalarıyla bilinen James Petras’ın 29 Temmuz 2013 tarihinde kaleme aldığı “Kolombiya’da FARC için El Salvador dersleri” başlıklı yazısı, gerçekten önemli dersler içeriyor. Ama yalnız Kolombiya ve FARC için değil, Türkiye dahil bu kulvara sokulan pek çokları için...

El Salvador’da 1980 yılında kendilerini anti-emperyalist ve sosyalist gören dört gerilla grubu Ulusal Kurtuluş Cephesi FMLN adı altında birleşiyorlar. Bu gruplar, iki yıl sonra sosyalizm hedeflerini rafa kaldırıyor ve “ilerici modern burjuvazi”yi içine alan bir “demokratik devrim” programını benimsiyorlar. Ardından seçimlere girmek, yasalasmak, ön şartsız müzakerelere başlamak gibi konular konuşulmaya başlanıyor. Bir süre sonra da devletle “masa”ya oturuluyor. “Ordunun dağıtılması, önde gelen mali, bankacılık, ticari, madencilige ilişkin gelirlere el konulması” gibi taleplerinden, görüşmelerin ilerleyen günlerinde vazgeçiyorlar. Savaş suçlarını (75 binin üzerindeki kitlesel katliamlar) araştıracak bir “hakikatler komisyonu”na razı geliyorlar.

1992’de “barış” anlaşması imzalandıktan sonra, böyle bir komisyon oluşuyor, ancak katiller yargılanmak yerine affediliyor. Korkunç cinayetleri işleyenler dahil, tek kişi bile hapse atılmıyor. Bununla da kalmıyorlar tabii ki. **1980-90 yılları arasında ayaklanma ile elde edilen kazanımlar bir bir yok ediliyor. Örneğin köylülerin toprak reformu, kamu çalışanlarının artan maaşları geri alınıyor. Kitlelerin buna karşı tepkileri, parlamentoda bir güç haline gelen FMLN’yi ilgilendirmiyor artık.** Onlar “modern burjuvazi” ile ittifak halinde yerlerini sağlamlaştırmaya bakıyorlar. Ve 2009 yılında parlamentoda çoğunluğu elde edip hükümet oluyorlar. Sonrasında ücretler için mücadele eden sendikaları bile “burjuva muhalefeti güçlendirmekle” suçluyor ve direnişleri zorla bastırıyorlar. Tıpkı Güney Afrika’da ırkçı rejime karşı yıllarca mücadele eden ANC’nin, iktidara geldikten sonra madencileri katletmeleri gibi...

Petras, “barış” sonrası El Salvador’u şöyle anlatıyor: *“1992’den 2003’e El Salvador, Latin*

Amerika’da en yüksek eşitsizliğe sahip ikinci ülke olmayı sürdürdü. Özellikle genç insanlar arasındaki işsizlik oranı yüzde 50’nin üzerinde seyretmeye devam etti... İki buçuk milyondan fazla El Salvadorlu, diğer ülkelere göçe zorlanmış durumda... Çoğu genç olmak üzere 60 binin üzerinde insan, uyuşturucu çetelerine üye.” (agy)

Halkın yaşam ve çalışma koşullarının iyileşmek bir yana, çok daha kötü hale geldiği ortada. Peki, ölümler durmuş mu? Bütün bu “barış” görüşmeleri, sözde ölümleri durdurmak için yapılıyor ya? FARC temsilcisi de anlaşma sonrası *“Kolombiya kazandı, ölüm kaybetti”* diye veciz bir söz söylemedi mi?

Petras diyor ki, *“El Salvador, Amerika kıtası ülkeleri arasında 2012 yılının ortasından bu yana en yüksek cinayet oranına sahip. Doğrusu, ‘barış antlaşması’ sonrası dönemde (1992-2012), iç savaş süresince (1980-91) katledilenden daha fazla insan katledildi.”*

İşte parlatılan “barış”ın getirdiği yer... **El Salvador’daki “barış” anlaşmasını da emperyalistler ve rejim güçleri, “ülkeye ve halka yeni bir barış ve refah çağını açan büyük tarihsel dönüşüm” olarak selamlamışlardı.** ‘Solcu’ akademisyen ve gazeteciler, FMLN’nin ‘esnekliği’ne, pragmatizmine övgüler dizmişti. Her şey çok tanıdık geliyor öyle değil mi? Çünkü anlatılanlar, sadece El Salvador’un değil, bu sürece sokulan tüm ülkelerin hikayesi...

Peki “barış” kimseye yaramadı mı? Yaramaz olur mu, tabi ki yaradı!

“Barış Antlaşması’ndan esas fayda sağlayan, yüksek kârlar elde eden, az vergi veren, devlet desteğinden yararlanan ve maquila-dora’lardaki ucuz emeği sömüren ‘modern burjuvazi’ydi... Yeni zengin yönetici sınıf ise, kendi evlerini, işlerini, özel kulüplerini ve yazlıklarını korumak üzere otomatik tüfekler ve yarı otomatik tabancalarla silahlanmış, FMLN elitlerinin kiraladığı özel güvenlik şirketleriydi.” (agy, abç) **FMLN gerillalarının bir kısmı (2 bin civarında) El Salvador ordusuna dahil edildi, ordunun 10’da birini oluşturdular; bir kısmı “özel güvenlik şirketleri”ne eleman oldu. Bir kısmı**



da çeteleşti. Halka gelince, *“silahlı uyuşturucu çetelerin ve yolu yolsuzluk olmuş polis memurlarının kontrol ettiği asfaltsız sokaklarda sıralanan kalabalık viranelerde”* yaşam savaşı vermeye devam ediyor.

Kolombiya ile paralellikler

Başta El Salvador olmak üzere, “barış” süreci ile yapılanlar, şimdi Kolombiya’nın başında. Görüşme süreci ve bu süreçteki kurallar bile birbirine benziyor.

“Masadaki görüşülenler kamuoyuna yansıtılmayacak” diye bir madde konulmuş örneğin. Görüşmelerin içeriği haktan gizlensin ve olası bir muhalefet yükselmesin diye. **“Barış” görüşmelerinin halkın aleyine işlediğini, bu madde yeterince açıklıyor esasında.** Keza *“görüşmeler her şey üzerinde anlaşmaya varılmadan, hiçbir anlaşmaya varılmamıştır kuralına göre yapılacak”* deniliyor. Uzlaşılan konularda bile son anda değişiklik yapılabilsin, hiçbir şeyin kesin olmadığı korkusuyla daha fazla taviz koparılabilsin diye!...

Anlaşmanın yürürlüğe girmesi durumunda yapılacaklar da birbirine benziyor. Örneğin *“FARC, silahlı bir örgüt olmaktan çıkıp politik bir partiye dönüşecek. Dağlarda bulunan FARC militanları Birleşmiş Milletler (BM) gözetimi altında toplama kamplarına gelecekler ve bu kamplar Kolombiya ordusu tarafından korunacak!”* (AB ülkeleri, görüşmeler sürerken FARC’ı “terör örgütleri” listesinden çıkardıklarını açıkladılar. ABD ise daha temkinli. Uygulamayı bekliyormuş!)

Kolombiya’da da “hakikatleri araştırma” komisyonları ve özel mahkemeler kurulacak. Deniliyor ki, *“üst düzey FARC liderleri savaştaki rollerini ifşa etmeleri ve işledikleri suçlardan dolayı özür dilemeleri halinde, hapis dışında alternatif*

cezalar alabilecekler. Aksi halde 20 yıla var hapis cezaları ile karşı karşıya kalacaklar.” Yani **ancak rejim karşısında ancak diz çöktükleri durumda düzene entegre edilecekler.** Yoksa ağır hapis cezaları onları bekliyor. Peki katiller ordusu? Tıpkı El Salvador’daki gibi, ya da bizdeki 12 Eylül yargılanmaları gibi, gerçekte aklancaklar.

Yasal hale gelen FARC, ancak 2018 yılında parlamentoda (Kongre) belli sayıda temsil edilecek. O da oy hakkı olmayan, sadece söz hakkı ile sınırlı bir temsiliyet. Ve sadece barış anlaşması kapsamındaki konularla ilgili olarak. “İki seçim dönemi sonrasında seçimlere girebilecekler”miş!

Buna karşılık hükümet, FARC kontrolündeki kırsal alanlara “altyapı yatırımları” gerçekleştirecek; FARC’la birlikte uyuşturucu ekimi ve ticaretine karşı mücadele edecek!

Kısacası **her açıdan gerilla örgütlerinin elini-kolunu bağlarken, devletin hareket alanını geniş tutuyorlar. Maddelerin hepsi, asıl olarak gerillanın silah bırakması, kontrol ettiği bölgelere devletin girmesi ve yasal süreç içinde eritilmesini kapsıyor.**

Kolombiya’da da bir “toprak reformu” talebi var. “Eşitlik içinde kırsal kalkınma” başlığı altında bu talebin karşılanacağı söyleniyor. **Ancak “örgütçe el konulan toprakların sahiplerine iadesi” gibi bir madde de bulunuyor.** Böylece “toprak reformu”ndan ne anlaşıldığını görüyoruz. El Salvador’daki gibi mücadele ile elde edilen kazanımların bile gaspına hazırlanıyorlar. Dahası Kolombiya Devlet Başkanı Santos, “kesin çözüm olana değin güvenlik operasyonlarının devam edeceğini” ve “askerden arındırılmış bölge olmayacağını” söylüyor. Bu da FARC’ın önceki görüşmeleri “istismar etmesi” ile meşrulaştırılıyor.

Latin Amerika’da gerçekleşen “barış” görüşmelerinde dikkat çeken bir diğer nokta, “üçüncü göz” diye adlandırılan, gözlemcilerdir. BM, zaten tüm dünyada bu anlaşmalarda “gözlemci-denetleyici” olarak bulunuyor. Ancak Latin Amerika’da Küba, Venezüella, Brezilya gibi, “halkçı” hatta “sosyalist” görünen ülkelerin “arabulucu” olmalarına ne demeli?

Bilindiği gibi, Kolombiya’daki “barış” anlaşması, Küba’nın başkenti Havana’da gerçekleşti. Küba, 2012’de, yani bundan 4 yıl önce başlayan görüşmelerin ev sahipliğini yaptı. Keza Chavez döneminden bu yana Venezüella, Kolombiya’nın “barış” görüşmelerinde öne çıktı. Son görüşmede de yerini aldı. **Bu ülkeler, “bölgesel istikrar” ve “barışı güvence altına almak” adına, Latin Amerika’daki devrimci kitle hareketlerinin bastırılmasından yana olabiliyorlar. Yani kendi ulusal çıkarları için, emperyalistlerle aynı noktada buluşabiliyorlar.** Bir dönem Brezilya lideri Lula’nın oynadığı “uğursuz rolü” şimdi Küba lideri Raul Castro üstlendi. Ne yazık ki, bu durum, “barış” görüşmelerinin, halkların çıkarına hizmet ettiği yanılgısını güçlendiriyor. Bu yönüyle emperyalistlere ve Latin burjuvalarına büyük bir destek sunuyorlar.

Sonuç olarak, **silahlı mücadele veren örgütleri tasfiye etmeyi ve halkı teslim almayı amaçlayan “barış” anlaşmalarından karlı çıkan tek sınıf burjuvazidir.** Burjuvazinin egemenliği yıkılmadan, işçi ve emekçilere, ezilen halklara barış ve huzur gelmez! Aksine örgüt-süz-öndersiz kalmanın faturasını, en ağır biçimde öderler.

“Müzakere ile yapılan barışın kazananı, kaybedeni olmaz” sözü bir demagojiden ibarettir. Kazananı da kaybedeni de belli örnekler önümüzde duruyor. Şimdi aynı girdaba Kolombiya halkı sokulmak isteniyor. Böyle bir “barış”a sevinmek mümkün müdür? Hayır!

Gerçek “barış” sosyalizmle gelecektir. Kapitalizm yıkılmadan “barış” hayalleri kurmak ham hayaldir. **Silaha başvuranlar, her zaman egemenler olmuştur. Ona karşı silahlı bir direnişe geçmek ise, bir tercih değil, zorunluluktur.**

Bu gerçekleri yılmadan bıkmadan anlatmak gerekir. Bırakalım ML olmayı, devrimci-demokrat olmanın bile koşulu budur.

Che Guevera egemenleri korkutmaya devam ediyor hala...

Dünya devrim tarihinin enternasyonalist devrimcilerinden en tanınan isimdir Che Guevera. Onun içindir ki, dünyada en çok bilinen devrimci simgelerden biri olmuştur.

Bu durum, her zaman gerici ve faşistlerin öfkesine neden oldu. Son olarak TBMM Başkanı İsmail Kahraman, Che’ye olan öfkesini bir kez daha kusttu. Liseli gençlerin Che tişörtleri giymesini eleştirip, Türk “kahraman”larını tavsiye etti. ‘60’lı yıllardan bu yana “komünizmle mücadele” adı altında

ABD’ye uşaklık yapmış İsmail Kahraman gibileri, elbette emperyalizme karşı mücadelenin sembolüne saldıracaklar. Onlar, ABD’nin 6. Filo’sunu protesto etmek isteyen devrimci gençlere çivili sopalarla saldıran, tarihimize “Kanlı Pazar” olarak geçen olayının yaratıcıları, eli kanlı katillerdir. Kendi kirli tarihlerini Che’ye saldırarak kapatamazlar. Ne yaparlarsa yapsınlar, Che’ye duyulan sevgiyi ve hayranlığı da yok edemezler. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de gençler, Che’nin sembollerini taşıyacak ve onun gibi olmayı düşleyeceklerdir.

Che Guevera’nın 1928’in 14 Haziran’ında Arjantin’de başlayan yaşamı, 9 Ekim 1967’de Bolivya’da katledilene kadar sürekli bir yükseliş içinde geçti. Başşegmemenin, isyanın simgesi oldu.

1948’de tıp fakültesine girdi ve 1953’te bitirdi. Üniversiteyi bitirmeden 1951’de motorsikletle Latin Amerika turuna çıkarak insanların durumunu gördü. Bu gezinti, düzenin ancak devrim yoluyla değiştirileceğine inancını arttırdı.

Guatemala’ya gitti ve burada birçok ülkeleden devrimciyle tanıştı. Guatemala’da solcu hükümete karşı yapılan darbeye direnişle karşılık verildi ve Che direnişlerde yer aldı. Ancak burada yaşanan yalpalamalardan dolayı Meksika’ya kaçmak zorunda kaldı. Emperyalizm konusundaki fikirleri netleşince, tüm benliğini devrimci mücadeleye vermeye karar verdi. Fidel’le tanıştı ve 26 Temmuz Hareketi’ne katıldı.

Örgütün doktoru olarak başlayan görevi, devrim süreci ilerledikçe, elde silah dövüşen bir önder konumuna getirdi. Sierra Meastra dağlarında gerillaların eğitiminden planların çizilmesine kadar, her alanda görev aldı. Devrimin hem komutanı, hem de teorisyeni oldu.

Devrimden sonra ise devletin çeşitli bakanlıklarında görev aldı. Küba’da halk sağlığının gelişmesinde önemli bir rol oynadı. Sanayi Bakanı olarak, Küba’nın kalkınmasına çalıştı. Fakat tüm dünyada artan emperyalist saldırılar karşısında diğer ülkelerin devrimlerine yardımcı olmayı daha fazla önemsendi. O sıralar Vietnam’da ABD işgaline karşı büyük bir direniş veriliyordu. Che Guevera “bir, iki, üç değil, daha fazla Vietnam” diyerek, hedefi ortaya koydu.

Önce Kongo’ya gitti, gerillaları eğitti, onlarla birlikte savaştı. Daha sonra Bolivya’ya geçti. Bolivya Ulusal Hareketi’ni teorik ve askeri yönde eğitti. Burada önemli başarılar da elde etti. Fakat bir muhbirin ihbarı sonucunda gerilla birliğiyle birlikte kuşatıldı ve sağ yakalandı. 9 Ekim 1967’de yargısız infaz edildi.



Özbekistan Cumhurbaşkanı İslam Kerimov, 2 Eylül günü hayatını kaybetti. 1989 yılında bugüne ülkeyi yöneten Kerimov, öldüğünde 78 yaşındaydı ve ölüm nedeni beyin kanaması olarak açıklandı.

Kerimov, daha Sovyetler Birliği dağılmadan önce, Gorbaçov tarafından 1989 yılında Özbekistan Komünist Partisi Genel Sekreteri olarak atanmıştı. Böylece SSCB'ye bağlı Özbekistan Federasyonu'nun da başkanı oldu. SB'nin dağılmasının ardından, bütün eski SB federasyonlarının başkanları, yeni devletlerin başkanı seçildi. **Kerimov da 1991 yılında yapılan seçimleri kazanarak devlet başkanı oldu. O günden sonra, bütün seçimleri kazanarak devlet başkanlığı görevini ölene kadar sürdürdü.** Ve bütün diktatörler gibi, katıldığı bütün seçimlerde yüzde 90'ın üzerinde oy aldı.

SSCB'nin dağılmasının ardından, tek tek cumhuriyetlerde seçilen cumhurbaşkanları içinde, kesintisiz biçimde bugüne kadar görevini sürdürmeyi başaran istisnai cumhurbaşkanlarından biri olmuştur Kerimov. Çünkü **eski Sovyet coğrafyasının cumhurbaşkanlarının bir kısmı "zamansız" ölmüş, bir kısmı ise "kadife" darbelerle devrilmiş, ama her biri de, ABD ile Rusya arasında geçen hegemonya savaşını nedeniyle görevini sonlandırmak durumunda kalmıştı.** Kerimov'un yönetme süreci de ABD ile Rusya arasında geçen hegemonya savaşının dalgalanmalarına bağlı bir seyir izledi.

ABD ve Rusya arasında denge politikası

Asya'nın tam ortasına yerleşmiş olan konumuyla Özbekistan, son derece stratejik öneme sahip bir ülke. Bu yanı sıra, SB'nin dağılmasının hemen ardından, ABD'nin gözünü diktiği, ilişki geliştirmeye çalıştığı ülkelerden biri oldu.

Özbekistan, dağılma sonrasında Rusya ile arasına mesafe koymak, ABD'ye yakınlaşmak istiyordu. Öyle ki, eski SB ülkeleri içinde, Rusça'yı ikinci resmi dil olarak belirlemeyen sayılı ülkeler arasındaydı. Ancak Rusya'ya ekonomik ve siyasi nedenlerle fazla bağımlıydı ve bu mesafeyi koruyamadı. Mesela bugün bile, Özbekistan'da, Rus olmayan nüfusun yüzde 70'i Rusça konuşuyor.

Sonuçta, Özbekistan, ABD ile Rusya arasında "denge" politikası izleyen, her iki emperyalistin de elinin olduğu bir ülkeye dönüştü.

SB'nin dağılmasının hemen ardından Rusya, kendi hegemonya alanındaki ilişkilerini sürdürrebilmek için BDT (Bağımsız Devletler Topluluğu) adlı bir birlik kurdu. BDT içinde Rusya, Azerbaycan, Belarus, Ermenistan, Moldova, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Türkmenistan, Özbekistan ve Ukrayna yer alıyordu. Gürcistan ise

Kerimov öldü Özbekistan'ın geleceği belirsiz



1993 yılında BDT'ye katılmış, 2008 yılında Rusya ile yaşanan savaştan sonra topluluktan ayrılmıştı.

Rusya'da dağılma sonrası Yeltsin döneminde bir dağınıklık yaşanırken, **ABD GUUAM adlı bir birliğin kurulmasına öncülük etti. Birliğin ismi, katılan ülkelerin baş harflerinin kısaltılması ile oluşturulmuştu: Gürcistan, Ukrayna, Özbekistan, Azerbaycan ve Moldova.** Bunlar, dağılma sonrasında ABD ile ilk ve en güçlü ilişkileri kuran ülkelerdi.

1996 yılında Rusya ve Çin, Orta Asya ülkeleri Kazakistan, Kırgızistan ve Tacikistan ile birlikte Şanghay İşbirliği Örgütü'nü (ŞİÖ) kurdular. 2000 yılında Özbekistan'ın da bu örgüte katılmasını sağladılar.

2000 yılında Putin'in başkan olması, Rusya'nın artık yeniden dünya siyaset sahnesindeki iddiasını göstereceğinin kanıtıydı. Bu arada 11 Eylül 2001 saldırısı, ABD'nin Ortadoğu ve Orta Asya'ya daha saldırgan bir biçimde dönmesine neden oldu. **2001 sonunda Afganistan savaşını başlatan ABD, Özbekistan'dan askeri üs almayı ve Afgan savaşını buradan yürütmeyi de başardı.**

GUUAM ülkeleri, 2004 yılından itibaren ABD'nin "kadife devrim" adını verdiği darbelerle boğuşmaya başladılar. ABD tarafından örgütlenen kitle hareketleri ile, devlet başkanları değiştirildi, daha Amerikancı isimler ülke yönetimini ele geçirdiler. 2004'te Ukrayna, 2005'te Gürcistan, arkasından Kırgızistan, bu "kadife darbe"lerin hedefi oldu. **2005 yılında bir darbe girişimi de Özbekistan'da yaşandı; ancak Kerimov, Rusya'nın desteği ve yardımıyla, bu darbeyi kanla bastırmayı başardı.** Ve hemen arkasından ülkedeki ABD üssünü kapattı, ABD'yi Özbekistan'dan kovdu. Aynı süreçte Özbekistan,

ABD'nin bölgeden çekilmesi gerektiğini söyleyen ŞİÖ deklarasyonuna ilk imza atan ülke oldu.

2006 yılında Kerimov, Rusya'nın eski SB ülkeleriyle kurmuş olduğu Kolektif Güvenlik Anlaşması Teşkilatı'na (KGAT) yeniden katıldı. 2012 yılında ise, KGAT üyeliğini askıya aldı. Bu arada 2008 ekonomik krizinin ardından ABD ile yeniden ilişki kurdu.

2013 yılında ise, BDT bünyesindeki Rusya'nın ekonomik hegemonyasına uygun olarak kurulmuş olan Serbest Ticaret Bölgesi'ne katıldı.

SB'nin dağılmasından bugüne Özbekistan'ın ekonomik ilişkilerinin en güçlü olduğu ülke Rusya olmuştur. Ancak Rusya'nın tam hegemonyasına girmek istemeyen **Kerimov, Rusya'nın ülke içindeki ağırlığının arttığı dönemlerde, bir biçimde ABD ile de ilişki geliştirdi.**

2015 yılında ise, ekonomik ilişkilerde Rusya ikinci sıraya düştü ve Özbekistan'ın en büyük ticari ortağı Çin oldu.

Kerimov herşeye rağmen bugüne kadar ABD ile Rusya arasındaki denge politikasını sürdürdü. Her iki emperyalist de, zengin yeraltı kaynaklarına sahip ve son derece stratejik önemde konumlanmış bulunan bu ülkeden ellerini çekmiyorlar. Son dönemde bunlara Çin de eklenmiş oldu.

Kerimov sonrası belirsiz

Özbekistan aynı zamanda önemli etnik ve dinsel tehditler altında olan bir ülke. Fergana Vadisi'nde etnik çatışmaların tarihsel bir kökeni bulunuyor. Kerimov yönetimi bugüne kadar farklı bölgelerin temsilcilerine iktidarda yer vererek etnik çatışmaları stabilize etmeyi başarmıştı.

Diğer taraftan radikal İslamcı terör de Özbekistan için yakın tehditler arasında yer alıyor. Yanı başındaki Afganistan'da gelişen radikal İslamcı odak için, Özbekistan'ın İslami zemini oldukça çekici bir alan oluşturuyor. Bugüne kadar radikal İslamcı çetelerin Özbekistan'da örgütlenmesine fazla izin verilmedi.

Kerimov döneminde Özbekistan ülkede etnik ve İslamcı çatışmaların gelişmesini önleyen bir politika izlemişti. Ancak bundan sonraki yönetimin nasıl bir çizgi izleyeceği belli değil. Hem etnik ve dinsel çatışmalar yönüyle, hem de emperyalistlerle kurulacak ilişkiler yönüyle bir belirsizlik var.

Putin'in cenazeye bile katılmaması, ülkede Amerikancı bir yönetimin elinin güçlü olduğunu düşündüren bir unsur. Ve **Amerikancı yönetimlerin, Türkiye, Tunus gibi Müslüman ülkelerde yönetimleri İslamcılarla güçlendirdikleri, ülkede dini ve etnik çatışmaları besledikleri biliniyor.** Bu nedenle Özbekistan'ın geleceği, belirsizliğini koruyor.



Tarık Akan'ı yüzbinler uğurladı

"Cenaze törenleri, yaşanmış hayatın sağlamasıdır" diye bir söz vardır. Tarık Akan'ın cenazesi de, nasıl bir hayat yaşadığını ortaya koyan cenazelerdendi. İlk törenin yapıldığı Muhsin Ertuğrul Tiyatrosu, sevenleriyle dolup taşı. İçerinin dolması nedeniyle binlerce kişi dışarıda bekledi. Defnedileceği Bakırköy Zuhuratbaba Mezarlığı'na ise yüzbinlerce kişinin katılımıyla uğurlandı.

Tarık Akan'ı 66 yaşında çok erken kaybettik. Ölümünün ardından yaşanan bu sevgi seli, onun hem sanatçı kişiliğine hem de toplumsal olaylardaki duruşunaydı. Başlangıçta Yeşilçam'ın "yakışıklı jönü", kısa bir sürede politik filmlerin başrol oyuncusu oldu. Başta işçi-emekçi sorunları olmak üzere toplumsal sorunlara duyarlı bir aydın olarak öne çıktı. Yılmaz Güney ile tanışıklığı, onun dönüm noktasıdır. Her fırsatta ona olan saygısını, hayranlığını dile getirmiş, onun izinden yürümeye çalışmıştır. Yılmaz Güney'in senaryosunu yazdığı Yol filmi ile Cannes'da "en iyi erkek oyuncu" adayları arasında yer aldı. Onun dışında pek çok ulusal ve uluslararası ödülü bulunuyor. Hababam Sınıfı, Bizim Aile, Canım Kardeşim gibi ilk yıllarındaki filmler bile, halen beğeni ile izleniyor.

Maden işçilerinin hayatını ve mücadelelerini anlattığı Maden filmiyle, başta maden işçileri olmak üzere, işçi sınıfının gönlünde yer etti. Sadece filmiyle değil, '91 yılında Zonguldak maden işçilerinin "büyük yürüyüş"lerinde, Soma madenci katliamının protesto gösterilerinde yanlarındaydı. Ayrıca Tekel işçilerinin direnişinde, 1 Mayıs'ta, Haziran ayaklanmasında, onu gördük. Ölümünden sonra en fazla Silivri Hapishanesi'ndeki resmi öne çıkarıldı. Hatta onu "şoven"likle suçlayıp, ölümünün ardından gösterilen ilgiyi yadırgan Kürt aydınları da vardı.

Tarık Akan gibi bir sanatçıyı, sadece bir olaydaki tutumu ile yargılayıp mahkum edemeyiz. Ayrıca yaşadıkları dönemden bağımsız da ele alamayız. '80 öncesi halk hareketinin yükseldiği dönemde, aydınların birçoğu sosyalizmden etkilendiler. '90'lardan sonra ise, dünyada ve ülkemizde sosyalizmin prestiji sarsıldı, devrimci örgütler güçsüzleşti, reformist-pasifist düşünceler baskın oldu. Bu durum aydınları etkilememesi düşünülemez. Buna rağmen Tarık Akan gibi aydınlar, ciddi savrulmalar yaşamadan, duruşlarını korudular. Bırakalım aydın ve sanatçıları, kendilerine "devrimci" diyenlerin bile savrulduğu bir dönemde, bu tutarlılık çok değerlidir. Ölümünden sonra dinci-gericilerin saldırıları, buna karşın devrimci, demokrat, ilerici tüm kesimlerin, işçi ve emekçilerin sahiplenışı boşuna değildir.

Ne yazık ki, Kürt ulusal hareketi, Yılmaz Güney, Yaşar Kemal gibi sanatçılara da benzer suçlamaları yaptılar. Ama bu sanatçılar halkın gönlünde yaşamaya devam etti. Tek kriter, Kürt sorunu ve ona Kürt ulusal hareketinin ideolojisi ile bakmak olunca, bu tür yanlışlara düşmek ve halktan kopmak kaçınılmazdır. Kuşkusuz Kürt sorununa yaklaşım önemlidir, ancak bu konudaki her farklılık "şoven"likle suçlanamaz. Bir subay çocuğu olarak Tarık Akan, Kürt sorununda resmi ideolojiden etkilenmiştir; buna karşın şoven bir saldırganlık içinde de olmamıştır. Kaldı ki, komünist ve devrimcilerin kriterleri, asıl olarak işçi-emekçi davasına yaklaşımdır. Tarık Akan da sadece filmleriyle değil, eylemiyle de işçilerin yanında olduğunu göstermiştir.

Tarık Akan sanatı ve duruşuyla daima yaşayacak.



Vedat Türkali aramızdan ayrıldı

Vedat Türkali, 97 yaşında aramızdan ayrıldı. Ve 1 Eylül dünya barış günü, binlerce kişinin katıldığı törenle uğurlandı. Yaşamına uygun biçimde şiirlerle, sloganlarla son yolculuğunu yaptı.

Vedat Türkali, 1920'de kurulan TKP'nin ilk kadrolarındandı. Daha sonra TKP'nin Kürt sorununa yaklaşımını eleştiren yazılar yazdı. "Güven" adlı romanında, ikinci emperyalist savaş dönemindeki baskı ve işkencenin yanı sıra, direnişi ve TKP'nin bu konudaki eksikliğini ele aldı.

Onu, günümüzün genç kuşağı "Fatmagül'ün Suçu Ne" dizisiyle tanıdılar. Türkali'nin daha pek çok senaryosu ve romanı vardı ve onlar çok yankı uyandırdı, izler bıraktı. (Bir Gün Tek Başına, Mavi Karanlık, Tek Kişilik Ölüm, Yalancı Tanıklar Kahvesi) "Karanlıkta Uyananlar" gibi Türk sinemasının sayılı işçi filmlerinden birinin senaryosu da ona aitti. Fakat en çok bilinen eseri, İstanbul üzerine yazdığı şiirdi. Cenazesi de o şiirle, o şiirin dizelerinden oluşan dövizlerle yapıldı.

Sadece yazdıklarıyla değil, duruşuyla taktir kazananlardandı Vedat Türkali. Toplumsal muhalefetin pek çok eyleminde onların yanında yer aldı. Taksim Meydanı'nın 1 Mayıs'a açıldığı gün de, tekerlekli sandalye ile alana geldi. 97 yaşına kadar üretkendi, yaşamın içindeydi...

Biz de bu büyük yazarı kendi dizeleriyle anıyoruz. Kendisi göremese de bir kez daha haykırıyoruz "Haramilerin saltanatını yıkacağız!" O gün, o çok sevdiği "kavgamızın şehri" İstanbul'u boydan boya yeniden dolaşacak...

Gazetecilik suç değildir



Kapatılan Özgür Gündem gazetesinin tutuklanan çalışanları, yazar ve bilim insanları için "özgürlük nöbeti" sürüyor.

Özgür Gündem gazetesinin Genel Yayın Yönetmeni Zana Kaya, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü İnan Kızılkaya, Yayın Danışma Kurulu üyesi yazar Aslı Erdoğan ve dilbilimci Necmiye Alpay'ın tutuklanması sonrasında, Bakırköy Kadın Kapalı Cezaevi önünde başlatılan "özgürlük nöbeti", direniş mesajları ile devam ediyor. Nöbete çeşitli kurumlar dayanışma ziyareti gerçekleştiriyorlar.

OHAL uygulamaları içinde, özellikle Kürt hareketinin basın organları büyük bir baskıya maruz kaldı. Buna son olarak Kürt halkının, işçi sınıfının ve Alevi kesimin sorunlarına duyarlı bir yayın politikası izleyen televizyon kanallarının kapatılması eklendi. Hayatın Sesi, Azadi, TV 10 gibi kanallar susturuldu. Keza, Azadiya Welat, Evrensel gibi gazetelerin muhabirleri, haber takibindeyken bile gözaltına alınabiliyorlar. Bütün bu baskılar, muhalif sesleri susturmayı, AKP'nin resmi politikalarının dışındaki görüşlerin kitlelere ulaşmasını engellemeyi hedefliyor. Ancak geçmişte de denediler. Bu tür baskılar, devrimci, demokrat basını susturamaz, faşizme karşı direnişi bitiremez.



5 Ekim 1934- Asturias Ayaklanması

Temmuz 1936'da başlayan İspanya İç Savaşı, II. Emperyalist Paylaşım Savaşı'nın provasıdır. 1917 Ekim Devrimi'nin arkasından dünya genelinde güçlenen devrim rüzgarı karşısında panik halinde çıkış yolu aramaktadır burjuvazi.

Bu koşullarda faşizm, kitleleri sindirmenin ve sermayenin politikalarına yedeklemenin aracı olarak ortaya sürülür, geliştirilir. Test edileceği laboratuvar ise İspanya'dır. Bütün dünyanın katıldığı ve taraf olduğu bir iç savaş yaşanır İspanya'da. Bir tarafta emperyalist sermayenin gücü vardır. Farklı ülkelerden burjuvazi silah, para, uçak ve her türlü maddi yardımı akıtır Franco faşizmine. Diğer tarafta ise, Komünintern'in çağrısıyla toplanan dünya proletaryası ve anti faşist güçler bulunmaktadır. Ve tabi ki kısıtlı olanaklarına rağmen bütün gücünü seferber eden Sovyetler Birliği... Faşizme başvuran dünya gericiliği ile emekçi kitlelerin savaşıdır bu.

Asturias'da komün ilan edilmesi ise, bu savaşın ilk çarpışmalarından biridir. İspanya'nın Asturias bölgesindeki maden işçileri giderek yükselen faşist teröre karşı duydukları öfkeyle ayaklanırlar. Eylemi bölgedeki devrimci ve komünist partilerden ve sendikalardan oluşan

bir "devrim komitesi" yönetir. 6 Ekim'de kitleler, Oviedo'da Asturias İşçi ve Köylü Cumhuriyeti'ni kurarlar. Hükümet, Fas'ta bulunan yabancı lejyonu yardıma çağırır. Lejyon komutanları General Goded ile General Franco İspanya'ya gelerek, ayaklanan işçilere vahşice saldırır. İki haftanın sonunda 3 bin kişi ölmüş ve ayaklanma bastırılmıştır.



☆ 1 Ekim 1949- Çin Halk Cumhuriyeti kuruldu.

Japon ve Amerikan emperyalizmine karşı ÇKP ve Mao önderliğinde Çin halkı, devrimi gerçekleştirdi. Ancak önderliğin revizyonist bakış açısı, devrimin demokratik devrimle sınırlı kalmasına, sosyalist inşaya sıçrayamamasına neden oldu.

☆ 6 Ekim 1984- Dev Yol davasından İlyas Has İzmir'de idam edildi.

7 Ekim 2015- Sennur Sezer öldü.

Türkiye'nin önemli kadın şairlerinden Sennur Sezer 7 Ekim 2015 tarihinde aramızdan ayrıldı. O, sadece şair ve yazarlığı ile değil, mücadelesiyle de öne çıkan aydınlardı.

☆ 7 Ekim 1988- Tuzla'da katliam

TKP-ML TİKKO militanları İ. Hakkı Adalı, Fevzi Yalçın, Kemal Soğukpınar ve Rehan Şen bir eylem hazırlığındayken Tuzla Köprüsü'nde polis tarafından pusuya düşürüldüler ve katledildiler.

☆ 7 Ekim 2008- Engin Çeber Metris

Hapishanesi'nde işkenceyle katledildi.



☆ 8 Ekim 1980- Kurtuluş davasından Necdet Adalı idam edildi.

☆ 9 Ekim 1978- Bahçeli-evler katliamı

Devletin desteklediği sivil faşistler, Ankara'da TİP'li öğrencilerin kaldığı evi bastılar. Baskında 7 öğrenci katledildi. Katillerin arasında Haluk Kırıcı, Abdullah Çatlı gibi daha sonra devletin birçok kirli işinde kullandığı sivil faşistlerin de vardı.

☆ 10 Ekim 2016- Ankara'da DİSK, KESK, TTB ve TMMOB tarafından düzenlenen "Barış ve Demokrasi Mitingi"nde IŞİD tarafından yapılan bombalı saldırı sonucu 100'den fazla insan hayatını kaybetti.

☆ 10 Ekim 1976- İşçi ve emekçilerin yoğun eylem ve direnişleri sonucunda Devlet Güvenlik Mahkemeleri kapatıldı.

Milliyetçi Cephe hükümetinin getirdiği yeni DGM yasası, örgütlenme ve eylem özgürlüğünü kısıtlıyor, sınıfa saldırıyı kolaylaştırıyordu. Öyle ki, sendika eğitim derslerinde "sınıf", "sosyalizm" gibi kelimeler dahi yasaklanıyordu. 17 Eylül'de 500 işyerinde 300 bin işçi direnişe katıldı. Burjuvazi beş günde dize geldi. İşçiler zaferi "DGM'yi Ezdik Sıra MESS'de" sloganıyla karşıladılar. DGM direnişi, Türkiye işçi sınıfının en önemli politik eylemlerinden biridir.



☆ 11 Ekim 2005- Şair Atilla İlhan öldü.

☆ 14 Ekim 1971- Hikmet Kıvılcımlı öldü.

TKP'nin 1923'teki ikinci kongresinde merkez komiteye seçilen Hikmet Kıvılcımlı, 22 yıl cezaevinde kaldı. Kıvılcımlı, işkencede direnişi, inançlarından taviz vermeyen kişiliği ile tarihe mal oldu. 12 Mart sonrası arandığı için gittiği Zagreb'de öldü.

☆ 17 Ekim 1889 - Rus yazar Çernişevski öldü.

Verdiği eserlerde toplumsal sorunlara duyarlılığıyla dönemin devrimci fikirlerinin oluşmasında etkili olan bir kişiydi. Özellikle "Nasıl Yapmalı" adlı romanıyla, düşünüyü kurduğu toplumu anlattı ve eseri dünyaca ünlendi. Lenin de, Çernişevski'den çok etkilendiğini söyleyecekti.

☆ 18 Ekim 1977- RAF militanları katledildi.

Almanya'nın küçük-burjuva örgütlerinden RAF'ın militanları Andreas Baader, Gudrun Ennslin, Jan Carl Raspe ve Irmgard Möller hücrelerinde katledildi. Alman devleti, RAF önderlerinin intihar ettiğini açıkladı.

☆ 21 Ekim 1984- Kürt şair Cigerxun öldü.

Mardinli bir köylü ailesinin çocuğuydu. 81 yaşında tüm dünyanın tanıdığı bir Kürt şair olarak İsveç'te öldü. Yurtsever, aynı zamanda da enternasyonalist bir şairdi. Şiirleriyle Vietnam'da, Kore'de, Angola'da emperyalistlere karşı savaşan emekçilerin yanında yer aldı. Lenin'e, Stalin'e yazdığı şiirlerinde sosyalizme inancını anlattı. Yaşadığı sürece ağır bedeller ödemeyi göze aldı, ama inançlarından ve özgürlük tutkusundan asla vazgeçmedi.

☆ 22 Ekim 1937- Dersim katliamı

Devletin Mart ayında başlattığı saldırı, Dersim'de direnişle karşılandı. Ordu tam bir vahşetle saldırı. Onbinlerce Dersimli katledildi, köyleri boşaltıldı, onbinlerce Dersimli toprağından, yurdundan kopartılarak sürgüne gönderildi. Direnişçi ve savaşçı niteliğiyle tanınan Dersim halkını asimile etmek ve tahakküm altına almak, devletin amacı.

☆ 24 Ekim 1984- Devrimci Yol Davasından Hıdır Aslan İzmir'de idam edildi.

☆ 26 Ekim 1980- HDÖ davasından Serdar Soyergin idam edildi.

29 Eylül 1980'de faşist cuntaya sığıp "ilk kurşun"la ölümsüzleşen **Osman Yaşar Yoldaşcan**; 25 Ekim 1981'de işkencede katledilen **Ataman İnce**; 23 Ekim 1992'de bir kamulaştırma sonrası çıkan çatışmada şehit düşen **Şaban Budak**, aynı eylemde yakalanan ve teşhir masasını tekmesiyle yıkan, bu yüzden de faşist cellatların kudurmuşcasına saldırısına uğrayan **Remzi Basalak**; bu yoldaşların katledilişinden bir hafta sonra 30 Ekim 1992'de trafik kazasında yitirdiğimiz **Sezai Ekinci**; ve bir yıl sonra 14 Ekim 1993'te bir kamulaştırma eyleminde vurulan "yeni çağın çocuğu" Genç Komünar **Nilgün Gök**...

Ekim ayında şehit düşen ve o yüzden de "Ekim şehitleri" olarak anılan ihtilalci komünistlerdir bunlar... Şairin deyişle "her biri vazgeçilmez cihan parçası"dır. Namluya sürülmüş kurşun, yayından fırlayan oktur... Komutan, eylem adamı, teorisyen, örgütçüdür... Kendi şahıslarında devrimi ve sosyalizmi, geleceğin insanını temsil etmişlerdir... Her biri, bir "gelenek tohumu" olmuş, geleceğe direniş mirası bırakmıştır...

Devrimimizin zor yıllarıdır 12 Eylül faşist cuntasının işbaşına geldiği yıllar... Daha ilk günlerde tasfiyecilik ve teslimiyet kendini gösterirken, ihtilalci komünistler **Osman Yaşar Yoldaşcan**'ın "hücum ruhu" ile karşılar faşist cuntayı. O, karanlığa sıkılan "ilk kurşun"dur, güneşe yollanan ilk selam... İhtilalci komünistlerin 12 Eylül gibi zorlu bir sınavdan başı dik çıkmasında ve bu direnişçi mayanın tutmasında baş mimardır Yoldaşcan. Ardından diğer yoldaşları ve tutarlı devrimciler onun yolunu izlemişlerdir.

Sezai Ekinci; örgütün kuruluşunda, ideolojik-teorik gelişiminde, askeri olarak yetkinleşmesinde, 80 sonrası atılımında büyük emekleri vardı. O, ufak-tefek, mülayim denilecek yapısından hiç beklenmeyecek tarzda askeri yönden oldukça gelişkindi. Siyasal olarak da kendini sürekli geliştiren, yenileyendi. '80 sonrası atılımda, onun siyasal ürünlerinin rolü büyük olmuştur. Sezai, aynı zamanda 100 günü aşkın işkencelerde direnişin, Mamak zindanında yenilgiden zafere yürüyüşün simgesidir.

Ataman İnce'ye günlerce sordu işkenceciler: "Kimsin sen?", "Ben komünistim" dedi yalnızca. O, mücadelenin her cepesinde baş eğmez bir savaşçıydı. İstanbul'un "Kara Murat"ı, Adana'nın "Sedat abi"siydi. Daha 14 yaşında devrim davasına adanmış yüreği, '71 devrimcileriyle buluşmuş, Denizlerle aynı koğuştan paylaşıp, onların "maskotu" olmuştur. 12 Eylül'ün en zor yıllarında İstanbul İl Komitesi üyesi olarak, "kavgamızın şehri"nin her yanına ayak bastı, yenilgi ruh halini kırmaya çalıştı. Bu çaba içindeyken düştü polislerin eline. Soğanlık Karakolu'nda yoğun işkenceler altında ölümüne direndi. Ağzından "ben komünistim" dışında birşey duyamadılar. Son nefesini böyle verdi Ataman.

"Bu gelenek geliştirilmeli" derdi hep **Remzi Basalak**. Adana'da yakalanıp "teşhir masası"nın önüne getirildiğinde, bastı tekme masaya. Üzerindeki paralar, silah ve dokümanlar savruldu yere. Polisler şaşkınlıktan ne yapacaklarını bilemediler önce. Sonra gazetecilerin önünde öfkeyle saldırdılar üzerine. O gece işkenceyle öldürdüler onu. Ama Remzi'nin teşhir masasına inen tekmesinin izi, o masanın üzerinde hep kaldı. Bir daha hiçbir yoldaşı ve direnen devrimciler, o masanın arkasına geçemediler. Ve işkenceciler "teşhir masası"nı kaldırmak zorunda kaldılar. Remzi, 17 yaşında tanıştı komünistlerle ve ölümüne dek bir daha ayrılmadı. Fabrikada, okulda, semtte her yerde



faaliyet yürüttü. Baskı komitesinden askeri komiteye, hemen her alanda görev aldı. Son olarak "Yoldaşcan Müfrezesi"nde de görevini layıkıyla yerine getirerek ölümsüzleşti...

Şaban Budak'ın vücudundan otuz kurşun çıktı. Hangisi öldürebildi onu? O döne döne çatıştı Adana'nın daracık sokaklarında. Göğe yükseltti sloganlarını... Yoksul bir ailenin çocuğu olarak hem çalıştı, hem okudu yıllarca. İhtilalcilerle tanıştığında İTÜ'de okuyor ve bir matbaada çalışıyordu. Önce teknik bilgisiyle destek verdi onlara, sonrasında bir daha kopmamacasına bütünleşti. Eylemci kişiliğiyle öne çıktı ve Adana'ya gönderildi. Bölgede 12 Eylül sonrası ilk

korsan gösteriyi örgütledi. Sonra Adana İl Komitesi üyeliğine getirildi. Yeni yoldaşlarını büyük bir titizlikle eğitti, onların çok yönlü gelişmelerine önderlik etti. Ve Adana'da kendinden önce şehit düşen ihtilalci komünistler gibi, son mermisine kadar çatışarak, sloganlar atarak ölümsüzleşti...

Yeni dönem, yeni kavgaları ve bu kavgada öne çıkan yeni şehitleri gerektiriyordu. **Nilgün Gök**, bu kuşağın başında yer alan ve hem yaşamı hem ölümüyle onlara örnek olan bir Genç Komünardı. "Dünyayı istiyoruz"un devrimci, tutkulu, militan ruhunun simgesiydi. Kısa mücadele yaşantısına yılları sığdırma arzusuyla, koşarak ilerlemenin en canlı, somut bir abidesi oldu. İTÜ Elektrik Mühendisliği öğrencisi iken Basın-Yayın işgaline katıldı ve ilk tutsaklığını yaşadı. İhtilalci komünistlerle burada tanıştı ve ölümüne dek sürecek birlikteliğin ilk adımlarını attı. Hem okuyup araştıran, hem de pratik faaliyetlere katılan yapısıyla hızla gelişti. Genç Komünarlar'ın en seçkin militanlarından biri haline geldi. "Yoldaşcan Müfrezesi"nin üyesi oldu, birçok cezalandırma, kamulaştırma eylemine katıldı. Bu eylemlerden birinde arkadan gelen bir ateşle yaralandı, "vuruldu" dedi sessizce. Hastane yolunda iken şehit düştü...

Onlar, hücum kıtalarıydı devrim ordusunun... Bazen elde tek bir silahla, bazen çıplak bedenleriyle düşmanla dişe diş bir savaşta şehit düştüler... Her biri, devrimimizin en zor anlarında, mücadelemize taşınan taze kan, önümüze tutulan fenerdiler. Sakınmasız, tereddütsüz ve çıkarsızdılar... Toprağa gömülen köklerimiz, ileriye yürüyen umudumuz oldular... İşte o yüzdendir ki, şehitlerimiz bir bayrak gibi hep en önde dövüşüyor, bize yol gösteriyorlar...

Ekim şehitleri şahsında bir kez daha hepsini saygıyla anıyor ve selamlıyoruz...

Cumartesi annelerinin 600 haftası

İlk olarak 27 Mayıs 1995 tarihinde "Kayıplarımızı istiyoruz" diyerek oturmuşlardı Galatasaray Meydanı'na. Gözaltına alındıktan sonra kaybedilen ve kendilerinden bir daha haber alınamayanların aileleri ve onları destekleyen kitle örgütleri başlatmıştı bu direnişi. 4 yıl sonra, 1999 yılında devletin şiddetli saldırılarının ardından 10 yıl ara verdiler eylemlerine. 2009 yılında yeniden başladılar: Daha kararlı, daha inatçı, daha kenetlenmiş bir halde...

Sonrasında her hafta yeniden yeniden geldiler bu meydana. Kimi zaman coplandılar, kimi zaman gözaltına alındılar. Ama devlete çocuklarını sormak için her hafta gelmeye devam ettiler. Her cumartesi saat 12'de, İstanbul'un en merkezi noktalarından birinde, İstiklal Caddesi'nde oturdular. Kaybedilenlerinin hayat hikayelerini anlattılar; nasıl yaşadığını, nasıl kaybedildiğini... Ellerinde yüzlerce kayıp insanın fotoğrafı... Herbiri bir can... Herbiri bir evlat, bir kardeş, bir baba, bir ana... Birgün evden çıkmış, bir daha geri dönmemiş... Devletin asit kuyularında, ıssız ormanlarda, izbe sığınaklarında...

Haftalar geçer, mevsimler geçer, yıllar geçer; 21 yıldır anneler oturur Cumartesi Meydanı'nda; onlar o fotoğraflarda genç ve güzel kalmaya devam ederler. Onların anaları yaşlanır, bastonla gelmeye devam eder; çocukları büyür, kendi çocuklarıyla gelmeye devam eder.

Ne bir cenazeleri var onların, ne de bir mezar yerleri. Bir anne, başında yas tutabileceği bir mezartaşı olsun diye gelir her hafta buraya; devletin tüm saldırılarına, tüm şiddetine rağmen.

24 Eylül 2016 günü, 600. kez tekrarlandı bu eylem. Arjantin'de çocuklarını kaybeden Plaza de Mayo Anneleri gibi, Cumartesi Annelerimiz de çocuklarının hesabını devletten sormaya devam edecekler...



Ordu-siyaset ilişkisi



Ordu ve siyaset ilişkisi, her dönem tartışma konusudur. Ordunun siyasetdışı ya da siyasetüstü kalması gerektiği üzerine bolca laflar edilir. Oysa hiçbir dönem ordu, siyaset dışında kalmamıştır, kalmaz da.

15 Temmuz darbe girişiminden bu yana ordunun siyasallaşması bir kez daha gündeme geldi ve hararetli tartışmalara neden oldu. AKP hükümeti, 15 Temmuz'u bir fırsata çevirme dürtüsüyle, orduyu da kendi çıkarları doğrultusunda değiştirmeye girişti. Askeri liseleri kapattı, askeri hastaneleri sivile devretti, komuta kademesini çeşitli bakanlara bağladı vb...

Buna karşı çıkanlar ise, ordunun geleneksel yapısının korunması gerektiğini savundular ve siyasetin ordu içine girmesini eleştirdiler. Ordu sanki bugüne dek siyasetin içinde, hatta tam göbeğinde değilmiş gibi...

AKP de, ona bu konuda karşı çıkanlar da (ağırlıklı olarak Ergenekon davasından yargılanmış olan Avrasyacılar) ordunun hiç bir dönem siyaset dışında kalmadığını pekala biliyorlar. Onların kavgası, orduya kendi kliklerinin hakim olması kavgasıdır. AKP, orduyu kendisi açısından "tehlikesiz" hale getirmeye, kolunu-kanadını kırarak kendine bağlamaya çalışırken; Avrasyacılar da, Cemaat'ten boşalan yerleri kendilerinin doldurmasını istemekte ve orduyu AKP hükümetine bağlayan değişikliklere karşı çıkmaktadırlar.

Hal böyleyken, tüm burjuva klikler, ordunun siyaset dışı kalması gerektiğini söyler. Bu, kitleleri kandırmak için uydurulan demagogilerden biridir. Tıpkı yargının "bağımsız" ya da "tarafsız" olduğunun söylenmesi gibi...

Gerçekte devletin hiçbir kurumu "bağımsız-tarafsız" yani "siyasetüstü" olamaz. "Siyaset" denilen şey de, basit bir biçimde şu ya da bu partinin, şu ya da bu hükümetin ordu üzerinde hakimiyet kurması değildir. Ordu, bir bütün olarak devleti elinde tutan egemen sınıfın çıkarlarını savunur, onun siyasetini güder. Bu, günümüzde burjuva sınıfının çıkarları ve siyasetidir.

Ancak egemen sınıfların da kendi aralarında çelişki ve çatlakları vardır. Bunlar kendi ellerini güçlendirmek için devletin kurumlarında güç savaşı verirler. Özellikle de en

büyük silahlı aygıt olan orduya hakim olmak isterler. Bunu günümüzdeki klik savaşlarında somut olarak da görüyoruz. Fakat dillerinde hala "ordu siyasetüstü"dür, "yargı bağımsızdır" klişeleri tekrarlanıyor.

Peki neden bu klişeler "kör gözüm parmağına" yineleniyor?

Devletin sınıfsal karakterini gizleyebilmek, onu sınıflar arası kavgayı çözen sınıflarüstü bir "hakem" gibi gösterebilmek için. Gerçekler, tüm çıplaklığı ile ortaya çıksa da, bu yalan ve demagogileri kullanmaya devam ediyorlar. Ta ki, kitleler bunlara artık kanmayıp alaşağı edene dek, bu tutumlarını sürdürecekler.

Ordunun ortaya çıkışı

"Silahlı kişilerden oluşan özel bir örgütlenme" biçimlerinden biri olan ordu, devletle birlikte ortaya çıktı. Daha önce insanların kendilerini korumak amacıyla kendiliğinden oluşan savunma biçimleri, devlet ortaya çıktıktan sonra, yerini sürekli ordu ve polis teşkilatı gibi özel örgütlenme biçimlerine bıraktı.

Buna neden gereksinim duyuldu? Bunu anlamak için devletin neden ve nasıl ortaya çıktığına bakmak gerekiyor.

Devlet, egemenlerin ve sözcülerinin iddia ettikleri gibi "akıl bir gereği" olarak ve sınıfları "uzlaştırmak" için ortaya çıkmadı. Aksine uzlaşmaz çelişkileri olan sınıflardan birinin diğer sınıflar üzerinde "baskı ve tahakküm aracı" olarak doğdu. Marks'ın söylediği gibi, "sınıfları uzlaştırmak mümkün olsaydı, ne devlet ortaya çıkardı, ne de binlerce yıl ayakta kalabilirdi."

Devlet, ortaya çıktığı andan itibaren ezilen sınıfları baskı altında tutmaya ve bunu yasalarla meşrulaştırmaya yarayan bir aygıt oldu. Engels'in tanımıyla "toplumun belirli bir gelişme aşamasında...toplumdan doğan, fakat kendisini onun üstüne çıkaran ve ona gitgide yabancılaşan bir güç"tü. Topluma yabancılaşmasının nedeni, "kamu gücü" olarak her tür "zor" kurumunu elinde toplamasıdır. Sürekli ordu, polis ve hapishaneler, devletin ilk ortaya çıktığı andan itibaren oluşturduğu kurumlardır. Bir başka ifade ile, silahlı gücü elinde tutma tekeli kurmuştur. Çünkü devlet, sınıf çatışmalarının tam ortasında ve bunu dizginleme adına doğdu. Ve ekonomik olarak en güçlü olan sınıfın çıkarlarını korumakla yükümlüydü. Ekonomik güç, siyaseten de egemen hale geldi.

Ezilen sınıfı bastırmak ve sömürmek için, silahlı "kamu gücü"ne ve "vergi toplama hakkı"na sahip olması gerekiyordu. Bu tür organlara ve memurlara ihtiyacı vardı. Bunlar için özel yasalar çıkarıldı, bir dokunulmazlık ve kutsallık zırhına büründürüldü. Sıradan bir polis ve subay bile, toplumun diğer bireylerinin üzerinde yer aldı.

Engels, bu "kamu gücü"nü, "sınıf karşıtlıkları şiddetlen-diği ve birbirine sınırı olan devletler büyüdüğü ölçüde kuvvetlenip güçlendiğini" söyler. Henüz kapitalizmin emperyalizm aşamasına ulaşmadığı bir dönemde, (1890'lar) "sınıf mücadelesinin ve fetih rekabetinin yükseldiği Avrupa'yı işaret eder.

Tüm burjuva klikler, ordunun siyaset dışı kalması gerektiğini söyler. Bu, kitleleri kandırmak için uydurulan demagogilerden biridir. Tıpkı yargının "bağımsız" olduğunun söylenmesi gibi... Gerçekte devletin hiçbir kurumu "bağımsız-tarafsız" yani "siyasetüstü" olamaz. "Siyaset" denilen şey de, basit bir biçimde şu ya da bu partinin, şu ya da bu hükümetin ordu üzerinde hakimiyet kurması değildir. Ordu, bir bütün olarak devleti elinde tutan egemen sınıfın çıkarlarını savunur, onun siyasetini güder. Bu, günümüzde burjuva sınıfının çıkarları ve siyasetidir.

Onun bu sözlerinden 25 yıl kadar sonra Avrupa'nın göbeğinde o zamanlar "büyük savaş" olarak nitelenen birinci emperyalist paylaşım savaşı patlayacaktır. Ve ordunun silahlanması, dev boyutlara ulaşacaktır.

Emperyalizmle birlikte ordunun gücü ve silahlanma düzeyi, her geçen yıl artarak sürmüştür. Elbette savaşlar, emperyalizmden önce de vardı. Sınıflı toplumla birlikte istila savaşların başladığını söyleyebiliriz. **Yaklaşık 7 bin yılı bulan sınıflı toplum tarihinin yüzde 90'ını savaşlar oluşturuyor. Her 100 yılın 87 yılı savaşlarla geçmiş.** Üstelik savaşın etkisi, yaygınlığı ve yıkıcılığı, "uygarlık" geliştikçe artmış. Savaşlarda kullanılan teknolojik aletler geliştikçe, ölü ve yaralı sayısı yüz milyonları bulmuş.

Bir zamanlar savaşın zararı, okun ne-reye kadar uçacağına, bir Roma lejyonunun nereye kadar yürüyeceğine ya da bir Viking gemisinin nereye kadar yelken açabileceğine bağlıydı. Emperyalizm döneminde ise, tarihte ilk kez "üç boyutlu" bir nitelik kazandı. Kara, hava ve deniz, hatta denizaltı devreye girdi ve savaşın yıkıcılığı, ölü ve yaralı sayısından, evini-yurdunu terketmek zorunda kalan mültecilere kadar her geçen dönem daha da arttı. Sadece Irak'ta 2003'ten buyana süren savaşta 2 milyona yakın insan öldü.

Savaş, "politikanın başka araçlarla -silahlarla- sürdürülmesi" ise, ordu politikayı "başka araçlarla sürdüren kurum"dur.. Dolayısıyla politikanın göbeğinde yer alması kadar doğal bir şey olamaz.

Savaşın şiddeti, yıkıcılığı arttıkça, orduların önemi de artmıştır. Keza her teknolojik gelişme ile birlikte ordular modernize edilmiş, yapısı değişime uğramıştır.

Bir krala-imparatora bağlı ve aristokratlardan oluşan ordulardan, zorunlu askerliğin uygulandığı düzenli ordulara geçilmiştir. **Kapitalizm öncesi sömürücü toplumlarda, her iktidar odağının kendi silahlı gücü vardır.** Her prensin, her beyliğin, her toprakağasının kendi zor aygıtı, yönetim mekanizmasının bir parçasıdır. Savaş dönemlerinde, her küçük birim, kendine ait silahlı gücünü, bağlı bulunduğu devletin ya da yöneticinin ortak gücüne katarak savaşır. **Kapitalizmde ise, devletin merkezileşmesi, silahlı gücün merkezileşmesini de zorunlu kılmıştır. 1789 Fransız devrimi zorunlu**

Arkasında ABD'nin olduğu askeri darbeler, tüm dünyada ağırlıklı olarak '70'lerin sonu 80'lerin başında gerçekleşti. '90'larda Sovyetler Birliği yıkıldıktan sonra, ABD "tek kutuplu dünya"nın en büyük patronu olunca, darbelere de ihtiyaç kalmamıştı. Fakat bu "saltanat" kısa sürdü. 11 Eylül 2001'de ABD'nin belli başlı kurumlarına yapılan saldırılar, yeni bir emperyalist savaşın başlangıç vuruşu oldu. ABD, yükselmekte olan Çin ve toparlanan Rusya'ya karşı "önleyici konsept" adını verdiği bir savaş başlattı. Bir yanda Afganistan ve Irak'ta işgallere girişti, bir yanda da Ukrayna başta olmak üzere eski Sovyet ülkelerinde "renkli devrimler"le yönetimleri değiştirmeye kalktı.

askerliğe düzenli orduya geçişin başlangıcıdır.

Benzer bir gelişme Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) için de geçerlidir. Osmanlı'dan Türkiye Cumhuriyeti'ne ordu, dünyadaki gelişmelere bağlı olarak çok önemli değişimler geçirmiştir. Bugün yine öyle bir dönemden geçilmektedir. Zaten bir süredir orduda değişimin sinyalleri verilmekteydi. 15 Temmuz darbe girişimi, buna uygun zemini oluşturunca, ordunun yaklaşık 200 yıllık kurumları dahi yıkılmaya başladı. Ve ordu, bir kez daha klikler arası çekişmenin en şiddetli biçimde yaşandığı kurum oldu.

Ordu ve askeri darbeler

Türkiye'de ordu denilince, en çok darbeler akla gelir. 27 Mayıs, 12 Mart, 12 Eylül, 28 Şubat diye takvimler uzayıp gider... Bir de başarısız darbe girişimleri ve daha girişime geçmeden bastırılan darbe hazırlıkları hesaba katılırsa, neredeyse 10 yılda bir darbe veya darbe girişimi ile karşılaşmıştır.

Bu bile, ordunun siyasetin ve kilik çatışmalarının ne kadar ortasında yer aldığını göstermektedir. Buna karşın **her askeri darbe, "ülkeyi kurtarmak" adına yapılır! "Sağa da sola da karşı"dır! Ve "görevini tamamlar tamamlamaz çekilecek"tir!**

Kimi zaman ordunun tüm komuta kademesiyle (emir-komuta zinciri altında) kimi zaman da ordu içinde bir grup subayla, ama hepsinde benzer sözlerle darbe yapılır. 15 Temmuz'da da bunu gördük. Çünkü darbecilerin kitle desteğine ihtiyacı vardır. Fakat **ister "emir-komuta" içinde, isterse bir grup subayla yapılmış olsun, arkasında mutlaka emperyalist bir güç ve işbirlikçileri bulunur. "Görevini tamamlaması" da bağlı olduğu bu güçlerin devlette hakimiyetlerini kurmasıyla ilgilidir.** Bu başarıldıktan sonra (çoğu zaman yeni bir anayasa yaparak, yani geleceklerini sağlama alarak) tabi ki, işi "siviller"e bırakırlar. Ya da üniformayı çıkarıp "seçilmiş" olarak kalmaya devam ederler.

Türkiye'de ve dünyada bunun pek çok örneğini gördük. Bu örnekler, emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin orduyu kendi çıkarları doğrultusunda nasıl kullandıklarını ortaya koyuyor. 15 Temmuz, bu gerçeği bir kez daha gözler önüne serdi.

Uzunca bir süre "artık darbeler

döneminin kapandığı" ve "Türkiye'de bir daha darbe olmayacağı" türünden sözler sarfedildi. Bunun nesnel bir temeli de vardı. **Arkasında ABD'nin olduğu askeri darbeler, tüm dünyada ağırlıklı olarak '70'lerin sonu 80'lerin başında gerçekleşmişti. '90'larda Sovyetler Birliği yıkıldıktan sonra, ABD "tek kutuplu dünya"nın en büyük patronu olunca, darbelere de ihtiyaç kalmamıştı.**

Fakat bu "saltanat" kısa sürdü. 11 Eylül 2001'de ABD'nin belli başlı kurumlarına yapılan saldırılar, yeni bir emperyalist savaşın başlangıç vuruşu oldu. ABD, yükselmekte olan Çin ve toparlanan Rusya'ya karşı "önleyici konsept" adını verdiği bir savaş başlattı. Bir yanda Afganistan ve Irak'ta işgallere girişti, bir yanda da Ukrayna başta olmak üzere eski Sovyet ülkelerinde "renkli devrimler"le yönetimleri değiştirmeye kalktı. Ardından "Arap baharı" olarak adlandırılan Kuzey Afrika ülkelerindeki halk isyanlarını kendi amaçları doğrultusunda kullanmaya çalıştı. Bunların fayda etmediği yerlerde de etnik-mezhepsel ayrımları kaşıyarak iç savaşlar çıkardı. Libya ve Suriye'de olduğu gibi...

Bütün bu süre boyunca **Müslüman ülkelere dönük olarak, "ılımlı İslam" ideolojisini öne çıkardı, bu tür partiler, cemaatler yarattı, onları işbaşına getirdi.** AKP ve Gülen Cemaati bunların başında geliyor. AKP'nin kurulur kurulmaz girdiği ilk seçimlerde tek başına hükümet olması, tesadüfi değildir. Erdoğan, daha başbakan olmadan ABD Başkanı ile görüşürülen tek liderdir. Ve Erdoğan, başbakan olduktan sonra ABD'nin yeni paylaşım savaşının adı olan BOP'un (Büyük Ortadoğu Projesi) eşbaşkanı olduğunu övünerek açıklamıştır.

ABD'nin Gülen Cemaati ile olan ilişkileri ise, daha eskiye dayanıyor. 60'lı yıllarda "Komünizme karşı mücadele dernekleri" adı altında kurulan ilk bağlantı, Sovyetler Birliği'nin yıkıldığı '90'lı yıllarda iyice pekişti, "mutlak sadakat"a dönüştü. Başta "Türki Cumhuriyetler" olmak üzere, dünyanın dört bir yanında Gülen Okulları'nın açılması, başka türlü mümkün mü? Gülen'in 140 ülkede okulu olduğu söyleniyor. Bu neredeyse Birleşmiş Milletler'in üye sayısına yakın bir rakam. "Hristiyan ve Yahudi dünyası ile barışık, evrensel hukuka ve demokrasiye saygılı" bir İslamcılık olarak lanse edilen Gülen Cemaati, bugün

Güney Afrika Cumhuriyeti'ni "merkez üs" yapmış durumda. O Güney Afrika ki, Mandela'nın başında bulunduğu siyahların isyanlarıyla sarsılmış ve sonunda ırkçı yönetim pes etmek zorunda kalmıştı. Fakat şimdi maden işçilerinin katliamlarıyla, siyah polislerin vahşice saldırılarıyla biliniyor.

Fakat bu "ılımlı İslam" modeli Mısır'da tutmadı. Kitleler Mursi Hükümeti'ne karşı da ayaklandılar. Bunun üzerine Mısır'da askeri darbe gerçekleşti. ABD, yıllardır kullandığı Hüsnü Mübarek'i gözden çıkardığı gibi, Mursi'yi de harcamakta tereddüt etmedi. Darbeci Sisi hükümetinin arkasında durdu. Libya ve Suriye'de ise artık "ılımlı"lara değil, radikal İslamcılara ihtiyacı vardı. Çünkü buralarda savaş, en şiddetli biçime, silahlı savaşa dönüşmüştü.

15 Temmuz, Mısır'dan sonra Türkiye'de girilen askeri darbedir. "Artık askeri darbe olmaz" tezinin de çöküşüdür. ABD, başka yöntemlerle hükümetleri deviremiyorsa, pekala askeri darbeye başvuracağını göstermiştir. Emperyalist paylaşım savaşının başladığı bir dönemde, her tür yöntem devredir. Hele ki bu savaş, asıl olarak Ortadoğu'da, burnumuzun dibinde yaşanıyorsa...

Kesin olan; başta ABD olmak üzere emperyalistlerin hegemonyalarını kurabilmek için, askeri darbelerle başvurmaktan kaçınmayacağıdır. Mısır'da başarılı olmuştur, Türkiye'de başarısız... Şöyle ya da böyle, yeni emperyalist savaşla birlikte yeni askeri darbeler dönemi de açılmıştır. Ordunun siyasetle ilişkisi, böyle dönemlerde çok daha açık biçimde kendini ele vermektedir.

15 Temmuz'a uzanan süreç

15 Temmuz darbe girişimi, içine girilen dönemden, yani emperyalist paylaşım savaşından bağımsız ele alınmaz. Keza ordunun siyasetle ilişkisinin geldiği durum da...

Ordu denildiğinde, asıl olarak komuta kademesi anlaşılmalıdır. Çünkü orduyu yöneten, yönlendiren ve harekete geçiren onlardır. Dolayısıyla komuta kademesinin hangi emperyalist devletle ve işbirlikçi kliği ile ilişki içinde olduğu belirleyici bir öneme sahiptir.

Bilindiği gibi Türkiye'de ordunun komuta kademesi, yaklaşık 10 yıl kadar önce ağırlıklı olarak "Avrasyacı"ların elindeydi ve bu

kesim AKP hükümetiyle çelişkilerinden dolayı tasfiye edildi. Ordu hükümet kavgasının da arka planında ABD-AB emperyalistleri ile Çin-Rus emperyalistlerinin dünya ölçeğinde başlayan paylaşım savaşı vardı. Emperyalistler arasındaki bu kamplaşma, işbirlikçilerine de yansımış ve burjuva klikler arası kavgayı olabildiğince şiddetlendirmişti. Bunun orduya yansımaması düşünülemezdi.

Devletin en büyük silahlı gücü olarak ordu, her dönem klik çekişmelerine sahne olmuştur. Orduya hakim olmak, devlete hakim olmaktır çünkü. Aksi halde bir ordu darbesi ile yıkılmak işten değildir. Bugüne dek sadece ülkemizde değil, birçok ülkede hükümetlerin askeri darbelerle yıkıldığını biliyoruz.

AKP hükümeti de işbaşına geldiği 2002 yılından itibaren bu korku ile yaşadı. O yıllarda ABD'nin Irak işgali gündemdeydi. Başında Ecevit'in bulunduğu DSP-MHP-ANAP koalisyonu ile bu savaşı yürütemeyeceğini anlayınca, Ecevit'i zehirlemekten DSP'yi içten parçalamaya kadar her yolu denedi ve erken seçimi dayattı.

AKP için bütün yollar düzlenmişti, fakat AKP'nin devletin tüm organlarına hakim olması o kadar kolay olmayacaktı. İlk olarak 1 Mart tezkeresi duvarına çarptı. Kitlelerdeki ABD karşıtlığını da değerlendiren diğer klikler, ABD'nin Irak işgalini Türkiye üzerinden gerçekleştirmesine engel oldular. Bu doğrultuda hazırlanan tezkereyi meclisten çıkartmadılar.

ABD, bunun faturasını orduya kesti. Çünkü ordu içinde "Avrasyacılar"ın baskın olduğunu biliyordu. Onları bir biçimde dize getirmesi veya tasfiye etmesi gerekiyordu. Süleymaniye'de Türk subaylarının başına çuval geçirilmesi, bunun ilk adımı oldu.

Bunun üzerine dönemin Genelkurmay İkinci Başkanı Tuncer Kılıç, "biz de yüzümüzü İran'a, Rusya'ya çeviririz" diyerek ABD'ye mecbur olmadıklarını belirtmişti. Bazı aydınlar ve başını Doğu Perinçek'in çektiği kimi politikacılar da "Avrasya seçeneği"ni öne çıkardılar. NATO dışında bir "Avrasya seçeneği" olduğunun ordunun üst kademe-leri tarafından seslendirilmesi ve bu tezin Harp Akademileri'nde tartışılmaya başlanması, ABD ve işbirlikçilerini telaşlandırdı.

O yıllar AKP'nin hükümet

olduğu fakat "muktedir" ya da "iktidar" olamadığının sıkça yinelendiği yıllardı. Erdoğan, 1 Mart tezkeresi öncesi AKP'li milletvekilleri ile tek tek görüşmüş, buna rağmen bazı AKP milletvekillerini razı edememişti. Yani AKP kendi içinde bile tek ses değildi.

Diğer yandan, **hükümet koltuğuna kısa sürede oturmuşlardı, ama yeterli kadrodan yoksundular. Başta ordu ve yargı olmak üzere devletin en önemli kurumlarına söz geçirebilecek durumda değillerdi. Bu eksiklik, yıllardır devlet içinde kadrolaşan Gülen Cemaati ile giderildi.** '60'lı yıllardan itibaren ABD'nin yönlendirdiği bu Cemaat, "eğitim-adliye-mülkiye" hedefiyle, öncelikle buralara yerleşmeye başlamıştı. 12 Eylül cuntasıyla önü iyice açılan Gülenciler, '80'li yıllarda ordu içine de adımlarını attılar. Ardından Özal hükümetleri döneminde devletin tüm kurumlarında güçlenmeye başladılar.

Kuleli Askeri Lisesi'ne giriş sınav sorularının 1986 yılında alındığı ve bunun kesintisiz biçimde sürdüğü, 15 Temmuz darbesinden sonra açıklandı. Kuleli gibi, kurmay subay yetiştiren köklü bir okula girmeyi başaran Gülen Cemaati, ordu içinde büyük bir güç olmuştur. Sınav hırsızlığının sistemli hale gelmesiyle Kara Harp Okulu'nun 1994 mezunlarından bugüne, subay sayısında yüzde 70'lere ulaştığı belirtiliyor. Hava Kuvvetleri'nde ise, bu oranın yüzde 90'lar olduğu söyleniyor. Zaten 15 Temmuz darbesinin merkezinin Akıncı Hava Üssü olması ve F-16 uçaklarının kullanılması, bu tezi güçlendiriyor. 15 Temmuz sonrası Hava Harp Okulu'na yapılan operasyonlarda envanterde yer almayan (kayıtlı olmayan) silahlar da çıktı.

Elbette bütün bunlar ABD-CIA eliyle gerçekleşti. Söylendiği gibi "sızma" değil, "yerleştirme" oldu. Ve bunu hükümetler aracılığıyla yaptılar. Önceleri el altından gizli yürütülen bu faaliyet, AKP döneminde daha açık ve daha rahat bir hal aldı. Sadece askeri liseler değil, KPSS'den ÖSS'ye tüm sınav soruları verildi, devletin bütün kurumlarına yerleşmeleri sağlandı. Bu kadrolar aracılığıyla başta ordu olmak üzere devlet kurumlarından rakip klikleri tasfiye etmede epeyce yol aldılar.

Klik çekişmeleri 2007 yılında zirve yapmıştı. AKP, kendine yönelik saldırıları savuşturduğu anda, "Ergenekon davası" adıyla tutuklama

Devletin en büyük silahlı gücü olarak ordu, her dönem klik çekişmelerine sahne olmuştur. Orduya hakim olmak, devlete hakim olmaktır çünkü. Aksi halde bir ordu darbesi ile yıkılmak işten değildir. Bugüne dek sadece ülkemizde değil, birçok ülkede hükümetlerin askeri darbelerle yıkıldığını biliyoruz. AKP hükümeti de işbaşına geldiği 2002 yılından itibaren bu korku ile yaşadı.

furyasına girdi. “Galiplerin hukuku” işledi. Cemaatin polisi, savcısı ve hakimleri, bu furyada başrol oynadılar.

Özellikle ordu içinde genelkurmay başkanından kuvvet komutanlarına kadar, emekli ve muvazzaf binlerce subayın tutuklanması, aynı zamanda Cemaatçı subayların yükselmesi için önlerinin boşaltılmasıydı. Bu yerler alt kademelerle doldurulunca, Cemaatçı subaylar hızla terfi edilerek kısa sürede önemli yerlere geldiler. 15 Temmuz darbesine “tuğgeneraller darbesi” denmesi, bu yüzdendir. Darbenin komuta kademesi, ağırlıklı olarak tuğgenerallerden oluşmuştur ki, bunların ’86 yılında Kuleli Lisesi’ne alınmış sorularla giren devre olduğu söylenmektedir.

Hiç şüphe yok ki, **15 Temmuz AKP-Cemaat ortaklığının bozulmasının bir sonucuydu. Bir başka ifade ile AKP’nin ABD ile olan ilişkilerinde pürüzler çıkması, darbeye uzanan süreci başlattı.** Darbe girişiminden önce 17-25 Aralık dosyaları ile AKP’yi

Hiç şüphe yok ki, 15 Temmuz AKP-Cemaat ortaklığının bozulmasının bir sonucuydu. Bir başka ifade ile AKP’nin ABD ile olan ilişkilerinde pürüzler çıkması, darbeye uzanan süreci başlattı. Askeri darbeler, çoğunlukla en son başvurulanan yöntemdir. Bu kez de böyle oldu.

ve Erdoğan’ı “hukuksal” yoldan düşürmek istediler, olmadı. 7 Haziran seçimlerinde CHP ile koalisyon zorlandı, Erdoğan buna da taş koydu. AKP’yi, ardından MHP’yi bölerek alternatif yaratmak istediler, bu da olmadı. Askeri darbeler, çoğunlukla en son başvurulanan yöntemdir. Bu kez de böyle oldu.

Ordunun bu savaşta nasıl kullanıldığı çok açıktır. Elbette polis, yargı, medya vb. tüm kurumlar kullanılmıştır. Fakat ordu, en büyük silahlı güç olduğundan, en etkilisidir. Sadece bu dönemde değil, Osmanlı’dan TC’ye her dönem klik çatışmalarının merkezinde yer almıştır.

Osmanlı’dan TC’ye ordunun rolü Bugünkü ordunun temellerinin, yaklaşık 200 yıl öncesinde atıldığı genel kabul görmektedir. Bunun da miladı olarak Osmanlı’da Yeniçeri Ocağı’nın kaldırılması, yani 1826 yılı esas alınmaktadır. Avrupa tarzında bir ordunun kurulması, Genelkurmay Başkanlığı’nın oluşumu (Serasker) bu yıldan sonra gerçekleşmiştir. Sonraki yıllarda orduya

dair tüm birimler “Serasker”de toplanır, Serasker devlet protokolünde sadrazam ve şeyhülislam ile eşit konuma gelir. Subay yetiştirmek üzere Harp okulları kurulur, zorunlu askerlik uygulaması başlar vb...

Osmanlı ordusundaki değişimin, Avrupa’da kapitalizmin gelişmesiyle doğrudan bağı vardır. Kapitalizmin gelişmesi “ulus devletler”i doğurmuş ve ordu da bu devlet yapısına göre yeniden düzenlenmiştir. Avrupa’da modern ordular kurulmaya başlandıktan sonra, Osmanlı ordusunun da değişmesi kaçınılmaz hale gelmiştir. **Eskiye temsil eden ve saraya karşı isyanlarıyla bir “çıbanbaşı” haline gelen Yeniçeri Ocağı’nın kaldırılması zorunludur. Bu yönde birkaç kez başarısız denemeden sonra, ancak II. Mahmut, Osmanlı ordusunun diğer parçalarını (Kapıkulu Sipahileri ve topçular) yanına alarak, Yeniçerileri ortadan kaldırılabiliştir.** Bu olay tarihe “Vak’ai Hayriye” yani “Hayırlı Olay” diye geçer. Bu tarihten itibaren Osmanlı

Sosyalizmde ordu

Paris Komünü’nün siyasal hedeflerinin başında “sürekli ordu”nun dağıtılması gelir. Ve ilk yaptığı şey de sürekli orduyu kaldırması, yerine silahlı halkı geçirmesi olmuştur.

“Komün diye yazıyordu Marks, iki büyük gider kaynağını, sürekli ordu ve memurculuğu ortadan kaldırarak, bütün burjuva devrimlerin o ‘ucuz hükümet’ sloganını gerçekleştirdi.” (Lenin, Komün Dersleri, Sol yayınları, sf 85)

“Ucuz hükümet” esasında emekçi kesimlerin istemidir. Sömürücü hükümet, iki yönüyle “pahalıdır”. Birincisi, asalak bir ordu ve bürokrasi aygıtını beslemek durumundadır. İkincisi, vergisinden rüşvetine kadar, halkın devletle kurduğu tüm ilişkide sömürü ve soygun sözkonusudur. Onun için böyle bir devleti istemezler ve ona karşıdır.

Burjuvazi, devrimci dinamikleri taşıdığı dönemde bu kesimlerin özlemlerine de yanıt olabilecek şekilde, devleti oluşturan soylulara karşı çıktı ve devletin “vatandaşa hizmetle görevli” olduğunu söyledi. Ancak iktidara geldikten sonra, asker-sivil bürokrasiyi, ordu ve polisi muhafaza ederek, devletin halk üzerinde bir baskı aygıtı ve ayrıcalıklı bir katman olarak varlığını daha da pekiştirdi.

Paris Komünü, sadece proletarya iktidara geldiği zaman emekçilerin bu talebinin karşılanabileceğini gösterdi. Komün, istisnasız her işe seçimle gelinmesini, seçilmişlerin her an görevden geri alınabilmesini sağladı. Daha önemlisi, maaşları normal bir işçi ücreti düzeyine indirdi. Bu önlemler, devletle birlikte toplumun da yeniden örgütlenmesi anlamına geliyordu. Aynı zamanda Lenin’in de belirttiği gibi, *“kapitalizmden sosyalizme götüren köprü”* süydü.

Marks ve Engels’in *“proletarya diktatörlüğünün özgül biçimi”* olarak nitelediği Paris Komünü, ne yazık ki, 72 gün yaşayabildi. Fakat Komün’ün kazanımları ve bıraktığı dersler, sonrasında Marksist-Leninistler tarafından iyi bir şekilde değerlendirildi, doğru sonuçlar çıkarıldı. Öyle ki, Komünist Manifesto’nun sonraki baskılarında yapılan tek değişiklik, Paris Komünü’nden çıkarılan dersler ışığında “proletaryanın devleti” konusu oldu. Devlet ve kurumlarına nasıl yaklaşmak gerektiği, Komün’le birlikte somut olarak görülmüştü çünkü. *“Proleter devlet nasıl olacak”* sorusuna Engels, *“Komün’e bakın”* diye yanıt verebildi.

Tüm sosyalist partilerin programları, bu deneyim ışığında şekillendi. Devlet ve ona bağlı olarak ordunun sosyalizmde nasıl bir biçim ve nitelik kazanacağı bunların başında geliyordu. Sürekli ordunun dağıtılması, halkın silahlandırılması,

subaylar kastının feshedilerek subayların da askerler tarafından seçilmesi gibi ilkeler belirlendi.

Lenin, ilk proleter devrimi gerçek-

leştirmenin öngününde “Devlet ve Devrim” adlı eserinde, bunları teorik olarak açıklamakla kalmadı, devrim sonrası pratik olarak da yaşama geçirdi. *“Kendini savunamayan bir devrim, hiç bir değer taşımaz”* diyerek, devrimde ordunun öneme dikkat çekti. Bu bakış açısıyla devrimci bir halk ordusunun, “Kızıl Ordu”nun inşasına girildi. O Kızıl Ordu ki, sadece kendi ülkesinde devrim yapmakla kalmadı, ezilen halkların ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelelerine yardım etti; ikinci emperyalist savaş döneminde ise, tüm dünyanın faşizm tarafından esir alınması-na set oluşturdu ve yeni devrimlerin önünü açtı.

Bolşevikler, daha 1905 devrimi öncesinde Kızıl Ordu’nun nüvelerini attılar. Birçok sanayi bölgesinde “işçi müfrezeleri” oluşturdular. Buna karşın devrim yenilgiye uğradığında Menşevikler gibi *“silaha başvurmak yanlış”* demediler. Aksine *“daha fazla silaha sarılmalıydık”* diyerek, bu konudaki eksikliklerini tamamlamaya çalıştılar. Stalin, 1905 devriminden çıkardığı dersi şöyle kaydetti: *“Sokak savaşlarında halk kahramanca davranır, fakat örnek olacak ve kılavuzluk edecek silahlı birlikler olmazsa, bir atlı araba sesi duyar duymaz, dört bir tarafa kaçışan korkarlar yığınının dönüşebilir.”* (Partizan Savaşı, Yar yayınları, sf 198) Menşeviklere ve tüm reformistlere şöyle seslendi: *“Silahsız zafere ulaşacak hangi devrim vardır ve ‘kahrolsun silahlar’ diyecek hangi devrimci vardır? Böyle konuşan hatip, devrimci değildir... Kim olursa olsun, devrimin, halkın özgürlüğünün düşmanıdır.”* (age, sf 172)

Bolşevikler, 1917’deki Şubat ve Ekim Devrimleri’ne daha hazırlıklı girdiler. “İşçi müfrezeleri”ni yaygınlaştırdılar ve “Kızıl Muhafızlar” adıyla yetkin hale getirdiler. Bunlar, silahlarını kendileri imal etti. Ya da teslim aldıkları cephaneliklerden, devrimi destekleyen askerlerden edindiler. Zaten Bolşevikler, devrimden önce Rus ordusu içinde örgütlenmeye başlamışlardı. Savaşlardan yorgun düşmüş askerler arasında düşünceleri hızla yayıldı. Ordu içinde ayaklanmalar başgösterdi. Ekim Devrimi sırasında, Rus Ordusu’nun içinden pek çok asker devrim saflarına katıldı.

Ayaklanma hazırlığına başlayan parti, “devrimci askeri merkez” kurdu. Kesin olmayan verilere göre, Ekim Devrimi sırasında 200 bin Kızıl Muhafız savaşçısı hazır haldeydi. Ayaklanma başladığında demiryolu istasyonları, köprüler,

ordusu, Avrupa ordularını örnek alarak ve kendi içinde bazı değişikliklerle bugüne kadar gelmiştir. Yeniçeri sonrası ordunun oluşumunda özellikle Prusya etkisi görülür. Osmanlı-Rus savaşlarının ardından (1877-78) bu etki daha da artar. Von der Goltz başkanlığında Almanya'dan gelen uzmanlar tarafından "modernleşme" yapılacaktır.

İkinci Meşrutiyet'in ilanından sonra (1908) Genelkurmay Başkanlığı, günümüzün Savunma Bakanı olan Harbiye Nazırı'na bağlanacak, bunun da başına Fevzi Çakmak getirilecektir. Fevzi Çakmak, aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti'nin de ilk Savunma Bakanı'dır.

Osmanlı'dan TC'ye devrolunan en önemli kurumdur ordu. TC'yi kuran siyasi kadrolar, Mustafa Kemal'den İsmet İnönü'ye, Fevzi Çakmak'tan Kazım Karabekir'e hep si, Osmanlı ordusunun üst düzey subaylarıdır. Osmanlı devletindeki en önemli siyasal değişimlerde, hatta TC'nin kuruluşu ve sonrasındaki alt-üst oluşlarda, hep ordunun başrol oynadığını görürüz.

Esasında **ekonomik ve siyasal**

gelişmeler doğrudan ordunun yapısına yansımakta, bu da iktidara hakim olmak isteyen klikler tarafından kullanılmaktadır. Bu genel doğru, sözkonusu Osmanlı ve ardından kurulan Türkiye olduğu zaman, kendine özgü yönleriyle daha katmerli ve açık bir hal almaktadır.

Tüm dünyada kapitalizm emperyalist aşamaya doğru hızla giderken, Osmanlı'nın buna ayak uyduramaması, onu bu devletlerin müdahalesine açık hale getirdi. Ulusal ve bölgesel ayaklanmalarla büyük toprak ve güç kaybına uğradı. İçte ve dışta yaşadığı sorunları ancak "zor" yoluyla, yani orduyu devreye sokarak gidermeye çalıştı. Bu da ordunun siyasetle ilişkisini çok daha bariz hale getirdi. Tanzimat'tan Meşrutiyet'e her dönemde bu durum karşımıza çıkar.

1839 Tanzimat, 1856 Islahat Fermanlarıyla merkezi bir yönetimi hedefleyen reformlar, ulusal ayaklanmalara yol açmıştır. Bunun üzerine 1876'da bir grup paşanın darbesiyle Sultan Abdülaziz tahtan indirilip yerine II. Abdülhamit geçer. Tarihe I. Meşrutiyet olarak geçen bu dönemde, Abdülhamit Rusya

ile çıkan savaşı da bahane ederek meclisi feshedecektir. Ancak II. Meşrutiyet ile (1908) meclis yeniden açılır. Buna karşı 31 Mart gerici ayaklanması başlar; Mahmut Şevket Paşa komutasında Selanik'ten gelen "Hareket Ordusu" tarafından bastırılır ve Abdülhamit tahtan indirilir. Ardından 1913'de gerçekleşen "Babiali baskını", yine askerlerin ağırlığında İttihat ve Terakki'nin yönetimi tamamen ele geçirmesi ile sonuçlanacaktır.

Kısacası **Osmanlı'nın son yüz yılına damga vuran tüm olaylarda ordunun nasıl bir rol oynadığını görüyoruz. Ve bu her kalkışmanın arkasında da Almanya, Fransa, İngiltere gibi dönemin kapitalist-emperyalist devletlerini ve onların işbirlikçilerini buluyoruz.**

İttihat ve Terakki dönemi, Almanya'nın Osmanlı üzerinde hakimiyetini en fazla arttırdığı dönemdir. Ordunun yönetimi tamamen Alman subaylarına verilmiş ve I. emperyalist savaşa Almanya'nın safında girilmiştir. İnönü "Hatıralar"ında Almanya ile kurulan bu ilişkide, İkinci Meşrutiyet sonrası Berlin'de "askeri ateşe" olarak

1952'den bu yana TSK bir NATO ordusudur.

Dolayısıyla darbelerin arkasında hep ABD'nin olmasına şaşmamak gerekir. Fakat 2000'li yılların başından itibaren ABD'nin irtifa kaybetmesi ve yeni bir emperyalist paylaşım savaşının başlaması, ordu içinde farklı emperyalistlerin de güç edinmesini sağlamıştır.

haberleşme merkezleri ve hükümet kuruluşları bu savaşçılar tarafından ele geçirildi. Ertesi gün, Kışlık Saray kuşatıldı ve Aurora kruvazörünün yayılım ateşi ile saraya hücumu geçildi. Bu hazırlıklar sayesinde devrim kısa sürede başarıya ulaştı.

Fakat karşı-devrim pes etmedi. 1921 yılına kadar süren büyük bir iç savaş yaşandı. Sadece Çarlık Rusyası değil, bir bütün olarak emperyalist sistem Ekim Devrimi'ne savaş açtı. Oysa yeni kurulan Sovyet Devleti'nin ilk açıklaması, sürmekte olan birinci emperyalist savaşın sona ermesi üzerineydi. Bu çağrı, her ülkeden askerler arasında yankı bulurken, devletler savaşı devam ettirdiler.

Bu koşullarda emperyalist müdahaleyi ve içteki karşı-devrimci ayaklanmaları önleyecek güçlü bir orduya gereksinim vardı. Sovyet Hükümeti, eski orduyu kendi amaçları doğrultusunda kullanamazdı. Fakat savaş sürerken tümünden dağıtması da olanaksızdı. Bunun üzerine bütün ordu birliklerinde devrimci komiteler seçtiler ve onlar aracılığıyla orduyu düzeltmeye çalıştılar. Eski rütbe ve terfiler kaldırıldı, askerlerin komutanlarını seçme sistemi getirildi, yasal olarak asker ve denizciler tarafından seçilen komiteler tanındı. Fakat uzun savaşın yorgun düşürdüğü askerler siperleri terk ediyorlardı. Bu "kendiliğinden terhis"i durdurmak olanaksız hale gelince, yeni bir ordunun kurulması ertelenemez bir görev haline aldı. 11 Ocak 1918'de Lenin, eski ordunun hurdaya çıkarıldığını, ondan hiçbir şey kalmadığını söyleyecekti. Ve 16 Ocak 1918'de yeni ordunun ilkelerini açıkladı:

"Çalışan halkın mutlak iktidarının sağlamak, sömürücülerin iktidarının restorasyonunun bütün olanağını ortadan kaldırmak için; çalışan halkın silahlandırılmasına, işçiler ve köylülerden sosyalist bir Kızıl Ordu'nun kurulmasına ve mülk sahibi sınıfların tam silahsızlandırılmasına bu vesile ile karar verilmiştir." (Sovyet Ordusu, Sorun Yay. Sf:33)

Adını Lenin'in verdiği Kızıl Ordu böyle kuruldu. Bu orduda kimlerin yeralacağı şöyle belirtildi: *"İşçi sınıfının en bilinçli ve örgütlü unsurları arasından oluşur... tüm enerji ve yaşamını Ekim Devrimi'nin kazanımlarını, Sovyetlerin ve sosyalizmin iktidarının savunmaya verecek her istekli kişi bu orduya katılabilir."* (sf 34)

O koşullarda bir orduyu düzenlemenin en uygun yöntemi, gönüllü toplamaktı. 1918 Nisan ayının sonunda Kızıl Ordu 198 bin gönüllüye sahipti. Fakat

emperyalistlerin ve Beyaz Ordu'nun saldırılarını durdurmak için daha büyük bir orduya ihtiyaç vardı. Bunun üzerine *"yalnızca çalışan halk ve ücretli emeği sömürmeyen köylülerle sınırlı"* halkın, askeri eğitimine ve silahlandırılmasına başlandı.

Çok uluslu Rusya'nın bütün emekçileri Kızıl Ordu'yu çıkarlarının savunucusu olarak gördüler. Sadece Sovyet vatandaşları değil, başka uluslardan kişiler de Kızıl Ordu'ya katıldılar, enternasyonalist duygularla emperyalizme ve gericiliğe karşı savaştilar.

Ayrıca eski ordunun subaylarından, bilgi ve birikimlerinden yararlanma kararı aldılar. Eski ordudan yaklaşık 50 bin subay, siyasi komiserlerin rehberliğinde görevlerini yerine getirdiler. Lenin *"eğer onları hizmetimize almasaydık ve onlar bize hizmet etmeseydi, böyle bir ordu kuramazdık"* demiştir. Eski ordunun subayları, parti üyesi siyasi komiserlerin önderliğinde çalışmalarını sürdürdü. Ve bu subaylar, Kızıl Ordu savaşçıları tarafından seçilerek rütbelerini aldılar. Dünyada ilk kez bir ordu, yeni bir komuta merkezi oluşturarak ve komutanları seçilerek kuruldu.

Böylece 1918'in ilk altı ayında, seçilen kolektif komuta organlarına sahip, gönüllü müfrezelerden oluşan bir ordu kurulmuş oldu. Aynı zamanda sıkı bir devrimci disiplinle çalışan, merkezi komuta sistemi olan düzenli bir ordu haline geldi. Böyle bir ordu ile hem emperyalist devletleri, hem de içeride onların kıskırttığı karşı-devrimci çeteleri yenmeyi başardı.

Mareşal Vorosilov, o günleri şöyle anlatıyor: *"Silahtan, cephaneden, iaşe ve giyecekten yoksunduk. Düşman her taraftan saldırıyordu. Fakat Bolşevik komiserler, öncü işçiler ve komünistler, en güç kesimlerde, en ön saflardaydılar. Açlık ve hastalık yaygındı, yine de askerlerimiz tepeden tırnağa mükemmel bir biçimde donatılmış olan Beyaz Orduları ve müdahalecileri yendi. Ne için savaştığımızı bildiğimiz için, devrim davasını savunduğumuz için kazandık."* (age sf 14)

Kızıl Ordu, sosyalist tipte kurulan ilk ordudur. Birçok olanaktan yoksun olarak iç savaşın içinde, büyük bir devrimci yaratıcılık ile kurulmuştur. 1921 yılında iç savaştan başarıyla çıktığında 5.5 milyondan fazla insanın Kızıl Ordu saflarında savaştığı saptandı. 200 binden fazla komutana sahipti. Bunların üçte ikisi işçi ve köylü kökenliydi.

bulunan Enver Paşa'nın çok önemli bir rol oynadığını söyler. *"Enver Paşa, Alman ordularının kudret ve kıymetine sarsılmaz bir hayranlık besliyordu"* der. (Cumhuriyet Yay. Sf:22)

Enver Paşa, I. emperyalist savaş döneminde Harbiye Nazırı olarak ordunun en üst komutanıdır. İnönü, Çanakkale Savaşı'nı anlattığı bir yerde "Ordu kumandanı olarak Liman van Sanders (Alman-bn) vardı ve ondan sonra başkumandan olarak Enver Paşa geliyordu" der. (age sf:96) Sonrasında Mustafa Kemal'in Alman komutanlardan rahatsızlığını da belirtir, fakat Enver Paşa ile ciddi bir sorun yaşamadıklarını söyler. İnönü de Enver Paşa'yı *"iyi bir asker, iyi bir subay, iyi bir insan"* diyerek övmektedir. (age sf:92)

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucuları zaten İttihat ve Terakki'nin içinden çıkmıştır. Kimi olaylara dönük eleştirileri olsa da, liderlerine karşı son derece saygılı ve bağlı kalmışlardır.

TC kurulduktan sonra ordunun siyasetle ilişkisinin kesildiği iddia edilir. Mustafa Kemal'in orduyu siyasetin dışında tutmak istediği ve kendisinin üniformasını çıkararak buna önderlik ettiği söylenir. Ne var ki, Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra ordu, yeni rejim ve Atatürk karşıtlarına karşı kullanılmıştır. İç isyanların bastırılmasında rejimin "asayiş gücü" olmuştur. (*)

Sadece rejimle karşıtları arasındaki savaşta değil, rejimin kendi içindeki çelişkilerde de ordunun kullanıldığını görürüz. Örneğin Atatürk'ün ölümünün ardından kimin cumhurbaşkanı olacağı yönünde yaşanan çekişmede, dönemin I. Ordu Komutanı Fahrettin Altay, İnönü'den yana ağırlığını koymuş ve İnönü'nün cumhurbaşkanı olmasında ordu başat rol oynamıştır. Genelkurmay Başkanlığı'nın Başbakan'a bağlanması da o dönem gerçekleşir. 1949'da tekrar Savunma Bakanlığı'na bağlanmış '61 ve '82 Anayasası ile yeniden başbakanlığa geçmiştir. Bu değişimlerin klişeler arası mücadele ile doğrudan bağı vardır. Tıpkı 15 Temmuz sonrası AKP hükümetinin hızla benzer uygulamaları devreye sokması gibi...

1950'de Demokrat Parti'nin (DP) işbaşına geldiği dönemde de, içlerinde kuvvet komutanlarının da olduğu toplam 15 general ve 150 albay emekliye sevk edilmiştir. Ve TSK'da ilk kez bazı albaylar, vekaleten tümen komutanı yapılmıştır. Kısacası **DP, kendine karşı**

Polis, yasal değişikliklerle de güçlendirildi, orduya paralel bir silahlı güç haline getirildi. Zaten 15 Temmuz darbesinin bastırılmasında polis teşkilatı önemli bir rol oynadı.

Sadece polis de değil, AKP'nin oluşturduğu özel eğitimli milis güçleri, cihatçı çeteler, meydanları doldurdu. Suriye'ye karşı cihatçı yetiştirmek için kurulmuş özel askeri birlik olan SADAT'ın adı, 15 Temmuz sonrası sıkça anıldı.

olduğunu düşündüğü subayları tasfiye etmiş, kendine yakın olanları ise mevzuatlara aykırı bir biçimde terfi ettirerek orduya hakim olmaya çalışmıştır. Fakat buna rağmen bir askeri darbe ile yıkılmayı ve Menderes ile iki bakanın idamını engelleyemeyecektir.

Ve 27 Mayıs 1960 darbesi sonrasında ordu içinde yine büyük bir tasfiye hareketi yaşanacaktır. Öyle ki, **bu tasfiyenin 1826 Yeniçeri Ocağı'nın imhası, 1913 Balkan savaşı sonrası gerçekleşen tasfiyelerin ardından, ordudaki en büyük tasfiye hareketi olduğu söylenir.** (235 general ve amiral ile 5 bine yakın subay emekli edilmiştir.)

İkinci emperyalist savaş sonrası emperyalist-kapitalist sistemin başına geçen ABD, Türkiye'de de hegemonyasını kurar ve 50'li yıllardan itibaren ordu içindeki gelişmelerde ve tabi ki darbe-lerde belirleyicidir. 1952'de Türkiye'nin NATO'ya girişi de, TSK'nın Kore'de savaşmasıyla olmuştur. NATO üyeliği ile birlikte çok sayıda silah, araç ve gereç ABD'den alınır, askeri personel, NATO ölçütlerine göre eğitilir ve ordunun yeni düzeni NATO'ya göre oluşur. Bir kontrollerle örgütlenmesi olarak "Özel Kuvvetler Komutanlığı" da "Seferberlik Tetkik Kurulu Başkanlığı" adıyla 1953'te kurulur ve bugüne kadar gelir.

Sonuçta 1952'den bu yana TSK bir NATO ordusudur. Bütün "parlak subaylar" NATO'da görev alır; kurs programlarına katılır ve o askeri-siyasi kültürle yetiştirilir. Dolayısıyla darbelerin arkasında hep ABD'nin olmasına şaşmamak gerekir. **Fakat 2000'li yılların başından itibaren ABD'nin irtifa kaybetmesi ve yeni bir emperyalist paylaşım savaşının başlaması, ordu içinde farklı emperyalistlerin de güç edinmesini sağlamıştır.** Bu durum I. ve II. emperyalist savaş sırasında da böyledir. (Bkz: Değişen Dengeler, Yediveren Yayınları)

15 Temmuz sonrası

15 Temmuz darbe girişiminin ardından AKP hükümeti, arka arkaya aldığı kararlarla ordu içinde çok ciddi değişiklikler yaptı. Bir kez daha TSK büyük bir tasfiye ile karşı karşıya kaldı. **15 Temmuz sonrası ilk bir ay içinde TSK'nın yüzde 60'ı tasfiye edildi. Bir kısmı tutuklandı, bir kısmı görevden alındı. 9'u general, 300'e yakın subayın da firarda olduğu söyleniyor.**

Diğer yandan başta Kuleli gibi 200 yıllık bir geçmişi olan bir askeri lise dahil olmak üzere tüm askeri liseler ve harp okulları kapatıldı. Askeri tıp akademileri ve askeri hastaneler, sivile devredildi. Genelkurmay ve kuvvet komutanları, cumhurbaşkanı, başbakan, içişleri ve savunma bakanlıkları gibi farklı kurumlara bağlandı vb...

Orduya dair bu denli geniş ve köklü değişiklikler yapılırken, polis teşkilatı da yeniden ele alındı. 17-25 Aralık sonrası poliste büyük bir tasfiye yapılmıştı, buna rağmen 15 Temmuz sonrası bu tasfiye devam etti. Polise özel hareketçi alımında KPSS kaldırıldı, mülakatla alıma geçildi. 7 bin olan Özel Harekat Timleri'nin sayısı, 15 bine çıkartılarak, görev alanları genişletildi, askerin olduğu bölgelerde de görev yapacağı açıklandı. Ayrıca polis, ağır silahlarla donatılmaya başlandı. Polis, yasal değişikliklerle de güçlendirildi, orduya paralel bir silahlı güç haline getirildi. Zaten 15 Temmuz darbesinin bastırılmasında polis teşkilatı önemli bir rol oynadı.

Sadece polis de değil, AKP'nin oluşturduğu özel eğitimli milis güçleri, cihatçı çeteler, meydanları doldurdu. **Suriye'ye karşı cihatçı yetiştirmek için kurulmuş özel askeri birlik olan SADAT'ın adı, 15 Temmuz sonrası sıkça anıldı.** SADAT'ın başında bulunan Ahmet Tanrıverdi, cumhurbaşkanı başdanışmanı oldu. Bu durum, Erdoğan'ın kendisine ayrı bir ordu oluşturduğu şeklinde yorumlandı. Erdoğan'ın başyaverinin bile darbeci

(*) Oysa Atatürk'e atfedilen ordunun siyasetin dışında bırakılması tutumu, Enver Paşa tarafından 1913'te gerçekleştirilmiştir. *"Enver Paşa, Harbiye Nazırı olarak büyük bir tasfiye hareketiyle derhal ordunun ıslahına girişti... Bu tasfiyeyi yaptıktan sonra bütün gücünü, beraber ihtilalde bulunmuş (1908) kimseleri ordudan çıkarmada kullandı. Bunlara dışarıda vazifeler bulundu... Hülâsa siyaset yapmış, siyasete heves etmiş olanları ordu içinde bırakmadı. Bu hareketi yapması şarttı. Siyasi ilişkilerden dolayı cemiyetin (İttihat Terakki Cemiyeti -bn) gözünde itibarlı sayılan subay, mesela bir binbaşı, orduda amirleri tarafından emrolunamaz, kendisine vazife verilemez bir set halinde iken, bu setlerin hepsi bertaraf edildi ve kumanda mekanizması muntazam işler hale geldi.* (İsmet İnönü, Hatıralar, Cumhuriyet Yay. sf: 92)

Ayrıca Atatürk, farklı yöntemlerle sorunları çözebildiği ölçüde orduyu devreye sokmadı. Çözemediğinde ise orduyu kullanmaktan, siyasetin içine sokmaktan geri durmadı.

çıkmasından sonra, “Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alayı” da kaldırıldı.

Kısacası 15 Temmuz sonrası başta ordu olmak üzere birçok kurumda önemli değişiklikler yapıldı, yapılıyor. Başta da belirttiğimiz gibi TSK’nın yapısının değiştirilmesi bir süredir gündemdeydi. Ve bu yönde bazı adımlar da atılmıştı. Fakat böylesi köklü değişimleri, bu kadar kısa sürede yapabilmek, olağan bir süreçte kolay değildi. 15 Temmuz, böyle bir fırsatı yarattı.

NATO, 90’lı yılların ortalarından itibaren kendi yapısındaki zorunlu değişikliklere paralel olarak TSK’ya yeni görevler yüklemişti. Örneğin ‘98 yılında Türkiye’de Barış İçin Ortaklık Eğitim Merkezi (BİOEM) açıldı ve NATO üyeleri de dahil toplam 43 ülkeye askeri eğitim ve bilgi alışverişi sağlama görevi verildi. Sonrasında TSK, Arnavutluk’tan Kazakistan’a, Bosna’dan Afganistan’a birçok ülkenin ordusunu eğitmek üzere görev yaptı.

ABD, TSK’nın Kürt halkına karşı yürüttüğü kirli savaşın deneyimlerinden, kendine bağımlı kıldığı diğer ülkelerin de yararlanmasını istiyordu. Böylece bu ülkelerin ordusu, NATO standartlarına uygun hale gelecek ve onun her emrine hazır bir askeri yapılanma içinde olacaktı. Kısacası ABD, “NATO’ya terfi etme”nin hocalığını TSK’ya vermişti.

O yıllarda The Economist dergisi, “Dünyanın ve gelecekteki en krizli ve çatışmaya uygun bölgesinde Türkiye’ye ihtiyacı bulunuyor; bu yüzden Türkiye’nin güçlü bir askeri güç haline gelmesi gerekiyor” diye yazıyordu. TSK’nın ABD’nin çıkarları doğrultusunda dışa açılması, ABD ve işbirlikçilerinin üzerinde en çok yoğunlaştıkları konuydu.

Diğer yandan hantal ve hareket kabiliyeti zayıf bir ordu yerine, küçük ve mobilize birlikler, hem gerilla savaşına, hem de her türlü halk hareketi, grev ve direnişin bastırılmasına uygun biçimler olarak öne çıkarılmıştı. Homojen alay ve tümenlerin kaldırılıp karma unsurlardan oluşan tabur ve tugaylardan orduların kurulması NATO’nun temel yönelimiydi. Böylece ordu küçülecek ve hareketliliği artacaktı. Bu, yeni emperyalist savaş ve ülke içinde halk ayaklanmalarını bastırmak için gerekli olan değişimlerdi.

Hatırlanacaktır; 2000’li yılların başında ABD düşünce kuruluşları, “21. yüzyıl ayaklanmalar yüzyılı olacak”

demişlerdi. Başta ordu olmak üzere silahlı kurumlar, buna göre düzenlendi. Kontra örgütlenmeler, paralı özel şirketler arttı. Bunlar yoksul ve azınlık kesimlerden, suçlulardan, toplum dışına düşmüş kesimlerden paralı asker temin etmeye başladı. Libya ve Suriye gibi ülkelerde, halkın diliyle “ipten-kazıktan kurtulan”lar, savaşa sürüldü. Irak işgali sırasında Blackwater adlı özel bir askeri birliğin, sivil halka dönük işkence ve katliamları biliniyor.

Böylece devletler birçok kirli işi bu şirketlere yaptırarak, işin hukuki ve siyasi sorumluluğundan sıyrılıyorlar. Ayrıca artan asker cenazeleri nedeniyle kitlelerde yükselen savaş karşıtı tepkileri de azaltmış oluyorlar.

15 Temmuz sonrası ordu içindeki değişim, başlayan bu sürecin devamı olmakla birlikte, esas olarak AKP’nin orduda hakimiyetini arttırma, ipleri tamamen ele alma telaşındır. Öyle ki, Yeniçeri Ocağı’nın ortadan kaldırılması gibi köklü bir değişikliğin fiilen yapıldığını söyleyenler vardır. Ağırlıklı olarak Avrasyacı subaylardan gelen eleştiriler, ABD’nin Irak’ta ve Suriye’de orduları zayıflatarak parçaladığı, şimdi Türkiye’de aynı şeyin denendiği üzerine oturmaktadır. Özellikle orduda “emir-komuta birliği”nin bozulması ve “ordunun itibarının sarsılması” en fazla eleştirilen konudur.

Başta ordu olmak üzere kamu kuruluşlarında görevden alınan onbinlerce kişinin yerleri, AKP’yi destekleyen cemaatler tarafından doldurulmaya başlanmıştır. Gülen Cemaati’nin yerini Süleymancılar, Menzilciler, Kadiriler gibi tarikatların aldığı söylenmektedir. Her klik gibi AKP de orduya hakim olmaya çalışıyor. Fakat bu çabaların karşı darbeleri önleyemediği tarihsel olarak kanıtlanmış durumdur.

Bu sistem içinde ordu, hangi kliğin eline geçerse geçsin ve ne tür değişiklikler yapılırsa yapılsın, varlığını koruyacak ve bir ölüm makinesi olarak geliştirilmeye devam edilecek. Ordular, ölme-öldürülme üzerine kurulmuştur. Ve günümüzde daha çok iç isyanları bastırmakla görevlidir. İster dış müdahale, ister iç isyanlar için olsun, devletin ezilen halklara, işçi ve emekçilere karşı kullandığı en önemli organı olmayı sürdürmektedir.

Ordusuz bir dünya

Ordusuz bir dünya, savaşı

sömürsüz-sınıfsız bir dünyadır ve elbette insanlığın en büyük özlemidir.

Burjuvazi ne kadar aksini iddia etse de, ordu gerçekte bir sınıfın ordusudur. Erlerin halkın çocukları olması, onun halkın ordusu yapmaz. Yukarıda belirttiğimiz gibi, doğrudan emperyalistlerin ve işbirlikçilerin emrindedir ve onların çıkarlarını korumakla yükümlüdür.

Sadece proletarya, kendi ordusunun sınıf karakterini gizlemeye gerek görmez. Siyasi komiserler, proletaryanın sınıf iradesinin ordu içindeki temsilcileridir.

Sosyalistler, sürekli ordunun dağıtılmasını, halkın silahlandırılmasını, subaylar kastının feshedilerek, subayların da askerler tarafından seçilmesini savunurlar. **İktidar burjuvazinin elindeyken ordunun demokratikleşmesi mümkün değildir.** Fakat militarizme karşı mücadelede, subaylar kastının imtiyazlarına karşı çıkış ve subayların seçilmesi talebi, emperyalist ordularda bile yankı bulmuş ve çeşitli isyanlara yol açmıştır.

Sosyalizmde de ordu varlığını koruyacaktır. Dışta emperyalist saldırılara, içte karşı-devrimci ayaklanmalara karşı sosyalist ordu (kızıl ordu) zorunludur. Ne var ki, bu ordu, kapitalizmdeki ordudan niteliksel olarak farklı olacaktır.

Marks I. Enternasyonal Belgeleri’nde, “çeşitli ülkelerin işçilerinin birleşmesi, uluslararası savaşları olanaksız kılacaktır” diyerek, savaşın kökünün tamamen kazınmasının, “işçilerin birleşmesiyle olacağı”nı vurgulanmıştı. “Eski toplumun tam tersine, her ulusta aynı ilkenin, yani emeğin egemen olması nedeniyle, yalnızca işçi sınıfı, uluslararası ilkesini barışın oluşturacağı bir toplum düzenini kurma yeteneğine sahiptir” demişti.

Engels ise, “günümüzde ordu tarafından sivil halkların elinden alınan sayısız iş gücü, sınıfsız toplumda tekrar işinin başına verilecektir; bunlar tükettikleri kadar üretmekle kalmayacak, geçimleri için gerekenden çok daha fazla ürünü resmi depolara da yollayabilecektir” der. Böylece geleceğin toplumunun, asalak ordudan kurtulduktan sonra nasıl refah toplumuna dönüşeceğini ortaya serer.

Tıpkı devletin sönmelenmesi gibi, devletle birlikte ordu da kaybolup gidecektir. Bir başka ifadeyle kızıl ordunun dağıtılabildiği gün, komünist sistemin zaferinin gerçekleştiği gün olacaktır.

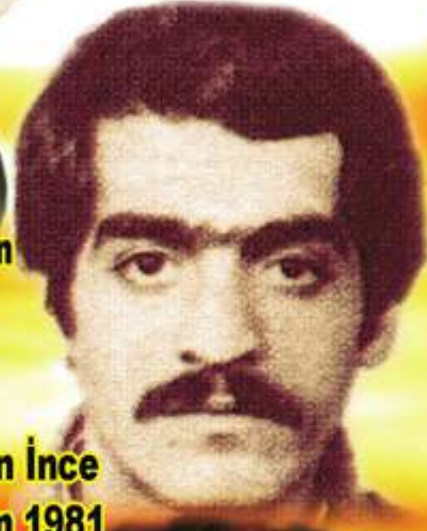
Bu sistem içinde ordu, hangi kliğin eline geçerse geçsin ve ne tür değişiklikler yapılırsa yapılsın, varlığını koruyacak ve bir ölüm makinesi olarak geliştirilmeye devam edilecektir. Ordular, ölme-öldürülme üzerine kurulmuştur. Ve günümüzde daha çok iç isyanları bastırmakla görevlidir. İster dış müdahale, ister iç isyanlar için olsun, devletin ezilen halklara, işçi ve emekçilere karşı kullandığı en önemli organı olmayı sürdürmektedir.



Osman Yaşar Yoldaşcan
29 Eylül 1980



Sezai Ekinci
30 Ekim 1992



Ataman İnce
25 Ekim 1981



Remzi Basalak
23 Ekim 1992



Nilgün Gök
14 Ekim 1993



Şaban Budak
23 Ekim 1992

*Gel bir bak yakından şu yiğitlere
Daha dün gibiydi acımasız devrildiler
Kan bir kara görüntüydü göğüslerinde
Ölüm çirkindi onlar güzelleştirdiler.*

*Düştüler toprağa özgürce, korkusuz
Kurşun sesi değildi bir sevdalı gülüştü
Düştüler dimdik, özgürce, yalın
Öldüler ama çoğaldılar ölümsüz*

*Ölmediler onlar, ölemezler ki
Bu yadsınmaz gerçeği bilmedi satılmışlar
Onlar bir atardamardı halkların yüreğinde
Gecelerde yıldız yıldız uçuşan*

*Gözyaşları yaraşmaz o ölümlere
Onlar için en soylu örtüler gerek
Gerelim hincimizi alev alev yeniden
Devrim şarkılarını haykıralım onlara
Luis Nieto (Peru şairi)*